

24,006 II Cg

240. Stahlstich v. Carl Mayer's K.A. in Nürnberg.

*Pod tvoju pomoč pribežimo, o sveta
Božja porodnica!*

ŠMARNICE

Marije Device.

VI. LETNIK.

Spisal in na svetlo dal

L. Jeran,

duhoven ljubljanske škofije, častni kamernik
Njih Svetosti papeža Pija IX.

Z dovoljenjem visokočast. škofijstva ljubljanskega.

V Ljubljani.

Založil Henrik Ničman. — Natisnil Jožef Blaznik.

1872.

F.V.

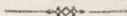
D. (25. 4. 35)

1872
Zalozil Henrik Nitman. — Narodni Jožef Blaznik.
v Ljubljani.
1872
N=03000 7608

Vvod.

Nepovračljiva škoda bi bila, ko bi v prelepem Marijnem mescu kakih cvetic ne poiskali jih darovat svoji preljubi Materi, ktera nam je že toliko milost pri Bogu sprosila in jih še bo; ktera nas smertnega greha varuje, ako se ji zvesto priporočamo; ktere ljubeznjivo podobo o šmarničnem času na altarjih pred seboj imamo. Ker vém, da ste tudi vi z menoj ene misli in bi bili prav žalostni in nezadovoljni, ako bi Šmarnic ne obhajali v mescu majniku: začnimo jih tedaj Bogú v slavo, Mariji v počeševanje in sebi v veselje in duhovni prid. V premislik bomo to leto vzeli nektare cvetlice v Sveti deželi, ktere je Marija sadila, nektare kraje, zlasti v Palestini in na Jutru, po kterih je Marija hodila, nektare potrebne vaje in

čednosti, ki jih bomo iskali na Marijne
 prošnje pridobiti si. Povabim vas, pre-
 ljubi, prav pridno k Šmarnicam hodite,
 z dobrim srcem poslušajte in lepo mo-
 lite, pa se zanesite na sad obilen in
 lepo dišeč.

Rože Marije Device v Sveti deželi.

Pervi dan.

Cerkev Marijnega čistega spočetja v Jeruzalemu.

Perva roža Marije Device, ki jo vam naznanim iz Svete dežele, je cerkev sv. Ane v Jeruzalemu. Ta cerkev stoji v severo-vzhodnjem kotu mesta Jeruzalema, blizu vrat sv. Štefana, skoz ktere se gre v dolino Josafat, v vert Getsemani in na Oljsko goro. Gotovo je, da tukaj sta imela ss. Joahim in Ana svojo hišo in na tem srečnem mestu je bila brez madeža spočeta Marija prečista Devica. Nekteri menijo, da je bila tukaj tudi rojena, drugi pa, da v Nazaretu. Ta sveti kraj tedaj po pravici imenujemo prvo cvetlico v Sveti deželi. Pod cerkvijo v zemlji je v skalo vsekana kapela; tukaj, pravijo, je bilo stanovanje Joahima in

Ane, kjer je bila rojena preblažena Marija Devica. Staro imenitno cerkev na tem mestu so bili razdjali Turki in jo spremenili v svojo molitvenico ali mošejo. Francozje pa, ki za katoliško vero neizrečeno veliko dobrega delajo na Jutrovem, so to svetišče pred malo leti zase pridobili, popravili in na novo povzdignili. Roža sv. Ane v Jeruzalemu se je tedaj na novo razcvetela in ta je tudi roža Marije Device, ker sv. Ana je bila njena preblažena mati.

Ko smo to prelepo prvo Marijno cvetlico v Sveti deželi našli, sedaj pa poslušajmo, kaj nas ona uči? „Otroci, poslušajte me; blagor jim, kateri ohranijo moje pota!“ nam Marija kliče z besedami, katere nji prilastuje sv. mati katoliška cerkev in jih bere vernikom v god čistega spočetja. Kteri je tedaj nauk, izvirajoči iz prve Marijne rože? Bere se ravno ondi v bukvah modrosti (8, 22): „Gospod me je v lasti imel v začetku.“ Če so pa te besede nauk za nas, tedaj mora tudi nas Bog v lasti imeti, Božja lastina moramo biti, Bogu naj vikšemu

Gospodu se moramo dati in darovati, ako se še nismo. Nauk, kako naj se to darovanje godí, bomo posnemali po slovečem učeniku duhovnega življenja, *) da bode za nas imel večí tehtnost in imenitnost.

Mi tedaj hočemo sami sebe Bogu dati.

Namen Božji je, da berž ko se kristjan svoje pameti zavé, naj se z vso polnostjo svojega serca Bogú dá, posvetí, daruje, in tako naj poterdi dar, ki ga je njemu daroval pri sv. kerstu s tem, da je bil samega sebe Bogu izročil. Malo je ljudi, da bi Bogú prinesli celi ta dar samih sebe, kadar so že zmožni spoznavati sami sebe, in kadar začenjajo sami premišljevatí in prevdarjati. Njih naj večí del, še tistih, ki se Bogú posvetijo, vse svoje žive dní ne vé prav, kaj se pravi, po taki poti Bogú dati samega sebe... Pa vendar ta veliki dar vse druge v sebi obsega. Podver-

*) Prim.: „P. Johann Grou, S. J. Geistl. Einsamkeit“ iz Francoskega. Regensburg 1865.

žejo se marsikteri milosti (gnadi) Božji do neke meje, ne dajo pa se nji gospodovati brez prideržka in v vsih rečéh.

Ako je malo tistih, kateri ta dar samih sebe popolnoma opravijo, to je, ki sami sebe čisto Bogú darujejo, je še manjše število tistih, kateri v tem tako imenitnem opravilu do konca stanovitni ostanejo. Potem ko so se Bogú dali, se kmali spet umikajo in pusté, da jih gospoduje več ali manj njih lastni duh in njih samovolja. Natori se pretežko zdi stanovitno v Božji podverženosti ostati; izmikuje se polagoma spod jarma, danes v ti, jutri v drugi reči; marsikterikrat jarem do čistega otrese. Zavoljo tega se pogubi toliko duš, toliko družih pride še le v nebesa potem, ko so preterpele dolge in strahovite vice, in zato je število svetnikov tako majhno...

To, da se Bogú čisto dajmo, je brez ugovora pretehtna podstava poslopja keršanske čednosti; s tem se mora začetek storiti. Prosímo Boga, naj bi nas za to reč sam razsvetlil, in z vedoželjnim duhom poslušajmo nauke v naslednjih dnevih o tej reči. — K sercu

si ženimo opominjevanje neomadežane, vselej Bogu vdane nebeške Kraljice: „Otroci! poslušajte nauk, in bodite modri, in nikar ga ne zametujte.“ Globoko v serce prešine naj nas njen izgled, ktera je bila „v lasti Gospodovi v začetku“ (Modr. 8, 22.), in zmiraj brez prenéha, brez prestanka in preterganja.

Molitev sv. Anzelma.

Kako ljubeznjiva si ti, o Marija, ljubijočim srcem! Kakó spomin ná - te razvedruje serce tistim, kateri zaupljivo k tebi kličejo; tvoja nedolžnost naj pokrije našo zadolženost, tvoja ponižnost naš napuh. Polnost tvoje ljubezni naj pri njem, ki je studenec ljubezni, pridobí tudi za nas bogato mero zasluženj. O Marija! ti si lepota človeštva, biser keršanstva, kraljica sveta. Naše serce je z osatom in ternjem zarašeno: vse to naj požge ogenj, ki ga ti pošlji z nebés. Naše rane so že ne-

varne postale; imamo pa modrega zdravnika, ki jih še vselej more in hoče ozdraviti. Zares, on nas zamore iz groba greha povzdigniti, ki je nekdam Lazarja z glasom vsegamogočnosti iz groba poklical. O usmiljena Devica! prosi vendar za nas pri tem Zdravniku, ker tvojim prošnjam nič ne more odreči — Jezus Kristus naš Gospod, ki z Očetom in sv. Duhom edini Bog živi in kraljuje od vekomaj do vekomaj. Amen.

Pesem sv. Kazimira v slavo Marije
Device. *)

(Omni die.)

1.

Duša, vsaki dan enaki
Slovez do Marije poj;
Le preslavlaj in ponavlaj
Njene čednosti, duh moj!

*) Vsak dan je oddelek te preslavne pesmi in v vsih 31 dnevih je cela preslovenjena.

2.

Zmiraj misli v svetem čisli
 Njeno svetlo visokost;
 Časti D'vico, Porodnico,
 Oznanuj nje blaženost!

Cvetlica.

Ker je že navada pri Šmarnicah
 cvetlice deliti, naj je tudi letos ne opu-
 stimo. Sprejmite danes v čast čistega
 spočetja Marije Device lilijo v spo-
 min; vsaki naj si vsadí lilijo v vertič
 svojega serca. Prosite pa Marijo, da
 naj bo na tem vertu vaša vertnarica,
 in prinesite ji za plačilo do jutri enkrat
 eno češenamarijo v dar.

Drugi dan.

Jeruzalemski tempelj.

Druge roža v Sveti zemlji je rastla na verhuncu hriba, ki se mu je reklo „Mória“. Na tem hribu, ki je v mestu Jeruzalemu, je nekdam Abraham daroval jagnje, potem ko mu je bil Bog naznanil, da naj Izaku prizanese. Tukaj je bil zidan častitljivi tempelj, v katerem se je prava roža, Marija Devica, že v prvih letih svojega življenja Bogu darovala in mu večno devištvo obljubila. V ta tempelj je hodila sveta družina — Marija, Jožef s presvetim Detetom — vsako leto o veliki noči molit. Na verhuncu hriba Mória je bil darilni altar, velikanska skala, ki še zdaj stoji, s ktere je na potoke tekla kri od darovanj mnogotere živine v spodnje prostore tempeljna in od ondod v potok Siloe. Vse te daritve so bile znamenja in predpomeni edine prave in zveličavne daritve, ki jo je Sin Božji po spolnje-

nih časih opravil na bližnji Kalvariji. Toda ta tempelj je bil razdjan zavoljo terdovratnosti Judov, roža je usahnila že takrat, ko so bili Judje Zveličarja zaverгли. Cesar Justinijan je bil poznejši čase na enem teh prostorov zidal prezalo cerkev „darovanja Marije Device;“ pa tudi to cvetlico so bili Arabi spremenili v mohamedansko moliše, ki se zdaj „El-Aksa“ imenuje in vendar še zmiraj ima podobo keršanske cerkve. Kraj pa, kjer je prav za prav preslavni tempelj stal, je sedaj tako imenovana „Omarjeva mošeja“, za Meko naj imenitniše mohamedansko svetišče. — Tako se godí dostikrat tudi z naj svetejšimi kraji; pod solncem vse mine, nič ni stanovitnega. Ostala je le sama cvetlica Marija, ki se je bila na tem mestu že v svoji prvi mladosti Bogú darovala, in ta roža cvetè sedaj pred Božjim sedežem, cvetè tako ljubeznjivo, da s svojim lepim duhom ne le vsih nebés, ampak tudi vesoljno zemljo napolnuje. Naj boljše izmed vsega tedaj je: samega sebe Bogú dati in darovati, in ta dar hočemo tudi mi doveršiti:

Mi hočemo sami sebe Bogú dati.

Kaj se to pravi, Bogú dati se? Bogú se dati, se pravi, Bogú posvetiti vse svoje misli, nagnjenja, vse dela in opravila... Serce potem le njega ljubi, stvari pa zavoljo njega, in pa po tistem redu, ktere ga je Bog postavil. Vse kar delaš, vse kar terpiš, le da nanj obračaš; njega povelečevati, njemu dopasti je tvoj poslednji cilj in poglobitna reč. Bogú dati samega sebe se pravi, odpovedati se samolastni vodbi ter se dati v vsem voditi le Božji milosti (gnadi); pravi se, v ničemur ne imeti več lastne volje, in hoteti le tisto, kar Bog hoče; pravi se, njemu izročiti svojo prostost, da naj on sam z njo gospodari in jo ravná po svoji dopadljivosti.

Kristjan, kateri se je Bogu dal.... se izročí Božjim rokam in pa tistim, kateri so njegovi namestniki... Izročí se Božjemu gospostvu; svoje očí ima vedno nanj obernjene, da bi njegovo voljo spolnoval; zmiraj je pripravljen jo spolnovati brez pomislika, brez izgovora, ne stavi mu nasproti svojih

nagnjenj ali svoje natorne zopernosti. Tolika podverženost v prvem trenutku človeka straši, in zdí se, kakor bi dušo neprenašljivo vtesnila. Vidili pa bomo naslednjič, kako zná Bog svoj jarem zljajšati, in kako ga sladkega storí ljubezen.

Tako piše učenj duhovnj učenj čast. o. Janez Gron. In pa zarés ga dandanašnjj morebiti ni kmali bolj potrebnega nauka, kakor je ta, ker vse dihtí po nekaki neomejeni prostosti ali svobodi, tako da bi umerljivi človek nikomur ne bil podložen, ne Bogú in ne ljudém. Očitno pa je, da bolj ko človek jarem Božji otresa, v toliko večj sužnost in revšino zabrede. Večj grešnik, večj suženj. Svobode ali prostosti namreč ni nikjer, kakor le samo pri Bogu in v njegovi službi, njegova postava še le nas proste storí.

Molitev,

s ktero si Marijo za varhinjo izvolimo. *)

Presveta Devica, Mati Božja, Marija! jaz I., akoravno sem vse-

*) Officia pietatis sodal. Mar., Viennae 1728.

stransko čisto nevreden v število tvojih služabnikov (služabnic) sprejet biti; vendar v tvojo prečudno dobroto zaupam, in žene me koperneje tebi služiti. Izvolim te torej danes vpričo tvojega prečistega ženina Jožefa, in mojega angela varha, in pred vsem nebeškim dvorom za svojo posebno Gospó, Pomočnico in Mater, in terdno sklenem, zanaprej tebe nasledvati, tebi služiti, in skerbeti, da bodo tudi drugi tvoje službe se poprijeli. Ponižno te tedaj prosim, o predobrotna Mati! pri naj svejše kervi, ktero je Jezus Kristus tvoj Sin za-me prelival, dopusti me usmiljeno v število svojih otrók. Sprosi mi tudi pri Bogu milost, da se bom v vsih svojih mislih, besedah in djanjih tako obnašal, da ne bode nikoli na meni, kar bi bilo

Božjim in tvojim očem zoperno,
in spomni se me posebno ob moji
smertni uri. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

3.

Le njo časti, in z oblasti
Te rešila bo zmotnjáv;
Vanjo kliči, pri ti priči
Vtihnili viher bo skušnjáv.

4.

Ta Devica privodnica
Za nebeške je darí;
Hči kraljeva nas ogreva
Z žarki Božje milosti.

Cvetlica.

Za cvetlico sprejmite solnčnico;
premišlujte jo do jutri s tem namenom
in sklepom, da se bo vsacega serce
tako za Jezusom in Marijo obračalo,
kakor se solnčnica za solncem.

Tretji dan.

Hiša Marije Device v Nazaretu.

Tretja cvetlica za Šmarnice naj nam bo hiša Marije Device v Nazaretu ali kraj oznanjenja. Na mestu namreč, kjer je bil angelj Gabriel Mariji Devici oznanil večni sklep Božji zavoljo včlovečenja druge osebe v presv. Trojici, je bila cesarica Helena zidala častitljivo cerkev, ki je bila pa naslednje čase kake trikrat razdjana in zopet zidana. Po tacih podertinah in posipih je prišel kraj oznanjenja ali Marijne hišice globoko pod zemljo. Novo cerkev so vselej zidali na posipih in podertinah, ker silo dela bi bilo, ako bi jih bili hotli preč spravljati. Vsa ta cerkev je prav čudno zidana: Veliki altar in kor zadej je visoko nad planoto druge cerkve in gre se k njemu po veliko stopnicah; krog njega pa na planem ob stenah so drugi altarji; ravno spredej pred velikim altarjem pa je

sedemnajst širokih marmornih stopnic s planega doli v zemljo. Po teh stopnicah se gre v podzemeljsko kapelo, in tam je nekdanja stala hiša Marije Device (ktero so bili pa, kakor izročilo pripoveduje, l. 1291 po čudežu angeli prenesli najpred na Ravnico na Tersatu, in pozneje v Loreto na Laško, kjer še zdaj stoji). Ima pa ta podzemeljska kapela tri altarje; spredej v sredi je altar Marijnega oznanjenja, kjer nekako je Marija bila o prihodu angela; ob levi je altar angela Gabriela, kjer se je bil prikazal ob trenutku oznanovanja; in ob desni altar ss. Joahima in Ane, Marijnih staršev. Dva porfirnata stebra zaznamujeta — eden kraj Marije Device, drugi pa angela Gabriela; je pa eden stebrov odbit tako, da zgornji konec prosto visi brez podpore, le samo v oblok priterjen. Lakomni Mavri so ga bili razbili, ker so menili ondi denarjev najti. Pod velikim altarjem na beli ploši so vsekane večnega spomina vredne besede:

Hic Verbum caro factum est.
Tukaj je Beseda meso postala.

Marija pa, kakor vselej, nam je tudi tukaj prelep zgled in nauk dala, da nismo in ne smemo biti sami svoji, ampak Gospodovi. Podverгла se je namreč z vso ponižnostjo v večne sklepe Božje, rekoč: „Dekla Gospodova sem, zgôdi se mi po tvoji besedi!“ Tudi mi nočemo biti sami svoji, temuč:

Mi hočemo Bogú dati sami sebe.

Kakošne imamo vzroke, da naj sami sebe popolnoma in čisto Bogú damo? Eden vzrokov je ta, da nič ni bolj spodobno in pravično kakor to, da se čisto Bogú dajmo in darujmo. Vzrokov k temu, se vé, je neštevilno veliko, in preobširno bi bilo vse naštevati; torej bomo le nekatere premislili.

Ali tedaj ni vse skoz prav in po pravici, da se do čistega in popolnoma ter brez prideržka Bogú dam, ki me je iz nič vstvaril, in mi trenutek za trenutkom moje bitje ohrani, katero mi je dal, kateri je moj prvi začetek in moj poslednji konec, moja naj višji

dobrota, od kterega vse prejeman, od kterega vsega pričakujem, in brez kterega mi je nemogoče srečnemu biti? Čimu je mene Bogú treba? Za nič. Ali sem, ali me ni; ali se mu dam, ali ne: on zato ni manj zveličan. Čimu tedaj tirja, da naj ves in čisto njegov bodem? Ker pravi red tako hoče — ker nikakor drugač ne more prav biti, — ker mi Bog ne more dopustiti, da bi bil sam svoj gospod, ali pa da bi se komu drugemu dal, razun le njemu. Ako bi hotel pravico imeti, sam seboj gospodovati, kakor bi se meni dozdevalo, bi bil čez vso mero prederzen; odvzel bi Bogu lastino, ki je njegova. Ako se komu drugemu dam, zamore ta le kaka stvar biti, kteri se dam, in ki me ne more sprejeti brez krivice in pa brez največega zaničevanja do Boga, — tega zaničevanja namreč, da kako reč nad njega čislam.

Ako je pa prav in spodobno, da sem Božja lastina, je tudi prav in pravično, da sem v vsem in za vselej njegov: v nobeni reči, ob nobenem času

se ne morem odtegniti spod njegovega gospostva. Njegova pravica vse obsega, kar sem, v katerem koli stanu, v kakoršnih koli okolišinah naj se znajdem. On me je stvaril, in zamogel me je le sam za-se stvariti. Krivo rabim svojega duha, ako mu z drugim namenom dajem opraviti, razun kakor je Božjemu spoznavanju primerno; krivo rabim svoje serce, ako ga ne budím, da naj Boga z vsimi nagnjenji ljubi; krivo rabim svojo prostost, ako se je v drugačne namene poslužujem razun k temu, da se odločim njemu v vsih rečéh dopasti; krivo rabim vse zmožnosti duše in telesa, ako jih tako ne obračam, kakor je Božjim namenom primerno.

Ni zadosti, da Boga ne žalim, prizadevati si tudi moram, mu dopasti, in torej moram v vsih okolišinah njegovo voljo spolnovati. Nič mi ni na voljo pušeno, kakor nič na voljo ni pušeno angelom in izvoljenim. Ali nas ni učil Jezus Kristus govoriti k nebeškemu Očetu: „Zgôdi se tvoja volja, na zemlji kakor v nebesih?“ Ali je trenutek, ali je primerljej, da bi se v

nebesih Božja volja ne spolnovala? Prizadevati si torej moramo, jo spolnovati ravno tako popolnoma in tako neprenehoma tudi na zemlji. Ves razloček med izvoljenimi in med nami je ta, da se uni ne morejo več odmakniti od spolnovanja volje Božje (v čimur ravno pa je njih nezmerna sreča)...., in da pa mi tukaj na zemlji zmiraj imamo nesrečno zmožnost, od Božje volje odstopiti. Sicer pa je ravno tako neodjenljiva dolžnost za nas, kakor za une, da nimamo nobenega družega ravníla, kakor le voljo Božjo.

Naj za svèt prašam pamet in vest, naj se posvetvam z vero in keršanskim naukom, naj premišljujem, kaj je Bog sam na sebi, in kaj je z ozirom na mene: vse mi za postavo naklada, da naj se vsega Bogú in le Bogú samemu dám; vse se zedinja in me uči, da to je moja prva in naj večí dolžnost. (J. Grou str. 264 id.)

Molitev sv. Alfonza.

O Marija! dobrotna Gospá!
moja preljubeznjiva Kraljica! o

moja Mati! Ne išem pozemeljskih posestev, ne častnih služb, ne veselice, ne bogastva; išem samo tega, kar tvoje serce naj bolj želi, ljubezni do svojega Boga išem. Mi ne boš li pomagala v tem mojem vošilu, ki je tebi tolikanj dopadljivo? O gotovo je, da ti mene podpiraš, gotovo, da ti zame prosiš. Daj tedaj prositi, in nikanar ne jenjaj, dokler me ne vidiš v nebeškem zveličanji, brez nevarnosti, da bi kdaj zopet svojega Boga in Gospoda zgubiti zamogel, dokler me ne vidiš varnega, da ga bom s teboj, moja preljubeznjiva Mati, ljubil in hvalil vse večne čase. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

5.

Jezik blago spevaj zmago
 Čiste D'vice — Matere,
 Ki z Detetom, rajskim cvetom,
 Sterla je zakletije.

6.

Spevaj lira ji brez mira,
 Ki Kraljica je svetá;
 Kliči vedno ino vredno,
 Da nje slavo vse spozná.

Cvetlica.

Cvetlica zvonček naj na ušesa
 vam glasno zvoní, da brez gnade
 Božje prave sreče ni.

Četrti dan.

Marijna cerkev in štalica Jezusovega rojstva
 v Betlehemu.

Iz prijetnega Nazareta, kjer smo
 bili zadnjič, se podajmo v še prijetniši Bet-
 lehem; tam bomo našli novo Marijno rožo
 in če hočete, še njih več. Nad tisto bla-
 ženo podzemeljsko duplino, kjer je bil
 nebeški Cvetek, Dete Jezus Kristus, na
 svet prišel, je bil dal prvi keršanski
 cesar Konstantin Mariji Devici cerkev

zidati, ki še sedaj stoji. Imenuje se „Marijna cerkev“ in v svoji imenitni posebnosti nima enakosti na svetu. Brez vélikega preddvora je 180 čevljev dolga in 85 čevljev široka ter ima 5 ladij. Srednja ladija sloni na 44 mogočnih korinških stebrih in se imenitno dviguje kviško nad druge ladije. K nesreči pa so se razkolniki tega svetišča polastili, kakor toliko družih v sveti zemlji, in razun sprednjih oddelkov, ki služijo katoličanom, grekom in armenom za Božjo službo, velikanska cerkev stoji prazna. Zadnji del, ki je z zidom od sprednjega ločen, služiti mora celo večkrat za sejem ali tergovišo, in tako je v milovanja vredno škodo ta prelepa roža iz nekdanjih časov divjaško poteptana. Glavna in naj imenitniši cvetka v tem kraji pa se skriva pod zemljo, in ta je duplina Kristusovega rojstva, pod velikim altarjem Marijne cerkve. Od dveh strani iz cerkve se gre po 13 stopnicah pod zémlo in pride se v podolgast večnega spomina vreden prostor, ki je 20 stopinj dolg, 5 stopinj širok, in 9 čevljev visok. Vse

kaže, da tû je kaj posebnega. Tla pokriva predrag marmor; zgorej in ob stranéh je pečinska stena obgernjena s preprogami ali obgrinjali*); mnoge svetilnice razsvetlujejo prostor, v kterega nikoli ne pride svitloba dneva: Kaj tedaj je tukaj? — Ob vzhodnjem koncu te votline prav med dvojnima stopnicama nekoliko v stran proti jugu v podobi polkroga je mestice preblaženega Jezusovega rojstva, 4 čevlje široko in 8 čevljev visoko. Na belem marmorji pod velikim altarjem je v sreberni zvezdi latinski napis:

Tukaj je od Marije Device rojen
Jezus Kristus.

Tukaj tedaj je mesto naj lepši, vekomaj češene betlehemske rože, je mestice tistega nebeškega Cveta, kteremu so angeli v slavo peli, ko se je bil prikazal na betlehemski zemlji. Dobrotljivi Sin Božji pa se je s tem popolnoma človeku dal, da bi človeka rešil. In Marija se je dala popolnoma

*) Te obgrinjala so nedavno pogorele.

Bogu v ponižanji in ubožnosti, da bi bila z Božjim Sinom tako rekoč sorenšenica zagrešenega človeštva.

Kaj pa bomo nato mi storili, ali se ne bomo po Marijnem zgledu sami sebe popolnoma Bogu dali? Res:

Mi se hočemo do čistega Bogú dati

To pa toliko bolj, ker le s tem zamoremo res časno in večno srečni biti, ako se Bogu damo. Kako se to skaže bolj na tanko? Tako-le govori že imenovani učenik duhovnega življenja: Bog je moja naj večji dobrotá, edina prava dobrotá; ker je pa moja naj višji dobrotá, torej zame ne more drugač sreče in blagra biti, kakor le če se z njim, s to dobrotó sklenem . . . Skleniti se moram z njim tako, da se ne bom nikoli več od njega ločil. Serce, dušo moram njemu posvetiti, enih misel, ene volje moram z njim biti, in tako se z njim zediniti. To Bog od mene tirja, rekoč: „Moj Sin, daj mi svoje serce!“ (Preg. 12, 26.)

Ali si premorem sam sebi podeliti

blaženost, zveličanje? Nikakor ne; sam v sebi vidim zgolj revšino in zanikernost, in temu se ne čudim, ker vém, da sem iz nič stvarjena stvar.

Ali zamorejo druge stvari meni zveličanje podeliti? Tudi ne. Iz nič stvarjene bitja so, kakor jest, same na sebi ravno tako revne, kakor jest. Ako bi tudi vse in za zmiraj imel, bi vender moje serce ne bilo manj prazno, potrebovalo bi ne manj prave, naj višji dobrote, in ta dobrota ni nobena druga kakor Bog, in po njem bi moje serce ne imelo nič manj koperneja (ako bi tudi vse drugo imel, njega pa ne). Dokler to serce ni čisto in popolnoma Božja lastina, nima pokoja, zmiraj nekaj iše, zmiraj nekaj pogreša. Polno, veselo, mirno pa je, kadar Boga ima (Pomisli stan po spovedi in sv. Obhajilu); takrat ga ne tare tista skerb, ki vjeda in gloda vsacega, ki svojega blagra ne iše v Bogu.

Molitev zvel. Henrika Suzona.

Izvoljena Kraljica! ti si sedež milost, vrata usmiljenja, ki niso bile nikoli zaperte. Prej bi prešlo nebo in zemlja, kakor da bi ti koga brez pomoči pustila, kateri te resnično prosi. Glej, torej si (za Bogom) moje duše prvi pogled, kadar vstajam, in njen zadnji pogled, kadar k počitku grem. Kar tvoje čiste roke Bogu darujejo in priporočajo, če je tudi še tako majhno, ne more zaverženo biti. Torej, Preljubeznjiva, Izvoljena, sprejmi moje male dela (in mene samega z vsimi močmi in nagnjenji) in daruj jih, da dobé kako ceno iz tvojih rok pred očmi vsegamogočnega Boga. O preslavna Gospá nebeškega in zemeljskega kraljestva, povzdigni se, bodi nam srednica in pridobivka vsih milost

pri svojem milem Detetu, večni
Modrosti. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

7.

Vse čutila in slavila
Oznanujte jo na glas,
Obhajajte, ponavljajte
Čast Devici večni čas.

8.

Govornika in jezika
Ves široki nima svet,
Da v slovesni nji bi pesni
Mogel vredno slavo pēt'.

Cvetlica.

Jabelčni prelépi cvet, kateri
spomladi križem-svet razveseljuje nam
očí, naj tudi serca k hvaležnosti
budí.

Peti dan.

Sveta deržina na begu.

V človeškem življenji je taka, da je sploh več ternja kakor rožic, več terpljenja in britkosti kakor pa mirnega življenja in veselja. Tako je bilo tudi pri sveti deržini, zlasti na njenem begu v Egipt. Vender pa pri Šmarnicah vam ne bom tolikanj ternja popisoval, poiskali bomo raji nekterih cvetlic, ki rastejo tudi po tem potu in begu v egiptovsko deželo med tujce in nevernike.

Sv. Jožef z Marijo in Detetom Jezusom, begoč v Egipt, bi bil zamogel iti naravnost proti jugu skoz Grozdno dolino, od koder sta Jozve in Kaleb svoje dni nesla glasoviti veliki grozd, in od ondod v Gazo v filistejski zemlji. Lahko bi bil bežal tudi na bližnjico čez judovske hribe po Terebinškem dolu, kjer je bil nekdej David Golijata končal. Pa tudi te poti ni izvolil;

temuč šel je po ravni poti čez Arimatejo in Jope ali Jafo k Srednjemu morju, ker zanesti se je bilo, da pregánjavci ga bodo tukaj narmanj iskali.

Nektere pobožne izročila po teh potih niso brez mičnosti in brez poduka. Ob poti iz Jeruzalema proti večeru, koder je bila sv. deržina na begu, je še zdaj revni kraj *L a t r u n*, kar bi se reklo toliko, kar razbojniše ali razbojnska jama. Tukaj namreč, se méni, sta bila napadla dva razbojnika sv. Deržino, toda eden, ko je zagledal premilo dete Jezusa, je bil tako ginjen, da ga je branil zoper neusmiljenost svojega divjaškega tovarša. Bil pa je ta usmiljeni tolovaj ravno tisti Dizma, ki se je bil na zadnje na križu zraven dobrotljivega Zveličarja spreobernal in Gospod mu je bil nebeški raj zagotovil. Njegov neusmiljeni tovarš pa je bil tudi na križu, in je ko levi razbojnik terdovraten ostal.

V bližnji Ramlji je bila sv. Helena zidala cerkev na tistem mestu, kjer pravi izročilo, da je sv. Deržina o svojem begu počivala.

Ko je pa mladi Zveličar prišel na egiptovsko zemljo, pravi staro naznailo, so se tisti trenutek poderli in padali vsi maliki. In res se bere v Izaiju prerokovanje: „Gospod pride v Egipt, tedaj strepečejo maliki egiptovski pred njegovim obličjem.“ (Iz. 19, 1.)

Nadaljno izročilo pripoveduje, da se je sveta Deržina nekaj časa mudila pri Heliopolu ali „Solnčnem mestu“ v Matarii, kar pomeni „bistra voda“ ali vodno mesto, ker tukaj je naj boljši studenec vse egiptovske dežele. Ta kraj je ravno Tebajda v zgornjem Egiptu, ktera je bila pozneje tako slavna s tolikimi tisuči bogoljubnih mnihov in pušavnikov. Egipt se je bil sploh zgodel k keršanstvu spreobernal in spolnilo se je tudi v tem pomenu Izaijevo prerokovanje (19, 18 id.), da bo Bog Egipčanom Zveličarja poslal, da bo njegov altar (namreč Božja služba) v sredi Egipta prostor našel itd. Blizo Matarije je velikansko in silo staro smokveno drevo imenovano „sveto drevo“, ki izročilo pravi, da je sv. Deržina o ti priliki pod njegovo senco počivala.

Malo stopinj od njega teče tako imenovani „sveti studenec“, zastran kterega je povést, da je bil tisti trenutek iz tal pritekkel, ko je sveta Deržina trudna in žejna prišla skoz pušavo in se je usedla pod tem drevesom. (Faber iz Ulma 1483, evag. fol. 162.)

Naj bolj imenitna pa je podzemeljska kapela blizo vélikega egiptovskega mesta Kaire, ktera je bila po izročilu stanovanje sv. Deržine, dokler je bila v pregnanstvu na Egiptovskem. Tri oddelke vštric ima ta cerkvica, v srednjem je altar in na tabli „beg v Egipt“. Na tem altarji se tudi mašuje. V drugih dveh oddelkih na stranéh je bila kuhinja, vodnjak sv. deržine itd. Lahko si mislite, kako ginljivo je, stopiti na tisto preblaženo zemljico, ktera je vsa posvečena s stopnicami, sapo, milimi glasi in vsem bitjem mladega Jezusa, kakor tudi z delom, terpljenjem pomanjkanja in svetimi pogovori Marije in sv. Jožefa. Kakor pa se katoliški Cerkvi sploh godí, da še zmiraj z Jezusom terpí, in zlasti dandanašnji povsod odrivajo, tako je tudi tukaj s tem

majhnim svetišem: krivovérci Kopti zmiraj bolj odrivajo katoliške frančiškane, katerih lastina je ta Marijna hišica, tako da še komaj kterikrat na leto tje maševat prihajajo.

Iz tacih dogodb in krajev se lahko prepričamo, kako se je godilo sveti Deržini na tujem, dokler je ni Bog v sveto deželo nazaj poklical po prerokovanji: „Iz Egipta sem poklical svojega Sina.“ — Vender pa sta bila Marija in sv. Jožef pri vsem terpljenji zmiraj Bogu popolnoma vdana in zročena v njegovo sveto voljo. Toraj tudi:

**Mi se hočemo Bogú popolnoma
zročiti.**

Ob času, ko je bil Jezus Kristus na svet prišel, je bil človeški rod silo deleč od Boga zašel. Nevednost zastran pravega Boga in zagrešenost je bila naj večí ravno pri narodih, kateri so se za učene in olikane šteli, kakoršni so bili Greki in Rimljani, pa tudi Egipčani, od katerih danes govorimo. Kakošne glasovite poslopja, Piramide, so

Egipčani zidali, ki jih še dandanašnji ves svet občuduje; v nauku o pravem Bogu so bili pa reveži nevedni! Le samo judovsko ljudstvo je poznalo pravega Boga, stvarnika nebés in zemlje, česiravno mu je bilo tudi to ljudstvo premalo vdano; vsi drugi so si napravljali sami brez števila vmišljevanih, smešnih, neumnih božestev in malikov, s katerih češenjem so naj večji gnjusobe sklepali. Vse jim je bilo bog in vesoljni svet malikovavski tempelj, pravi Bossuet (r. Bosüé). Malikovanje je bilo pa ob enem šola pregréh in ostudnost; z malikovanjem so za svete razlagali vse vraže svojega naroda, vse merženja ljudstva zoper ljudstvo, sovraštvo mesta zoper mesto. Ker so s časom zmiraj v večji grehe zabredli, so si bili vso dobro voljo spačili, um jim je tako otemnel, da so pravega Boga čisto pozabili in zašli na to slepo misel, da je vse bog. — Kacih 30.000 bogov so imeli Rimljanje ob času Marka Terencija Varra, ki je bil kacih 100 let pred Kristusom eden naj bolj učenih mož v Rimu, je kacih 500 bukev

spisal, samo o starinah človeških in božanskih (rerum humanarum et divinarum antiquitates) je zložil 41 zvezkov: vender pa Boga ni poznal. Previdniši so spoznali in previdili, da je nespamet táko malikovanje, pa bili so vender preveč meseni, da bi natorni glas svojega uma poslušali, ki zamore le enega samega Boga terditi, in ker so bili taki učenjaki v brezbožnost zašli, zato niso v nobenega — ne pravega Boga in ne v lažnjivega verovali. Le prav malo jih je bilo izmed nejevernikov, kateri so poslušali zdravo pamet in so le enega samega Boga terdili, pa tudi pri teh prepričanje ni bilo stanovitno in bili so polni vráž. Povejte mi, če ni sedanji čas pri nas ravno taka? Ali ni vsim znano, da ravno mnogi učeni, bogati in visoki imajo naj manj vere. Ker druge malike molijo, zato v njih umu in v njih sercu ni prostora za pravega Boga, kateri ne terpi malikov zraven sebe.

Egipčani so zlasti svitlobo in solnce za boga častili, imeli so pa zraven tega cele verste vélikih in malih bogov, ce-

lih bogov, napol bogov itd. Ob Zveličarjevem času je bil Egipt rimska okrajina; 30 lét pred Kristusovim rojstvom po bitvi pri Akciju so si bili Rimljani Egipt podvergli. Rimljani so imeli takrat naj večí del znanega svetá v oblasti; to je bilo po Božji previdnosti tudi za sv. vero dobro; kakor so namreč poprej iz Rima po vsem svetu vraže in zmote se raznašale, tako je potlej od tod resnica svetila na vse strani, ko je bil po Kristusovem vnebohodu v Rimu sv. Peter postavil svoj sedež. Že v prvem stoletju po Kristusovem rojstvu je sv. evangelist Marka razširjal sv. vero po Egiptu, pušave so se urno napolnile z mnihí, in Egipt je bil ena naj bolj cvetečih okrajin. Imenitne učene šole so bile takrat v Egiptu in na Jutrovem in preslavne očake keršanstva je rodila ta zemlja. Vender že v sedmem stoletju so priderli v deželo Arabi ter Mohamedani, ki so kakor strašna povodenj zaterli keršansko omiko. Le samo po nekoliko pravovernikov sem ter tje po deželi se je ohranilo. Kaj je narod zagrešil, da je bil tako

strašno tepen, to je Bogú znano; brez dvoma je bil premalo zvesto Bogú vdan, premalo stanoviten, Božje dobrote je teptal; torej se mu je zgodilo, kakor nesrečnim Izraelcem.

To premišljanje pa tudi nas režno zavrača na to, da se popolnoma in do čistega Bogú dajmo in darujmo, da ne bo zamujeno za nas in za naše mlajši. Nobeden naj si ne misli: Se bom že dal in daroval Bogu, kadar mi bo volja in sila, je še čas za to. Tako govorjenje je ravno tako napačno kakor neumno, pravi učenik Grou. Napčno in lažnjivo je; zakaj čas ni v moji oblasti. Ne enega mesca, ne enega dneva, ne ene ure nimam v svoji oblasti; le samo pričujoči trenutek je moj. Ako zdaj-le ne storim sklepa, ali ga bom v naslednjem trenutku še zmožen storiti? Ne vem . . . Ali bom še živ? Ne vem . . . Ali bom še pri volji? Ne vem . . . Ta trenutek me milost Božja močno priganja, da naj se Bogu dám in grehu odpovém; ako jo zaveržem, ali ne bo tudi ona mene zapustila? Ne vém; to pa vém,

kar velikrat slišim, da kdo nanagloma umerje in nima časa na take potrebe misliti, ako poprej ni mislil; ali pa duhovno zmožnost zgubi in ne more več na svoje rešenje rezo misliti. Ali mi morebiti Bog milosti (gnado) le zato ponuja, da bi jo samo takrat sprejel, kadar se meni poljubi? To pa gotovo ne! Če me Bog še do jutri čaka, ali bo to delo jutri ložej zame? . . . Tudi ne. — Ali ni pa tudi nespametno od dné do dné odlašati in na edino pot ne stopiti, ktera še k zveličanju pelje? Ali se hočeš v tako zadrego spraviti, da bi mogel s pokornim Avguštinom pozno zdihovati: Prav pozno sem začel te ljubiti, tako staro lepoto, tako novo lepoto; prav pozno sem začel te ljubiti! Oh, že zdaj, ko se ti zročujem, moj Bog! si imam morebiti to očitati! Zakaj bi si to očitanje še zvikševal in bolj grenko delal? Ranil si moje serce, Gospod, rani ga do polnega vdanja, do darovanja, do preobrnjenja. Nočem več krivice delati Bogu in ne sam sebi: grehu se odpovém, darujem se Gospodu.

Molitev po sv. Anzelmu.

O sveta Devica, milostna Kraljica! Sliši me, ozri se na mojo revšino in tolaži me v moji žalosti, vodi moje zmotljive stopinje, mēči mojo otožnost, ozdravi rane, ktere tvoje materno serce na meni vidi. O, bodi mi silen in močeren turn, nepremagljiv zid, varna roka zoper silo hudobnega sovražnika! Ti se mu v bran postavi, kadar me napada... Ti nebeška pomočnica poznaš njegove zvite naklepe, odženi ga in ne daj, da bi me s svojimi vabljuvostmi zapeljal. K Bogu se hočem popolnoma obrniti, z njim sklenjen ostati: satan pa — s tvojo močjo osramoten — mora z vsimi svojimi slepili od mene odstopiti; potem se ne bom nikoli utrudil Boga vredno moliti

in poveličevati, in tebe, Jezusovo Mater, slaviti in počesevati. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

9.

Vel'ki, mali — vse naj hvali
Božje Matere svitlost;
Al nobeni naj ne méni,
Da jo hvalil je zadost'.

10.

Še potrebno je posebno,
Da pobožni jo časté;
Naj nameni dajo ceni,
Kar moči ne dopusté.

Cvetlica.

Palme rasejo po Egiptu, po kterem smo zdaj popotvali s svojim pre-mišljevanjem, in to drevo je znamenje zmage; naj vam bode torej do jutri v premislik, zlasti v tem pome-nu, da:

Večna bode vaša slava,
Ako bode zmaga prava.

Šesti dan.

Altar ss. treh Kraljev v Betlehemu.

Vsveti cerkvici ali štalici v Betlehemu, kjer je bil Zveličar rojen, so tri posebno imenitne mesta, namreč: Kraj, kjer je bil Kristus rojen, kraj, kjer je bil v jasli položen, in pa, kjer so ga molili Modri iz Jutrovega. Poslednja dva kraja imajo katoličani v oblasti in na mestu sv. 3 Kraljev je altar, ter na njem katoliški mašniki mašujejo, ker na mestu rojstva imajo razkolniški Greki svoj altar. Na tem mestu tedaj, se misli, je bila takrat Marija z nebeškim Detetom in sv. Jožefom, ko so bili prišli Modri od Jutra Zveličarja molit in so mu tudi imenitnih darov prinesli. Od teh darov je že David prerokoval, rekoč: „Zlata z Arabije Mubodo dali.“ (Ps. 71, 15, 10); in „Kralji z Arabije in Sabe bodo darov prinesli“ Znano je, da zlato, kadilo in mira zaznamuje

Kristusovo trojno službo: zlato kraljevo, kadilo duhovsko, mira pa preroško čast in službo. Enako, kakor sv. Fulgencij pravi, so z zlatom spoznali, da je Jezus kralj, s kadilom, da je Bog (ker vsi narodi in ob vsih časih so kadilo darovali le božanstvu), z miro pa, da ima tudi umerljivo človeško natoro. V podobah so ti darovi po nauku ss. očetov tudi naznanaovali svete čednosti, ktere so Modre navduševale, ko so darovali te zale darove, namreč: čisto ljubezen, pobožnost in veselo sprejetje terpljenja in zatajevanja. — Kako so pa vendar v tako revnem Detetu mogočni knezi mogli Zveličarja svetá spoznati in moliti? To so zamogli vediti nekaj že iz premnozih prerokovanj od Zveličarja, v kterih je bilo natančno naznanjeno, da „Veliki judovski kralj“ bode sicer božjega izhoda in božje natore, da bode pa ob rojstvu in v vsem življenji vendar reven in ponižen, da bode terpel in umerl za grehe človeštva, in učeni možje so gotovo tudi judovske svete bukve v

roke dobili, v katerih je bilo vse to pisano. Poglavitni vzrok pa, da so Zveličarja spoznali, je to, kar sv. Leon papež pravi: „On, ki je pred očmi Modrih v zvezdi prečudno luč prižgal, jih je tudi znotraj prečudno razsvetlil.“ Na poti med Jeruzalemom in Betlehemom je prijazna vodica, pravo hladilo popotnikom, ki se imenuje „studenec ss. 3 Kraljev“, kjer na tem kraju se jim je bila zopet prikazala tista prečudna zvezda, ki jih je z Jutra pripeljala in je bila obstala ter zginila nad Herodovo hišo. (Mat. 11, 10.) Po zanesljivem izročilu je bil naslednjič sv. apostelj Tomaž ss. 3 Kralje k Kristusu veri spreobernil; njih telesa so bile pozneje po njih smerti prenesene v Carigrad (Konstantinopelj) v cerkev sv. Sofije, od tam po sv. Evstorgiju v Milán, in poslednjič po vikšem škofu Rajnholdu v Kolin ob Renu, kjer so še zdaj, potem namreč, ko je bil cesar Miroslav Rudečobrãd Milan razdjal. — Naj omenim še drugo izročilo, če tudi je manj zanesljivo, ki pravi, da Melhior bël in dolgobrãd, je daroval zlato in je

namestoval jafetovce ali beli evropejski rod; Kašpar, ki je bil mlad in rudečkast, namestnik azijanskega ali semskega rodú, je daroval kadilo; Baltazar pa, čern bradàt, da je namestoval afrikanški ali Kamov zarod, in je daroval miro. (Bibl. Gesch. Dr. J. Schuster str. 45 id.)

Ker iz tega, kako so Modri iz Jutra Boga iskali in našli, dobro prevedimo, kako ga je tudi nam zvesto iskati, mi pa smo ga že našli; torej nam ne ostaja drugzega, kakor da se njemu popolnoma izročimo: mi se tedaj hočemo

Bogú do čistega dati in izročiti.

Da si to bolj k sercu vzameš, kristjan, reci po učeniku duhovnega življenja:*) „Bog me je stvaril, da naj ga povelečujem; to je prvi namen, ki ga je postavil, in to je tudi prvi namen, ki ga moram jest imeti pred očmi v njegovi službi. Kako drugač pa ga zamorem povelečevati, kakor če

*) Grou S. J. Geistl. Eins. str. 273 itd.

se mu popolnoma dam? Ne to, kar bi jest iz lastnega nagiba storil k njegovemu poviševanju, ga poveljučuje, ampak to Boga poveljučuje, kar on sam v meni in po meni delati hoče. Bog iše od mene, da se njemu dam brez pogoja, da sem mu pokoren z nepogojno zadovoljnostjo, pokoren brez prideržkov povsod in v vsih rečéh . . . Ali za Boga delam velike ali le male reči, to je njemu vse eno, samo ako storim, kar on hoče. Le samo spolnovanje njegove volje rečém vrednost daje, le po tém jih on sodi. . .

Bog ima pa tudi posebne namene z vsako dušo: ta je odmenjena ga tako, druga drugač poveličevati. Izvoliti pot in način, kako naj Boga povelčujemo, to ni naša reč; kar je na nas, je vse le to, da svoj odmen popolnoma spolnujemo. Ne vém, kakošne namene Bog z menoj ima: to pa gotovo vém, da se le takrat dosežejo, ako se njemu popolnoma dam. Bog pričakuje od mene te vdanosti zato, da bi mi svoje namene razodel (ki jih ima z menoj); zakaj ako bi mi jih poprej razodel

(dokler mu nisem do čistega vdan), bi jest vanje ne privolil, ali pa ko bi tudi privolil, bi vender ne imel serčnosti te namene spolnovati. Jezus Kristus je sv. Pavlu velike namene, ki jih je imel z njim, še le potlej dal spoznati, ko je k vsemu pripravljen podložno k njemu rekel: „Gospod, kaj hočeš, da naj storim?“ Ako življenje svetnikov pazno beremo, bomo spoznali, da v tem, kar je od njih hotel, je še le potlej razodel, ko so se njemu dali (in zročili.) Kolika nesreča bi bila za-me, ako bi zato, ker se Bogú ne dam, sicer živel in umerl, pa ne da bi njegove namene spolnil, ki jih ima z menoj, — še celo spoznal jih ne!“ —

Molitev.

Zaveza z Marijo.

Vsih milost polna Devica in češena Mati Božja, Marija! Ker mi zavoljo svojega grešnega življenja nismo vredni, tvoji otroci imenovani biti; ti pa si zavoljo svoje

ljubezni in zvestobe vredna, naša Mati biti: Zato iz ljubezni do tebe ponovimo zavezo s teboj in te prosimo, naj te smemo vnovič svojo Mater imenovati. Res, izvolimo te v novo za svojo Mater tako za terdno, kakor te je kaka bogoljubna duša kdaj zvolila, ali te izvoliti in se s teboj skleniti zamore. Tebi se zdaj za tvoje lastne služabnike in služabnice vdamo, tebi zapišemo svoje telo in dušo, tebi svojo lastno kri; — ti pa nas čisto in popolnoma izroči trojnoedinemu Bogu, tako da nas nobena moč od Boga in od tebe ne bode več ločila in ne ločiti zamogla. Naj ti dopade ta zaveza, o Marija! Sprejmi nas za svoje otroke in zapri nas v svoje materno serce, da bomo v vsih svojih revah varno pribežališe pri tebi imeli, in enkrat v tvojih

rokah, kakor otróci na maternem
naróčji, svoje duše Bogu izróčili.
Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

11.

Znano mi je, da Marije
Vredno nihče ne častí,
Pa neveden in nevreden
Je, ki slavo nje molčí.

12.

Nje učenje, nje življenje —
Vselej rajsko in ojstró —
Je slepije in zmišljije
Krivovercev zaterló.

Cvetlica.

Šmarnica, ki ima od Marije svoje
imé, bodi vam znamnje, da z Njo se
sklene Vaše naj sercé. V ta namen
trikrat do jutri darujte Jezusu in
Mariji vse misli, djanja in željé.

Sedmi dan.

Marijin studenec pri Jeruzalemu.

Od Jeruzalema proti Jutru je Oljska gora in ljubeznjivi vert Getseman; vmes pa je slavna dolina Josafat, in v tej dolini nekako pod nekdanjim tempeljnem je predraga vodica, ki se imenuje „studenec Marije Device“ in je priljubljen pri turkih in kristjanih. Imenujejo ga kristjanje takó blezo zato, ker je izročilo, da na ta studenec je hodila naj svetejši Devica v potrebah ob darovanji Jezusovem v tempeljnu in o svojem bivanji v Jeruzalemu. V zvezi je ta studenec s studencem Siloe, ki je nekoliko globokeje v dolini. Tema vodicama se je zahvaliti, da Jeruzalemci dobijo kaj zelenjave, in da v dolini kaka cvetlica perjiče in glavico iz zemlje pomolí, ker Siloe in Marijin studenec prijazno namakata in rosita dolino Josafat in pa ondotne sloveče „Kraljeve verte“, ter jih rodovitne delata.

Posebno znamenita reč je tudi to, da ravno pod tempeljnomo v zemlji je velik vodnjak, ali bi djal, majhno jezero, iz kterega teče voda Siloe, kjer je znani „sleporojeni“ spregledal, in pa v „Marijin studenec“, ki vam je ljub in drag, ker ima ime od Marije Device. Vsekan je prostor Marijnega studenca v zemljo in sicer v skalo tako, da se gre k njemu po trideset stopnicah. Tudi to je kaj posebnega, da Marijin studenec in Siloe se kar nana gloma naraseta, pa spet upadeta — včasih po dvakrat na dan, včasih pa na dva ali tri dni enkrat, kakoršno lastnost ima tudi morje, pa le vsakih 24 ur in vselej ob svojem času ali zredoma, ta dva vodnjaka pa nimata k temu odločene ure.

Vode in studenci so prav primerna podoba milosti ali gnade Božje. In kako prijetno je Marijin studenec sklenjen s tempeljnomo, s krajem milosti Božje! Na ravno tem hribu je (že omenjeni) kraj darovanja Marije Device, namreč „nekdanja cerkev darovanja“, ki je zdaj turška mošeja. Tu sem je

bila Marija prišla iz Betlehema k očiševanju, ki pa očiševanja potrebovala ni, in je darovala Jezusa, ki nam je delivec in sprejemavec vsih darov, je Njega z darom odkupila, v čigar posestvu je nebo in zemlja in vsi njuni zakladi. Prav lepo piše od Marije sv. Bernard in pravi: „Nič ni bilo v njenem spočetju, nič v njenem rojstvu nečistega. Tukaj ni bilo nič čistiti, kjer je Dete studenec vse čistosti; toda, Marija, ti prideš med žene, kakor je tvoj Sin prišel med otroke, namreč v pravi in resnični ponižnosti. — Naj povém pa o tej priliki dogodbo o drugi ženi, ker se podá v naše premišljevanje.

Leta 1771 pride na Dobrovo na božjo pot Jera Merjakova, iz verhniške duhovnije, in ondi svojo obljubo reši. Kakošno obljubo in zakaj? Imela je tako hudo ušesno bolezen, da je poslednjič popolnoma oglušela. Obljubila se je pa k Mariji Devici na Dobrovo in sluh je zopet zadobila. Tako pripoveduje zapisnik dobrovske božje poti št. 67.

Tudi mi smo dostikrat gluhi — še

bolj po duši kakor pa po telesu, — gluhi za klic milosti Božje. Priporočujmo se tudi mi Mariji Devici, da nam duhovno uho odpre, in pa zlasti v ta namen, da bi se mogli

popolnoma in čisto Bogú dati.

Potrebno je namreč, da čisto Bogú damo sami sebe, ker le po ti poti se zamoremo posvetiti. Že večkrat imenovani učenik duhovnega življenja od te reči tako-le piše: „Moje posvečenje je čisto na to zastavljeno, da Bogá poveljučujem. Svetnik bom, ako ga tako poveljučujem, kakor on od mene pričakuje; ne bom pa prišel do svetosti, morebiti bom celo svoje zveličanje zapravil, ako se ne postavim na stopnjo, da Bogá tako poveljučujem, kakor on želi, in sicer s tem, da se popolnoma njemu dam. Naš Gospod je bil nékdaj sv. Tereziji pokazal tisti kraj v peklu, kamor bi bila prišla, ako bi ne bila poslušala njegovega klica k tistim namenom, ktere je imel z njó. Morebiti tudi mene to čaka, ali velik

svetnik, ali pa eden izmed pogubljenih biti...

Kaj pa storím, ako se Bogú dam? S tem že naprej v vse privolim, kar Bog za primérno spozná, da v meni dela za moje opravičenje... Dokler to moje privoljenje ni preklicano, dotlej Bog prosto in brez preterganja v mene svojo moč in pomoč razlija v ta namen, da bi jest ali svoje pregreške popravljaj, ali da bi se skazovanja čednost zmožnega storil, ali da bi svoje namene očiševal. Gnada božja dan na dan dobiva več gospostva nad natoro; stari človek se razdira, novi zida; delo gre naprej in pride poslednjič do popolnosti, katero mu Bog blagovoli podeliti...

Molitev sv. Avguština.

O Marija! kdo se zamore tebi zadosti zahvaliti, kdo te po tvojem zasluženji hvaliti? Zakaj po tebi in po tvojem privoljenji je zgubljeni svet zveličanje zadobil, in naša slabost je po tvojem posred-

vanji pri Bogu zopet milost našla. Sprejmi tedaj zato našo zahvalo, kakor tudi je majhna in slaba; naj predêre naša molitev do sve-tiša tvoje visokosti in pridobi nam milost in spravo z Bogom. Ti nas pri Bogu zagovarjaj, ti za nas pri Bogu prôsi! Sprejmi, kar darujemo; pridobi nam to, česar prosimo; od-vernî, kar se bojimo: zakaj nobene ne najdemo, ki bi bila mogočnîši z zasluženjem mem tebe, jezo sod-nikovo utolažiti. Pridi tedaj nam revnim na pomoč, pomagaj malo-serčnim, poživljaj jokajoče, prosi za ljudstvo, posredovaj za duhov-stvo, govôri za pobožni ženski spol, stori, da vsi tvojo pomoč skusijo, kateri v tebe kličejo. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

13.

Zgledi sveti kakor cveti
 Mater Cerkev lepšajo,
 Vse nje djanja in nehanja
 Z néba milost vabijo.

14.

Zmota Eve — vboge reve
 Nas iz raja vergla je;
 Vdana vera Té odpera
 Rajske vrata spet za vse.

Cvetlica.

Cvetlica lučnik, ki ima menda
 svoje ime „od luči“, naj vas s trikrat-
 nim kratkim premišljevanjem do jutri
 opominja:

Da naj sveti vsak čas v sercu gnade
 luč,
 Ker le tó je nam gotov nebeški
 ključ.

Osmi dan.

Tesarnica sv. Jožefa v Nazaretu.

V nekih bukvah je ta-le ginljiva in mična podoba: V delavnici, ki je z mnogim lesom in orodjem založena, leži hlod čez dvé sôhi; na eni strani ima v roki sv. Jožef žago, na drugi strani mladi Ježušek z obema ročicama derži deržaj žage in klečé pomaga svojemu redniku drevó žagati; Marija pa pri strani préde in nebeško Nedolžnost gleda vsa zamaknjena; zraven se vidijo nektere hiše skalovitega mesta Nazareta. — Tako je bilo v resnici. Sv. pismo nam sporočuje namreč, da iz Jeruzalema se je bil mladi Ježušek z Jožefom in Marijo vernil v Nazaret, bil je njima pokoren in je rasel, kakor v starosti, tako tudi v modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. — Kako lepa je bila ta pokoršina nebeškega otročička, zavoljo ktere je vesel opravljal tudi naj bolj

poniževavne in priproste dela! Kakor sveti očetje pišejo, je Jezus res pomagal sv. Jožefu mizariti in tesariti. Pač dobro bi bilo, ko bi ga mógli marsikteri nepokorni otroci viditi, kako je na miglje precej rad postregel, kadar je kam poslan bil; kako hitro in brez postajanja je opravil; in če je več mogel pomagati, veči veselje je kazal. Kteri otroci se gerdo in kisko deržé, ko jim starši zapovedujejo, kteri le godernjaje povelja spolnujejo ali se celó usta vljajo: tisti naj gredo v delavnico sv. Jožefa pogledat, kako zvesto, naglo, natanko, z veseljem mladi Ježušek spolnuje, kar Jožef in Marija tudi le samo želita ali v obrazu na znanje dasta, če tudi z besedo še ne velevata.

Kje pa je ta delavnica sv. Jožefa? V lepem mesticu Nazaretu jo najdete še dandanašnji. Nekoliko višej nad glavno cerkvijo Marijnega oznanjenja, ki je v teh Šmarnicah že bila omenjena, proti severu so bile še pred malo časom podertine stare cerkve, ki so jo bili križanki zidali na tistem mestu, kjer je bila delavnica sv. Jožefa, potem pa je

bila razdjana. Goreči očetje frančiškani nazareški so pa cerkvico kaj lepo in prijazno obnovili ter za Božjo službo vravnali. Ravno leta 1866 22. malega travna, v god patronstva sv. Jožefa, je bilo ondi véliko duhovno opravilo, blezo pervo v obnovljeni cerkvi, pri katerem so bili pričujoči tudi avstrijanski romarji, ki so iz Jeruzalema skoz Nazaret proti domu nazaj popotvali. O kako globoko pomenljiv in serce presunljiv je napis na tabli: *Hic illis subditus erat*: Tukaj jima je bil pokoren. Maša je bila prav slovesna, dolga, kakor je na Jutrovem veči del navada, mladi dečki, to je, mali cerkveni služabniki in pevčki, kakoršne na Jutrovem povsod cerkve imajo, z očeti Frančiškani vred so pri maši lepo peli. Po maši so peli tudi lavretanske litanije in vsa cerkev je odpevala. Kako izučeni in znajdeni so sploh marsikteri otroci v tem mesticu, v katerem jim je nebeški Otročiček svoje dni tako lep zgled dajal, naj vam en sam zgled povém. Bilo je pri sv. maši tudi dosti otrók med odrašenimi. Eden v rokah

tujega romarja, ki ga še nikoli ni vidil, vidi bukvice z arabsko in latinsko mašo; precej se zaupljivo približa in prosi, naj mu jih posodi, da bo sv. mašo bral, češ, ker jih sam ali nima, ali pa jih je ne mara pozabil. Deček res vse skozi lepo in pridno mašo bere in po sv. maši bukvice pošteno nazaj dá. Da bi pač tudi pri nas otroci lepo brali in molili pri sv. maši, ne pa se s podobicami igrali, šepetali in druge napake počenjali! —

Če je bil pa Jezus Jožefu in Mariji tako priserčno vdan, kako je mogel še le nebeškemu Očetu vdan biti! Kako močen zgled nam je Jezus, da se moramo Bogú dati! Res, tudi častiti O. Grou izpeljuje in skazuje, kako nam zgled Jezusa Kristusa dolžnost naklada:

Bogú se vdati.

Kakor kristjanje smo zavezani, da moramo v stopinje Jezusa Kristusa stopiti, to se pravi, nasledvati ga moramo. Sv. evangelij to reč na veliko krajih določno tirja; sv. Pavel pa za-

gotavlja od vsih izvoljenih, da so odločeni, podobi Sinu Božjega enaki biti (Rimlj. 8, 29.). In zarés, Beseda se je tudi zato včlovečila in je med nami prebivala, da je nam za podobo ali zgled bila (po katerem se moramo ravnati).

V čem pa je Jezus prav posebno naša podoba? V svoji popolnoma vdanosti do Bogá, svojega Očeta. To popolnoma vdanje do Bogá je poglavitna reč naše podobnosti z njim; to je prva in naj večí lastnost, na katero se vse druge zavračajo. Vdanost Jezusa Kristusa pa je bila skoz in skoz popolnoma; začela se je prvi trenutek njegovega življenja; nikoli ni bila preklicana, ali pa z naj manjšim umikanjem zmanjševana; in o njegovem poslednjem zdihljeju na križu je bila doveršena. Poznal je vso voljo, ki jo je imel nebeški Oče zavoljo njega; z njo se je zlágal, podvergel se ji je brez pogoja, če je bila še tako ojstra, — in spolnoval jo je po vsem njenem obsegu. Kaj je življenje Jezusa Kristusa družega, kakor vedno in nepretergano spol-

novanje dolžnosti, ki si jo je bil pri svojem prihodu na svet sam naložil!

Ravno tako mora priméroma pri življenji kristjanovem biti. Samo ako se kristjan spozná in vé, da je le učenec in nasledovavec Jezusa Kristusa, se mora kakor Jezus brez pogoje Božji volji podvreči, mora si za dolžnost postaviti, to voljo Božjo spolnovati, ne da bi kdàj od nje odstopil, in do smerti mora Božji volji zvest ostati. Kristjan mora naj globokejše prepričan biti, da vse njegove stopinje so štete, da ves ték njegovega življenja mu je zaznamnjan, da vse, kar mu je vse dni njegovega življenja terpeti, mu je po previdnosti Božji odkazano, in da na tem teku mora le pod vodbo Božjo dalje iti. Kristjan, kateri ni Bogú posvečen, ni nikakoršen kristjan v sercu, naj si je tudi po zunanjem, kar koli si bodi. Kristjan, kateri je le pogojno (ali s pristavki) Bogú vdan, kakor so premnogi, je nepopolnoma kristjan, slab nasledovavec Jezusa Kristusa...“

Tako uni učenik. Ali ni pa res žalostno, da jih je tako málo zarés

Bogú popolnoma vdanih. Izmed 100 morebiti ne boš enega našel, kateri bi ne klel, ako ga nanagloma kaj podraži ali razkači; izmed 2000 morebiti komaj enega, kateri bi krivic in nadležnost, ki mu jih bližnji dela, ne pravil drugim ljudém, izmed vsih teh ne mara komaj dva ali tri, kateri bi storjene krivice kolikor toliko v pogovoru z bližnjim ne zvikševali; izmed 3000 morebiti ne bo enega, kateri bi grenkega očitanja s hudim ne povernil, če le more; izmed 10.000 si srečen, če najdeš njih kaj malo, kateri bi ti na razžaljenje lepo besedo dali. Ali je pa to keršanska poterpežljivost, ali je duh Kristusov, ali je resnična vdanost in podverženost do Bogá, brez čigar previdnosti in dopušenja se nič pod solncem ne zgodí?

Molitev sv. Alojzija.

Sveta Devica Marija! moja vodnica, moja Kraljica! Glej, k tvojemu preusmiljenemu sercu se obrnem, in od danes zanaprej po-

stavim pod tvojo brambo in prav posebno varstvo svojo dušo, svoje telo, in kar je mojih dragih! Tebi zaupam in v tvoje roke izročim vse, kar koli mi je upati in kar koli mi je pričakovati, vse svoje težave in britkosti, pa tudi ves ték in konec svojega življenja tebi zročim. Po tvoji presveti prošnji in tvojem zasluženji naj se vse moje dela tako dokončujejo, kakor je tebi dopadljivo in kakor je tvoj namen, da dosežejo tudi dopadljivost tvojega Sina. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

15.

Eva v zgubo in pogubo
 Je človeka spravila;
 Zdaj Marija pot prebija,
 Ktera nas domú peljá.

16.

Serčna hvala vedno gnala
 Se Mariji bo povsod;
 Njo častiti in glasiti
 Naše sladko delo bod'!

17.

Mati draga naj pomaga
 Jezusa ljubiti zdaj,
 Da ko duša svet zapuša,
 Ga bom gledal vekomaj.

Cvetlica.

Vijolica tiha je cvetlica, ki naj zlasti otroke učí v pohlevnosti starše ljubiti in spoštovati. Molite za to čednost do jutri enkrat očenaš in češenamarijo, kateri imate še starše, ali pa saj za višji, katerim ste dolžni spoštovanje.

Deveti dan.

Domačija Marije Device.

Kar koli se Marije tiče, je vse kaj posebnega, druzega in lepega. Že njeno ime je prelepo, ker „Marija“ ali „Mírijam“ je toliko kakor „razsvitljena“, „biser“, „zvezda“, „gospa“, „gospodovavka“, „upanje“ itd.; tako razlagajo sveti očetje. Vse to je Marija res, zlasti ker njena duša je bila še neštevilnokrati lepši od njenega imena.

Kaj posebnega pa je tudi to, da Marijna domačija je Nazaret. To ime pomeni „roža“. Po Nazaretu in okrog rastejo vinske terte, granatne jabelka, oljke in druge rastlinstva; naj lepši cveteče drevesce in vert sám v tem mesticu pa je bila „roža Marija“ sama, ki je s sv. Jožefom pa tudi Zveličarjem gotovo dolgo časa v tem mestu prebivala.

Vsim dobrim kristjanom je bil zavoljo tega Nazaret kaj imenitno mesto,

pervo za Jeruzalemom in Betlehemom. Nazaret je prava „roža“ Marije Device. Sv. Ludovik, kralj je ob času križanskih vojsk neko leto bil v Aki pri morji ravno ob času Marijnega oznanovanja; to je bilo čez pol dné deleč od Nazareta. Hotel je pa v ta praznik Marijo počastiti prav na mestu njenega oznanjenja; torej se je napravil v Nazaret. Kadar zagleda od deleč ta imenitni kraj in mestice, ves ginjen stopi s konja, móli nekoliko časa na tléh klečé, in potem gre peš do kraja, kjer se je dogodila tolika skrivnost Božja. V dan pred praznikom se je ob suhem kruhu postil, se oblekel v ojestro spokorno oblačilo. Bil je pri sv. maši, ki je bila morebiti naj slovesniši, ki se je kdaj pela na tem svetem mestu, šel je tudi k sv. Obhajilu ter prejel z gorečim srcem Zveličarja ravno na tem kraju, kjer je bil človeško natoro nase vzel.

Nekaj posebnega pri tem Marijnem mestu je tudi to-le. Nazaret je imel že davno keršanske cerkve, posebno cerkev oznanjenja in pa sv. Jožefa tesarnico, ki so jih pa Turki več-

krat razdjali; l. 1720 do 1730 je bila pa glavna cerkev zopet kristjanom izročena in na novo zidana, in od tega časa tudi sedanje mesto bolj cveteče prihaja. Gotovo je namreč, da s cerkveno lepoto in častitljivostjo raste tudi čast in veljava vsacega mesta in vsacega kraja; z revnimi cerkvami pa tudi kraj, vás, mesto samo ima malo veljave ali pa nič ne. Kadar pridejo katoliški misijonarji med divjake in si kjer si bodi hišico in cerkev napravijo, na enkrat se začno ljudje okrog naseljevati, in pusti kraj postane v kratkem vás, pa tudi dostikrat veliko mesto. Velikrat v kakem kraji imajo slabo cerkev, pa tudi prebivavci imajo le reven slovez; zida se pa častitljiva cerkev, novi zvonovi se deleč čez hrib in plan razlegajo, in glejte! vsi sosedje začno z večim spoštovanjem govoriti od tistih prebivavcev, ljudstvo samo začne bolj ceniti samo sebe, pa tudi vsi okrog z večjo spoštljivostjo od njega govoré. Ljudje sploh so v toliko večem spoštovanji in čislu, kolikor čedniši in lepši

ohranijo svojo cerkev. Tuji učeni gospodje, umetniki, celó ljudje, ki imajo malo vere, kakor tudi priprosti kmetiči — grejo cerkve ogledat, kadar v kak tuj kraj pridejo, — in tukaj se precej skaže, koliko so ljudje vredni. —

Naj povém tudi, da Marijno mesto šteje kacic 4000 prebivavcev; čez tretjino pa je še turkov, četertina latinskih in tako imenovanih maroniških katoličanov, drugi so nekaj razkolniški ali od katoliške Cerkve ločeni, nekaj pa katoliški greki. Tako tudi ta Marijna „roža“ — Nazaret — ni bila in ni brez ternja. „Roža“ Marija pa, ki je ondi cvetla, je bila vselej popolnoma z Bogom sklenjena, vedno Bogú vdana, Bogú vsa zročena.

**Bogú popolnoma dati se hočemo
tudi mi.**

Zapoved, Bogá ljubiti, premoremo le tako spolnovati, ako se Bogú do čistega damo. Častitljivi o. Grou tako-le piše:

Z a v e z a n s e m B o g á l j u b i t i s c e -

lega serca, z vsimi svojimi mislimi, z vso dušo, iz vseh močí. Ta je prva in naj veči vseh zapoved. Kako pa ga premorem tako ljubiti, ako njegovu ljubezni ni posvečeno celo serce moje, vse moje misli, cela moja duša, vse moje močí? In kako mu jih morem drugač posvetiti, kakor da samega sebe čisto in popolnoma njemu dam? ...

To pa skoz in skoz ni drugač mogoče. Zakaj ljubezen Božja zavezuje k dvojni reči: prvič, da se človek varuje vsacega razžaljenja Božjega, bodi si veliko ali malo, in da si vedoma ničesar ne dopustí, kar bi bilo Bogú tudi le naj manj zoperno; ... drugič, da človek po svojem stanu in okolišinah skazuje vse čednosti, ktere Bog od nas tirja, in pa v vsi popolnamosti, v kateri Bog to hoče; da se človek prizadeva mu v vsih rečéh dopasti, in ne gleda na nobene pritežnosti, na nobeno škodo, da bi mu le dopasti mogel. Ta zapoved ... očitno to v sebi obsega, da se mora človek vsega hudega varovati in delati vse dobro. Ali je pa mogoče, da bi bil človek odkritoserčno

in stanovitno k temu odločen, vsega hudega se varovati in vse dobro delati, ako se ni Bogú popolnoma in nepreklicljivo dal?“ — Gotovo ne.

Poprej imenovanega francoskega kralja sv. Ludovika je neki dan na stopnicah srečala razdražena ženska, ki je bila v neko pravdo zamótana. T o g o t n o kralja napade in ga začne zmérjati: „Fej te bodi! Ali ti si mógel francoski kralj biti? Vsak drugi bi bil bolji od tebe; ... čuda, da te niso že iz dežele spodili!“ in še neke ostudniši besede je rekla, ki jih nočem praviti. — To je bila pač huda poskušnja za kralja! Straža je hotla prederznico zgrabiti in ven pahniti, kralj pa ni pustil; temuč poterpežljivo jo je poslušal in odgovoril: „Prav pravite, da nisem vreden kralj biti“ ... Potem jo je celo tudi z denarom obdaroval. Tako velikoserčno djanje pa je le samo o n d i mogoče, kjer je popolnoma izročenje v voljo Božjo, kjer se človek do čistega Bogú vdá, kakor sv. Ludovik, ki je iz dolge vaje t a k o duhovno umetnost dobro znal.

Molitev sv. Germana.

O Marija! edina Gospá! ti si mi v vsih mojih britkosti naj varniše hladílo, in naj zanesljivše tolažiló, ki mi ga je Bog dodelil. Ti si sedež nebeški, ki me poživlja v dušivni vročini; od tvojega usmiljenja prejema moje serce novo moč v suhóti. Ti si luč moji duši v temotah; ti si moja zvesta vodnica, ako zajdem; moja moč v slabosti; moje naj boljše zdravilo, ako me ranijo sovražniki mojega zveličanja. Ako terpím škodo, mi jo ti poplačáš; ako čutim bolečine, me ti tolažiš, ti raztergaš moje vezí, ti mi poživljaš upanje. Usliši tedaj mojo slabo molitev, poslušaj milostno moje zdihljeje, in moja revšina naj te k milovanju nakloni, kakor se spodobi Materi tistega

Sinu, ki je imel toliko ljubezni do ljudi. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

18.

Tebi sami med ženami
 Se spodobi prva čast;
 Sej je znano in dognano:
 Bog ti dal je vso oblast.

19.

Sliši milo to vošilo,
 Te ponižno prosimo;
 Grešne reši, in pospeši,
 Da vsak milost zadobó.

Cvetlica.

Pohlevna oljka, ki ima pa preblagi sad, naj nam v spomin kliče usmiljenje Božje, ki ga je potreben star in mlad. Molite enkrat do jutri, kar si kdo izvoli, za terdovratne grešnike, posebno naše duhovnije, da bi se dali Božji milosti omečiti in spreobrniti.

Deseti dan.

Studenec Marije Device v Nazaretu.

Nekoliko proti jutrovi strani od mestica Nazareta je greška cerkev sv. Gabriela. Spod te cerkve teče velik studenec prav iz stene; šest duškov je, iz katerih hladna vodica vrè v večih in manjših curkih, katerih nekteri se s pipo odpirajo. Ta voda se imenuje „Marijin studenec“; Ježušek je tu sem z Marijo svoje dni po vodo hodil. Ljudí je veči del p o l n o na studencu, — nekteri ga pijejo, drugi zajémajo, drugi ondi pêrejo, se umivajo itd. Voda je, kakor sploh po unih krajih, — ne posebno merzla in bistra. Veliko bistriši in hladivniši je drugi zlat studenec, na kterega se danes nekoliko nazaj ozrímo, in zajmimo iz njega nekoliko prav zdravilne vode. Imenuje se ta studenec Marijno življenje.

Izročila po več krajih Svete zemlje zaznamnujejo stanovališa, v kterih

je bila vsa sveta Deržina, ali saj kateri izmed njé, ali pa starši Marije Device. To se je lahko zgodilo, ker je dobro znano, kakor je njih življenje nanoslo, da so bili zdaj tu, zdaj tam. Od cerkve sv. Ane v Jeruzalemu je bilo že govorenje, da tam so stanovali starši Marije Device in tam je mesto njenega brezmadežnega spočetja. Nekoliko malo nižej je bil slavni tempelj, kjer se je Marija Bogu darovala in je ondi tudi živela svoje mlade leta.

Sveti Evodij marternik je živel še ob času Marije Device in ss. aposteljanov, in je bil naslednjič škof v Antiohiji. Vidil je še tempelj v Jeruzalemu. Le-tá tedaj piše, da preblažena Marija Devica je bila v tempelju Bogu darovana, ko je bila stara tri leta, in ostala je ondi enajst let. Ravno to piše sv. Jeronim, ki je bil veliko let v Betlehemu zraven jaslí Gospodovih; ker je pa živel že v prvih stoletjih, so bile takrat vse te in take dogodbe ljudém po izročilih še v živem spominu. Tudi blaženi devici Marija Agreda in Katarina z Emeriha ste vidili v razo-

denjih, da so starši triletno Marijo Devico v tempelj pripeljali, kamor so jo bili obljubili, in so jo ondi Bogu darovali in posvetili.

Kaj in kako pa je bilo to darovanje? V starem zavetu je bila navada, da so Bogú darovali raznotere živine in druge reči, pa tudi osebe, zlasti otroke — ali za zmiraj, ali pa za kaj časa. Taki darovanci so potem pri tempeljnu in v tempeljnu delali, stregli in Bogú služili. Bile so krog tempeljna poslopja za duhovstvo in služabništvo vélikega svetišča. Tje so pripeljali tudi otroke, ktere so želeli Bogú darovati. Duhovstvo je nad njimi čulo in podučevani so bili v postavi in v vsem, kar je bilo treba za tempelj in je bilo primerno njih starosti in njih zmožnostim. Ker so bili starši Marijo Bogú obljubili, je bila tudi ona v tempelj pripeljana.

Pač gotovo so to deklico kerdela angelov spremljale, ko je šla vesela z Joahimom in Ano k tempeljnu, stopala kviško po predvorovih stopnicah in bila pri daru, ki sta ga oče in mati

opravljala zanjo. Blagoslovljevano od staršev jo sprejme sveti duhoven Caharija, oče sv. Janeza Kerstnika, ji odkaže stanovanje blizo presvetiša, in izročí jo bogoljubnim ženam, ki so imele nalogo jo svetó zrediti. Sveti očetje so edínih misel, da še nikoli ni Bog od ljudi tako čistega in prijetnega darú prejél, kakor je bila ta neomadežana rožica. — Prihodnjič bomo premislili kaj več iz Marijnega življenja v tempeljnu; za zdaj pa se sami nase obernimo in glejmo, da se tudi mi Bogú darujemo, ki živimo v novi bolj popolnoma postavi, kakor pa se je učila v jeruzalemskem tempeljnu. Tudi mi tedaj:

se hočemo Bogú darovati.

Ta naš dar je toliko bolj potreben, ker zapoved — Bogá ljubiti — premoremo le tako spolniti, ako se Bogú damo. To dolžnost čast. o. Grou še dalje tako-le izpeljuje:

„Kristjan si ne smé ničesar dopustiti, kar je zmožno ljubezen v njem tudi le nar manj zmanjševati, priza-

devati pa si mora za vse, s čimur se ljubezen zamore pomnoževati. Več ali manj se zadolží, ako je vzrok, da se prijaznost Božja do njega zmanjša; tudi je zadolžen, ako iz vnémarnosti, lenobe, mlačnosti ne storí vsega, kar je v njegovi moči, da bi tako predrago prijaznost zvikšal. To gotovo ni dvomljivo; ali bo pa človek té dvé dolžnosti spolnil in se za njuno spolnovanje zmožnega storil drugač, kakor če se Bogú do čistega in brez pogoje izročí?“

„Bog, ki sam svojo sveto ljubezen v naše serce vlije, kateri sam jo zamore pomnožiti, je čisto gotovo volján nam vse tiste milosti (gnade) dodeliti, ki so nam potrebne, da zaklad ljubezni ohranimo in zvikšamo; vendar pa nam té milosti, brez katerih nič ne premoremo, le v tisti meri daje, v kateri mi sami sebe njemu damo. Bog storí začetek, mi pa moramo z njim delati, če ne, on ne daje dalje; in če se mu umikamo, ga tako rekoč silimo, da djanje svoje dobrote do nas zmanjšuje. Ako je po svojem sv. Duhu izlil

ljubezen v naše serca, je pervo djanje, ki ga od nas pričakuje, da se mu damo sami sebe. On nam svojo ljubezen le zato skaže, da bi našo ljubezen zbudil; in kolikor veči so spričevanja njegove ljubezni do nas, toliko veči povračilo za to od nas pričakuje. Jasno je tedaj, da te milosti bodo zmiraj le toliko rastle, kolikor s svojo sodelavnostjo zaslužimo, in da ta naša sodelavnost z Bogom nikoli ne bode popolnoma, ako se popolnoma Bogú ne damo.“

Molitev sv. Alfonza Ligorija.

O Marija, ti sveto, ljubljeno dete svojega Boga: ti za vse prosiš, prosi tudi za-me! Od svojega detinstva si se popolnoma posvetila ljubezni svojega Bogá, o dosezi mi milost, da saj še nadaljne dní svojega življenja le samo Bogú živím. Od danes se po tvojem zgledu odpovém vsim stvarém, in

posvetím se do čistega ljubezni
svojega Bogá. Tudi tebi se daru-
jem, o moja Kraljica! Od danes
dalje hočem tvoj služabnik biti.
Sprejmi me za svojega služabnika
in pridôbi mi milost, da tebi in
tvojemu Sinu zvest ostanem, da te
kdaj v nebesih hvalim in ljubim
vse večne čase. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

20.

Cvetka Jese tužnim nese
Up in pribežališe;
Svet ozdravi, mrak odpravi
Božje to stan'vališ.

21.

Zgled življenja, luč terpljenja,
Milosti je vse polnost;
Božja soba, in podoba
Za pravice visokost.

Cvetlica.

Cvetlica naj vas spremi domu
vertnica — ali gartroža. S svojim
živo gorečim in rudečim cvetom je
vertnica znamenje ljubezni Božje;
to ljubezen Božjo do jutri trikrat pre-
mislite in se ravno tolikrat v Jezusovo
in Marijno serce izročite.

Enajsti dan.

Miza Kristusova v Nazaretu.

(Mensa Christi.)

Zle marsiktere imenitnosti so vam
bile razložene, ki so v Marijnem mestu
ali Nazaretu; naj omenim še eno, ki
se smé šteti med cvetlice nazareške. V
gornjem kraju mesta je kapela ali cer-
kvica srednje velikosti, ki je bila enako
drugim svetišem od nejevernikov raz-
derta, v sedanjih časih pa zopet zidana
in dozidana ter dodelana leta 1861.
Kaj posebnega, kar ni v nobeni cerkvi

na svetu, je tukaj silna skala ravno na sredi cerkvice — skorej podolgasto štirvoglata. Imenujejo jo „Mizo Kristusovo“, ker izročilo pravi, da je Kristus s svojimi aposteljni večkrat pri tej kamniti mizi jedel. Če je pa Jezus jedel z aposteljni pri tej mizi, ni pomišljevati, da je pri nji gotovo večkrat sedela tudi njegova mati Marija, zakaj „kjer je Sin, je tudi Mati, in kjer je Mati, je tudi Sin.“ Skala sicer ni obdelana, ampak natorna; vender pa je prav pripravna za obedvanje na nji. Čez 8 čevljev je dolga, kacih 7 čevljev široka in do tri čevlje visoka, v opasu pa meri 39 čevljev. Romarji in popotniki kaj radi ogledujejo tako znamenitost, zato so goreči nazareški očetje frančiškani tudi cerkvico prav lepo vravnali in ozaljšali. Tlak ima iz prelepega marmorja, ki je pripeljan iz Laškega; vsaka ploša veljá 8 piastrov ali blizo dveh dvajsetic. Delo je vodil slovenski sin čast. brat Benvenut iz Moravskega, ki je pred nekimi leti kakor priprost rokodelski družej šel v sveto deželo in pristopil v frančiškanski

red. On je tako izučen, da je kaj zale lepotečja in berhkosti v cerkvici vse sam delal. — Toliko premore človek, ki ima do dobrih reči veselje in se v mladosti kaj uči.

Kako škoda je pa za marsiktere dobre glave mladega ljudstva, ki se ničesar ne lotijo, leno in pregrešno postopajo in dušo s telesom pogubé! — V véliki altar obnovljene nazareške cerkvice pri mizi Kristusovi je bila odmenjena podoba Zveličarjeva, za stranska altarja pa so želeli podobi Jezusovega in Marijnega serca. — Da pa tudi mi, da vsi pridemo enkrat k mizi Kristusovi v njegovem kraljestvu, moramo zdaj pridno in dobro pripravljeni hoditi k Njegovi mizi — pri sv. Obhajilu. In posebno zvesto nam je posnemati zglede Jezusove in zglede njegove preblažene Matere. Slišite torej mladi in stari, kako je Marija po izročilu starih živela že v prvih letih svoje mladosti.

„Od ranega jutra do devetih je Marija čas v molitev obračala; od devetih do treh popoldne je delala, predla pletla, vezla s svilo in zlatom za tem-

pelj. Sv. Ciprijan pravi, da je bila posebna umétnica v vezenji in v spretnosti z volno in zlatom delati. Njena izurjenost v preji prediva je še zdaj v jutrovi deželi v pregovoru. V spomin na to umetnost je bila pri prvih kristjanih dolgo časa navada, da so čiste neveste, ko so se omožile, Kraljici angelov na altar prinesle v dar preslico, ovito z neomadežano belo volno. Od treh popoldne je zopet molila in sveto pismo premišljevala, ki sveti Ambrož pravi, da ga je popolnoma razumela. Podučena je bila dobro v vsih rečéh, karkoli se devici spodobi; nobena tudi starjih devic je ni prekosila v čuvanju, v znanji božje postave, v ponižnosti, v ljubezni, v svetem petji, v deviški čistosti ali v kakoršni koli drugi čednosti; v vsih teh rečéh se je visoko nad druge povzdigovala. Nihče je ni vidil jezne. Moliti, brati in premišljevati sveto pismo ji je bilo najljubši opravilo. Na svoje tovaršice je pazila, da ni ktera v govorjenji grešila. Boga je poveličevala brez prenehanja, in na pozdrav je odgovarjala:

„Hvala Bogú!“ Sv. Jeronim pravi, da s tem je ravno Marija začetnica pregovora „Deo gratias“, ki ravno to pomeni, in se vsak dan sliši pri sv. maši. — To pa je izhajalo od tod, ker je bila Marija popolnoma Bogu vdana, in sicer v popolni ljubezni njemu izročena.

Tudi mi se hočemo do čistega Bogú dati,

ker le tako zamoremo Boga tudi prav ljubiti, brez meje in brez konca ga ljubiti. Ze znani nam duhovni učenik v tem oziru tako-le piše: „Ko bi kdo hotel ljubezni do Boga meje staviti, z njo prideržke delati, bi se to reklo lastniji ljubezni naravnost nasproti delati. Ljubezen pa je po tem, kar ima ljubiti, neskončna; le samo po končni zmožnosti serca, ktero ljubi, je ljubezen sama vtesnjena. Vender pa ta zmožnost za ljubezen premore zmeraj veči biti: nobene druge določene mere nima, kakor le tisto, ktero Bog postavi po svoji dopadljivosti; sam pa te mére ne morem določiti. Boga mo-

ram ljubiti brez mére, to je, z vso zmožnostjo svojega serca, in ta zmožnost se zamore zmeraj razširjati. Nikoli pa ne bom Boga brez mére ljubil, ako ne bom brez mére njegov, in nikoli ga ne bom ljubil s celo zmožnostjo svojega serca, ako serce ni njemu popolnoma posvečeno ali dano.

Ko bi nam bilo mogoče Boga neskončno ljubiti, kakor se on sam sebe ljubi, bi bili zavezani, ga tako ljubiti, ker taka ljubezen sama je tista, ki je primérna njegovi neskončni popolnamosti; in dolžnosti le samo zato nimamo, ker nismo zmožni jo spolnovati. Moramo ga tedaj toliko močno ljubiti, kolikor z njegovo milostjo (gnado) premoremo, ktera pa nam je zméraj na ponudbo, da ga zméraj bolj ljubimo. Namen Božji je torej, da naj bo naša ljubezen neprenéhoma zméraj večji, in da nikoli ne bodimo zadovoljni sami seboj, kakor da bi ga že zadosti ljubili, ker sej vsak trenutek ga zamoremo bolj ljubiti. Kaj družega pa se pravi ljubiti, razun tistemu se dati, kogar človek ljubi? Lastnija lju-

bezni je, da vse dá, kar more dati; nepopolnoma je ljubezen, dokler si še kaj prideržuje, — serce, katero je zarés Božja lastína, ne more zadovoljno biti, če si ima le naj manjši prideržek očitati.

Kolikor globokeje človek pride v ljubezen Božjo, toliko bolj se bo prepričal, da dolžnost (ljubezni), ki nam je naložena, zamoremo spolnovati le s tem, da se popolnoma sami sebe Bogu damo. Serce se le potlej dobro počuti, ako je to vdanje dopolnilo; do tistega časa pa navadno vživanja Božjega ne more imeti, ne more nobene sladkosti, ne popolnoma mirú v njegovi službi najti. Premislimo tedaj to reč na tanko, in naše znotranje nam bo povedalo, če smo do čistega Božji ali ne.“

Molitev k Materi Božji.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica! Pomagaj nam k popolnoma vdanosti do Boga in k goreči ljubezni do nje-

ga; brani nas zoper vsak greh, zoper zalezovanje hudobnega so-vražnika v življenji in ob smertni uri. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

22.

Bodi zdrava, Mati prava!

Ki zavračaš zbegane;

Ki zmotilo te ni bilo

Stare kače vabljenje.

23.

Si preblaga in predraga

Hčerka kralja Davida,

Ki te zbral je v večno slavje

Stvarnik in vladár svetá.

Cvetlica.

Deteljica s tremi peresci naj vas opominja na Jezusa, Marijo in sv. Jožefa, katerim do jutri priporočite s tremi češena-marijami vse tiste, ki so na smertni postelji.

Dvanajsti dan.

Marija v tempelju.

Hrib, kateri ima na verhu le malo planega prostora, se imenuje oster-verh. Blizo taki oster-verh je mogel biti nekdej hrib morja, ki je bil Bog Abrahamu zapovedal, da naj Izaka, svojega ljubega sinčka na njem daruje. Izak sin pa ni bil darovan, ker bil je le podoba družega še bolj pokornega Sina, kateri je bil trikrat darovan na unih krajih. V prvo je bil darovan ravno na tem mestu, kakor Izak, stal je namreč tukaj tempelj in Marija ga je štirideseti dan po rojstvu prinesla darovat v tempelj. Drugič se je daroval nekoliko bolj proti jugu od gore Morije na Sijonu, — daroval se je svojim bratom in sestram, ker se jim je s postavljenjem najsvetejši Svetosti zapustil živega v podobah kruha in vina za vse prihodnje čase. V tretje se je daroval precej potem pa spet na

drugem hribu proti večeru, namreč na Kalvariji — za ves človeški rod nebeškemu Očetu — v smert na križu. Vsi ti hribci, že sami na višavi, gotovo med seboj niso čez petnajst minut narazen. Pomudimo se nekoliko na prvem homcu, ki je bil zraven drugih znamenitost tudi odrejiše Marije Device.

Ker je bil hrib Morija na verhu oster ter je imel malo planote, hotel pa je David in za njim Salomon ravno na njem tempelj imeti, torej je Salomon ob stranéh velikanske stebre in podzidja postavil in globine zasul, da je dobil veliko planoto na verhu hriba. Take podzidja pod zemljó se še zdaj vidijo in ni dvomiti, da mnoge so še iz Salomonovega časa. Tukaj tedaj je Salomon zidal svoj častitljivi tempelj na mestu, kjer so poprej že Bogu darovali. Zavaljo pregréh judov pa je bil Bog Izraelce sovražnikom izročil in tudi čudo Salomonovega tempelja je bil Nebukadnezar (Nabuhodonozar) po velikem delu razdjal. Stal je ta tempelj 418 lét. Drugi tempelj, veliko

slabši mem pervega, je zidal Zorobabel na povelje kralja Cira, kateri je bil jude iz babilonske sužnosti domú spustil. Šestnajst lét pred Kristusom pa je jel Herod, da bi judom vstregel, stari tempelj vse zlagoma razdirati in veliko veči in lepši tempelj zidati, ako-ravno je ostalo v njem več starih rečí in je še zdaj marsikaj v Omarjevi mošaji, kar je najberže še iz Salomonovega časa. Ker se od tega tempeljna tolikrat govori, naj se le nekaj malo tukaj pové, kako je bil osnovan.

Odločen je bil najpopred silo velik podolgast štirvogelnik, ki so ga z več verstami prelepih po 50 do 100 komolcev visocih stebrov iz belega marmorja tako obdali, da so bili vmés prostorni mostovži, ki so imeli streho iz cedrovega lesa. V tem štirvogelniku je bil zopet drugi štirvogelnik, in v drugem še tretji, in še le na tretjem je bil zidan tempelj, ki je bil zopet deljen v svoj lastni preddvor, Sveto in Najsve-tejše. Pervi dvor je bil za nejever-nike, drugi za jude, in tretji za duhovne, vsak je bil nekaj višej,

in pod smertno kaznijo je bilo nejevernikom prepovedano dalje iti, kakor le v prvi preddvor. Vse vrata, ki so držale v preddvor judov in duhovnov, so bile z zlatom in srebrom okovane, naj lepši pa so bile velike tempeljnovе vrata ob vzhodnji strani, ki se bere v djanji apostoljskem, da je bil sv. Peter pri „lepih vratih“ hromege reveža ozdravil. (Dj. 3, 2). V Svetišče so peljale strahovito velike vrata, ktere je zakrivalo tisto predrago zagrinjalo, ki se je bilo samo od sebe pretergalo ob Kristusovi smerti na bližnji Kalvariji. Pred vrati je stala za možá velika vinska terta iz čistega zlatá z zlatim grozdjem. Kaj lepa in pomenljiva podoba nove zaveze! Ne manj pomenljivi so bili kruhi na zlati mizi in zlati svetilnik. V Najsvetejšem ni bilo več skrinje zaveze, kakor je bila v prvem tempelju, ker v ta tempelj je imela priti že „častitljivost Edinorojenega od Očeta (Jan. 1, 14), v katerem je vsa Božja polnost prebivala (Kol. 2, 9). Tempeljnovo ozidje je za 40 čevljev visoko molélo kviško izmed

trojnatih družih ozidij na treh krajih, in bilo je vse z debelimi zlatimi ploščami pokrito; obkrajki pa so bili tudi še z zlatimi zobci ozaljšani. Kader je solnce izhajalo, je taki prelép bliš kakor ogenj šinil gledavcem v oči, da niso mogli na tempelj gledati. Tujcem se je od deleč vidil kakor s snegom pokrit hrib, zakaj kolikor ni bil pozlačen, je bil s svojimi obdelanimi marmornimi kamni čisto bél. V preddvoru za jude je bil poseben oddelek za moške, in spet drugi za ženske, in v teh poslednjih prostorih je bila brez dvoma tudi sobica, kjer je Marija v svoji mladosti od 3. do 14. leta Bogu darovana služila, molila, se učila in za tempelj delala.

Blažena Katarina iz Emeriha pravi v svojih razodenjih: „Vidila sem sveto Devico pri tempeljnu rasti, nekaj v stanovanji žen z drugimi deklicami, nekaj samotno v svoji izbici, pri učenji, pri molitvi in delu. Verh zapovedanih molitev v tempeljnu je bila Marijna pobožnost nepretergano hrepenenje po prihodu Odrešenika, vedna znotranja

molitev. Delala je vse tiho in na skrivnem. Ko je vse spalo, je vstajala s počivališa in je k Bogu zdihovala.“

Sveti očetje od prelepega Marijnegu življenja, ko je bila v tempeljnu, tako-le pišejo: „Naj veči spodobnost je zaznamovala vse njene djanja. Bila je dobrotna, prijazna, usmiljena. Govorila je malo, vselej o pravem času in nikoli ni kaka laž omadežala njenih ustnic. Njen glas je bil pohleven, ginja, in njene besede so imele nekaj tako mazilnega, tolažljivega, da je dušo poslušavcu s svetim mirom napolnilo. Bila je prva pri nočnih čuvanjih, naj bolj natančna v spolnovanji božje postave, naj ponižniši, naj bolj popolnoma v vsaki čednosti.

Nikoli je niso vidili razdražiti se; nikoli ni človeka vjezila ali užalila; nikoli ne zaničevala. Stúdila je lišp, bila priprosta v govorjenji, v obnašanji . . . Bogate darove svojega duha in serca je skerbno skrivala pred očmi sveta. Blizo nje se je človek čutil čistejšega, gorečnišega k dobremu; zakaj

njena mirna, pohlevna pričujočnost je nekako vse posvečevala, kar jo je obdajalo, — in njen ljubeznjivi pogled je odmaknil duha od reči tega sveta. V njenem pogledu se je že razodevala Mati milosti. „Bila je Božji vert veselja“, pravi sv. Sofronij. — „Njen um, vedno v edinosti z njenim srcem, nikoli ni iz oči spustil Njega, ki ga je priserčniše ljubila, kot ga premorejo vsi serafi skupaj ljubiti; vse njeno življenje ni bilo družega, kakor vedno djanje naj čistejši ljubezni Božje, in ko ji je spanje trepavnice zatisnilo, je čulo njeno serce in še molilo“, piše sv. Ambrož.

Táko tedaj je bilo življenje naj svetejši Device celih enajst lét pri jeruzalemskem tempelju. Koliko milost, koliko zasluženj, koliko zakladov zase in za bližnjega si je s takim življenjem tako zgodaj pridobila, kdo more to zapopasti, kdo popisati?

Po tem zgledu Božje Matere v njeni mladosti déljajmo tudi mi ter se Bogu dajmo in izročimo. Njemu se darujmo in izročimo tudi zato, ker tako daro-

vanje samega sebe Bogu je ravno to, kar je v sv. evangeliju zapovedano zatajevanje samega sebe. „Jezus Kristus pravi: Ako hoče kdo mene nasledovati, naj sam sebe zatají, in naj vzame svoj križ nase, in naj za menoj hodi. (Mat. 16, 24). To ste dve pogoji, kateri Bog tirja od vsacega, kdor hoče za njim hoditi: sam sebe mora zatajiti in svoj križ nositi. Ti dvě pogoji pa tirjate in v sebi obsegate to, da naj človek Bogu dá samega sebe, prav za prav ste le dopolnjenje tega zročjenja. V tem pomenu se sam sebi odpovedati, kakor Jezus Kristus učí, se pravi, Božjim rokam se prepustiti, da naj iz nas grešnikov in nepopolnoma ljudi storí pravične in popolnoma kristjane; pravi se, prepustiti mu vse svoje zmožnosti, da naj jih očisti; pravi se, samosvoji vodbi se čisto odpovedati, da naj nas on s svojo milostjo vodi in k taki svetosti povzdigne, kakoršna je njega vredna. Kristjan se le zato sam sebe zatají, da se Bogu dá; berž ko se sam sebe zatají, ni več sam svoja

lastina, ampak Božja; in skazovanje svojega lastnega odpovedanja je le v tem, da se človek sam v sebi zoper vse vojskuje in taisto zatare, kar nas zaderžuje, da nismo popolnoma Božja lastina. Pot Kristusovega nasledvanja se tedaj mora začeti s tem, da se sploh ob enem odpoveš sam sebi, ali kar je ravno to, da se Bogú daš, — potem pa, da prestopiš k posameznim zatajevanjem, ktere Bog zlagoma tirja, tako da si sami sebi čisto odmiramo, le da bi bolj v njem živeli.“ Tako razlaga čast. o. Janez Grou ta nauk.

Molitev sv. Gregorija Nazijánčana.

O neprimérljiva Devica, ki v milosti in svetosti premagaš vse nebeške močí, ki si Kraljica in Gospodovavka vsih stvarjenih rečí! O vseskozi čista, blažena, častitljiva Devica, ki zdaj z neumerljivostjo obdana v stanovališu ča-

stitljivosti prebivaš: ponižaj se na
mojo praznoto in revšino dobrotno
in usmiljeno pogledati z nebés, in
usliši mojo molitev! O da bi mi
vendar med vsemi milostmi, katerih
sem potreben, posebno to pridobila,
da boš moja besednica in
bramba, kadar se bo moja duša
od telesa ločila in bo postavljena
pred sodnji stol mojega naj višjega
Sodnika. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

24.

Kinč cveteči, cvet blišeči,
Lilija si čistosti,
Ki cvetice — čiste d'vice
V raj spremljuješ radosti.

25.

Sprosi znanja, prepevanja
Mi zadost' obilno moč,
Da prepoje djanja tvoje
Duša moja dan in noč!

Cvetlica.

Majerón ima lép duh, — še lepšega Marijne tihe čednosti že v njenih mladih letih; naj vam bo ta cvetlica spodbudek k priprosti in tihi čednosti po Marijnem zgledu v tempeljnu. Za to milost molite enkrat do jutri očenaš in češena-marijo.

Trinajsti dan.

Šmarnice na Jutrovem.

Po jutrovi deželi je češenje Marije Device v posebnem cvetu, povsod se nahajajo Marijne cerkve, Marijni altarji, Marijne podobe. Pa tudi Šmarnice na Jutru kaj lepo in goreče obhajajo ondotni kristjanje vsih obredov. V Aki (St. Jean d' Acre-u), slovečem mestu ob srednjem morji, so zraven katoličanov rimskega obreda tudi Maroniti, ki so katoliške vere, pa imajo nekoliko drugačne šege. Ti so l. 1866

Šmarnice kaj lepo obhajali, kar je 4. majnika tistega leta pisavec teh Šmarnic sam vidil. Akoravno v primeri s prebivavci v tem mestu ni veliko katoličanov, je bila vendar cerkev skorej polna ljudi. Molil jim je duhoven najpoprej rožni venec (roženkranc), potem je bilo precej dolgo branje, po branji še daljši pridiga, v kateri je goreči gospod živo popisoval in priporočal, kako je treba bolj za dušo kakor za telo skerbeti, da se oboje ne pogubi; nasledvale so péte litanije prav prijetno in spodbudno; dalje molitve; med tem gre duhoven k altarju, vzame v obé roki majhno podobo Marije Device, se k ljudstvu oberne, Marijno pesem poje, katero čez nekaj časa ljudstvo poprime, strežniki pa z nekakimi žvenkuljami spremljajo, ki prav živo na uho bijejo, — tako po daljšem petji počasi in pobožno z Marijno podobo ljudstvu dá blagoslov; med petjem se je opravilo dokončalo, katero je terpelo kako poldrugo uro.

Kako so Marijo v Jeruzalemu že nekdej častili, priča veliko podertin, ki so bile nekdej Mariji posvečene cerkve.

Tako, postavim, je bila cerkev „Marije Večji“, cerkev „Marije Latinske“, že o drugi priliki imenovana Marije Device darovanja cerkev, da molčim od sedanjih več njenih svetiš v veliki cerkvi Božjega groba in drugod. Ni pa tudi čudo, ako so se marsiktere izročila od Matere Božje celo pri nejevernikih na Jutrovem ohranile po vsih prekucijah, ker je Marija ob svojem času tako prelepo živela, ter je že njeno spodbudljivo življenje pričalo, da je res „polna milosti.“ — Da se tega še bolj prepričamo, premislimo tudi nekoliko tega, kar sv. očetje od Marije nadalje pišejo.

Marija je bila dosegla enajsto leto svojega življenja. Vse lepši in častitljivši je bila v Božjih očeh kakor najsvitlejši kerub pred Božjim tronom; angeli sami so se presilno čudili nad to lepoto. Umerjó pa ji njeni preljubi starši in zapusté jo kakor dednjo svojega rodú. Bila je kraljeve kerví Davidove, iz čigar rodú, so vedili, je imel Zveličar priti na zemljo. Naj večí čast in sreča je čakala tisto izraelsko hčér,

ktera je imela biti mati Zveličarja vesoljnega svetá. Marija je bila vse preponižna, da bi ji le samo v misel prišlo, da bi ona bila odločena za toliko srečo; presrečna bi se bila štela le samo tisto devico viditi, ji streči, ktera je bila po Božjem sklepu odmenjena za mater Odrešenikovo. Njeno serce je bilo z Bogom prenapolnjeno; ljubila ga je gorečniši od vsih kerubov in serafov, v njenem sercu ni bilo prostora za drugo ljubezen, — bila se je Bogú čisto dala, z oblubo vednega devištva se njemu izročila in zaročila. Zastran teh reči je Marija sv. Brigiti to-le razodela: „Ko sem zvedila, da hoče Bog svet odrešiti in od device rojen biti, se mi je taka ljubezen do Njega vnela, da nisem na nič družega mislila, nič družega želela, kakor le Boga samega. Ločila sem se od ljudskih pogovorov in od vse družine, in vse, kar sem mogla dobiti, sem ubogim dajala. Zmiraj sem si v sercu želela doživeti čas njegovega rojstva, če bi bila kje vredna najdena biti dekla njegove Matere. Obljubila sem mu tudi v sercu, ako bi

mu bilo ljubo, v devištvu živeti, in nikoli ne kaj posesti na tem svetu.“

Z obljubo vednega devištva in s toliko vdanostjo do Boga pa se je Marija, izvoljena od Boga, nezmernih božjih dobrót še bolj vredna storila.

Po takih zgledih Marije Device se tudi mi hočemo:

Bogú dati in izročiti.

Verni kristjan, ozri se na svoje znotranje, ali si k angelskemu stanu vednega devištva poklican ali nisi, ti bodi velikoserčno obnašanje preblazene Device Marije v tempeljnu vender vedno ravnílo in naj svitlejši zgled za vse življenje. Lej, Marija se je bila že v dnevih svojih otročjih lét odmenila službi Božji posvetiti se, le njega samega ljubiti, njegov glas poslušati, njegovo voljo spolnovati in njemu se do čistega dati in posvetiti. — Tudi tebe, že ko si bil otrok, je pri sv. kerstu Gospod poklical v svojo službo; v tempeljnu, v cerkvi si se tudi ti odpovedal satanu in prisegel si k zastavi Kri-

stusovi; ti si tedaj lastina Gospodova. Kaj imaš od tega, ako svetu služiš, ako se v nečimernosti podaš, celo v velike grehe privoliš, Boga in njegove zapovedi pa zapustiš? Sej veš, da ti ni mogoče srečno in mirno živeti, ako se Bogu izmikaš, ko si postal lastina Božja. Rane, ki si jih s tem vsekuješ, ako si nezvést, te pekó in sklijo že na zemlji tukaj brez prestanka, červ hude vesti te grize in kregulj kljuje z ostrimi mahljeji na tvoje ubogo serce! . . . Zapusti tedaj to sužnost, odpovej se grehu, daj se Bogú, daruj mu dneve svojega življenja ter jih preživi zraven spolnovanja dolžnost svojega stanú, kakor Marija, v molitvi, v delih usmiljenja, v premagovanji samega sebe in v skazovanji vsaktere čednosti v Božjo čast in v svojo prihodnjo srečo.

Molitev sv. Bazilija k Mariji Devici.

Pozdravljena mi bodi, polna milosti, ki si bila odmenjena Srednica med Bogom in ljudmi, da si

jih z Njim spravila in nebeško z zémeljskim zopet zedinila. Gospod je s teboj, ker si v resnici vreden tempelj Božji, tempelj, ki ves dahne po dišavah popolne brezmadežnosti, v katerem stoluje naj višji Mašnik po redu Melkisedekovem — Jezus Kristus naš Gospod, kteremu gre z Očetom in sv. Duhom vsa čast in slava zdaj in vse večne čase. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

26.

Vošim močno, daj mi ročno
 Take zmožnosti v oblast,
 Da pogosti čedno dosti
 Pojem svitlo tvojo čast.

27.

Malo čedne, vse nevredne
 So mi moje ustnice;
 Vender péti bodi smeti
 Tvoje čisla slavljene.

Cvetlica.

Beli spomladanski češnjev cvet naj te budí k neomadežanosti mladih lét; rudeči češnjev sad pa k pokori za to, kar si grešíl star al mlad. Obudi trikrat do jutri obžalovanje ali skesanje — saj v sercu čez vse grehe svojega življenja.

Štirinajsti dan.

Popotvanje iz Nazareta v Jeruzalem.

Sv. evangelij pripoveduje, da je sveta Deržina šla po navadi na shod v Jeruzalem, ko je bil Jezus dvanajst lét star. Dogodba vam je dobro znana, ne pa pot, po kateri so hodili; hočemo jih torej v duhu spremljati in saj nekatere kraje malo premisliti, po katerih so hodili.

Nazaret je v nekakem kotlu na višavah; pot od ondot proti Jeruzalemu derží z gorá v dolino Ezdrélon, ki je

osem ur dolga in pet ur široka; proti jutru se vidi hrib Tabor, na katerem se je bil pozneje Zveličar spremenil, in mestice Najm zraven Taborja, v katerem je bil najmljanskega mladenča k življenju obudil. Proti večeru ob srednjem morji pa je sloveča gora Karmel, na kateri je v starodavnih časih živel in čudeže delal prerok Elija. Gre se skoz Samarijo. Planjava Ezdrelon ali Jezrahel je sloveča zavoljo velikih vojsk v starih in novih časih. Ob koncu jezrahelske doline je nekdanje levitovsko mestice Dženin med oljkami in drugim drevjem. Veliko imenitniši pa je dalje na potu Sebaste ali Samarija glavno mesto na Samarijskem. To mesto je bilo vstanovljeno 925 let pred Kristusovim rojstvom in je tudi za marsiktere cerkve na Slovenskem, ktere imajo patrona sv. Janeza Kerstnika, še posebno imenitno. Zakaj tukaj je grob sv. Janeza Kerstnika. Samarija ali Sebaste je bilo nekdanje čase kaj sloveče, polno tempeljnov, dvorov in imenitnih poslopij; zdaj pa so skoraj same podertine, akoravno je celi

hribec ob mestu v zelenih oljkah in deleč okrog molé nakviško več ali manj polomljeni stebri nekdanjih preslavnih zidanj in dvorov. Glavne in častí vredne so podertine cerkve sv. Janeza Kerstnika. To cerkev so zidali na grobu sv. Janeza križárji od l. 1150 do 1180 in bila je za cerkvijo Božjega groba v Jeruzalemu izmed naj imenitniših na Jutrovem. Turki pa so jo veči del razdjali in spremenili v turško moliše. Ker imajo pa tudi oni v posebni časti sv. Janeza Kerstnika, so postavili ravno nad njegovim grobom majhno kapelico ali mošejo po svoji šegi, nad katero molí kviško bela kuplica. Grob je duplina, v skalo vsekana, kakor je na Jutrovem navada, in gre se vanjo po 21 stopnicah. Izročilo, ki tu sem stavi grob sv. Janeza Kerstnika, ima za pričo sv. Hieronima. — Nadalje se pride v Sihem ali Sihar, staro mesto, zdaj Naplus imenovano, kjer se je 100 in 100 zgodovinsko znamenitih rečí godilo. V ta kraj je bil očak Jakop poslal Jožefa za brati gledat, ki so ga bili potem v Egipt prodali.

To mesto je med goro Garicim, kjer so imeli Samarijani svoj tempelj, in med goró Ebalom. Blizo gore Ebala je grob egiptovskega Jožefa, ki ga še dandanašnji imajo v velikem češenji Judje, Samarijani in Mahomedani. Znamenito je namreč, da je še zdaj tukaj nekoliko Samarijanov, katerih očetje so nekdam judje tolikanj sovražili in jeruzalemskemu tempelju nasprotvali s svojim tempeljom na Garicim-u. Blizo Jožefovega groba, prav ob gori Garicim, je sloveči Jakobov studenec, kjer je bil pozneje usmiljeni Zveličar s svojo pohlevnostjo in božjo močjo samarijansko grešnico spreobernil in tako omečil, da je v mesto tekla in vsa navdušena ljudém pravila, da bo najberže Mesija sam nekdo, ki ji je pri studencu povedal njeno življenje in dogodbe vse. Lepo cerkev so bili križarji zidali na tem mestu leta 1187; zdaj pa so same podertine, ker sovražna moč jo je razdjala, kakor toliko družih lepotij in znamenitost. — Še naprej na ti poti je zraven družih krajev Šilo, kjer je bil sveti šotor, dokler niso bili predobili

dežele Kananske. — Pot derži tudi že bližej Jeruzalema mem Betel-a, kjer je pobožni Jakop na tujem vidil ponoči lestvo, segajočo z zemlje do nebes, po kateri so angeli gori in doli hodili in mu je bil sam Bog svojo pomoč obljubil, ktera ga tudi res v življenji nikoli ni zapustila. Blizo Betel-a so tudi tisti hudobni dečaki častitljivega starčka preroka Elizeja zasramovali, ki sta jih bila dva medveda 42 raztergala. — Posebnega spomina vredna pa je nekoliko nadalje vas Bire, ker tukaj sta Jožef in Marija, gredé nazaj iz Jeruzalema, prvi večer prenočevala, pogrešila božjega mladenča Jezusa, da ga ni med znanci, in od tod sta se v Jeruzalem nazaj vernila. Tudi tukaj je bila sv. Helena zidala cerkev, ktere se pa le še samo podertine vidijo. Od tod naprej se gre čez gornjo „Cedro-novo dolino“ mem „Kraljevih grobov“ in poslednjič skoz „damaške vrata“ v mesto Jeruzalem. In tukaj v tempelju je mladi Jezus prvič svojo modrost tako prečudno razodeval, da so omolk-nili in stermeli naj bolj učeni pismouki.

Marija pa je med tem eno naj večih britkost svojega življenja skusila, ker zgubila je bila Njega, kateri edini je bil vse njeno veselje, vsa sreča, vsa sladkost. Ker je bila pa tudi v tem do čistega Bogu vdana, je ravno ta britkost njeno zasluženje nezmérno zvišala. Tako pa hočemo tudi mi storiti, tudi mi se hočemo

Bogú do čistega dati.

Ime „otrók Božjih“ nam naklada to dolžnost, Bogú se čisto dati. „Kakor kristjanje smo otroci Božji“, pravi čast. o. Grou; pri sv. kerstu prejmemo milost božjega detinstva, in znamnje tega detinstva je neizbrisljivo, in s tem prevzamemo sveto zavezo, da bomo živeli kakor otroci Božji. To znamnje bi nam bilo v naše pogubljenje, ako bi ga s svojim obnašanjem tajili. Pojasnuje pa sv. Pavel, da tisti so otroci Božji, ktere vodi duh Božji. (Rim. 8, 14.)“ — To pa je zdaj globokega premislika vredno prašanje, ktere duh Božji vodi? Ti so

res pravi otroci Božji; drugi pa imajo le samo ime.

„Duh Božji je duh ljubezni, duh milosti (gnade), čeznatoren duh, ki nas nad nas povzdigne, ki nas v druge ljudi spremeni, in nas v naših mislih, v naših nagnjenjih, v naših djanjih Bogu vpodobi. Ta duh Božji, ki je ravno tako pohleven kakor mogočen, nam ne dela sile; on nas le toliko vodi, kolikor se mu sami (po prosti volji) voditi damo. Da nas bode tedaj duh Božji pri vsih naših stopinjah znotraj in zunaj vodil, se moramo Bogu dati, moramo mu vso moč izročiti čez našo voljo, in dopustiti moramo, da z nami dela čisto po svoji dopadljivosti. . .“ Sej prav, modro in zveličavno je gotovo le samo tisto, kar duh Božji v nas dela. Poglej lakomnega človeka, ki dela le samo zase; precej boš vidil, da v njem ne dela duh Božji. Poglej nečistega; na prvi pogled boš spoznal, da je deleč od njega duh Božji. Ozri se na nepoterpežljivega; za vsako reč zarohni, se zadêre, brez strahú Božjega preklinja. Zakaj? Zato, ker se ne dá

voditi duhu Božjemu. Opazujte še marsiktere mlade ljudi, kako prederzno se v cerkvi vêdejo, ali tudi v sredi sv. opravila brez naj manjši skerbí cerkev zapusté in tako zapovedani praznik eno naj večih zapoved prelomijo! Od kod je to? Duh greha jih je napolnil, morebiti še preden so greh prav spoznali, in potem jih ni več zapustil; duhu Božjemu pa se pri vsem nauku in opominjanju nikoli niso dali voditi. Takó, se vé, ni drugač, kakor da postane človek od mladih nog zmiraj bolj okamenel, terdovraten, zmiraj bolj nesrečen, ker duh greha je in prihaja zmiraj močnejši v njem.

Ravno, kakor moramo, ko ljudje, zmiraj pamet poslušati in si nikoli nič ne dopustiti, kar je zoper zdravo pamet, prav tako moramo ko kristjanje v vsem poslušati duha Božjega in nikoli ne od njega odstopiti.“ Čisto gotovo je, da vsako znotranje občutje, vsako zunanje djanje, ktero je zoper duha Božjega ali ni po njegovi volji, je pri kristjanu zaveržljivo, ali pa saj ni hvale vredno, in mu

k zveličanju čisto nič ne pomaga. Koliko del je za nebesa zgubljenih po ti meri, koliko ur naj večega dela v življenji za kristjane je praznih! Koliko se govori in svetuje, odbija in odsvetuje po družbah, zborih, pri pravdah, kupčijah itd., in glejte! vse to je prazno, nečimerno, zgubljeno za prihodnje, ako ni duha Božjega vmés, ako ni saj z dobrim namenom posvečeno. „Od kod izvira ta brezkoristnost, ta nezmerna zguba tako dražih trenutkov? Od tod, ker se (taki ljudje) niso Bogú dali, da bi jih v vsem njegov duh vodil.“ Bogú se tedaj dajmo, kristjanje! njemu se do čistega izročimo, in nikar si ne nakladajmo teže odgovora za zgubljeni čas — ob dnevu pravične sodbe.

Molitev k Materi Božji.

O Marija, zvesta zakladnica naj imenitniših nebeških darov! ti nisi nobenega trenutka v življenji po neprevidoma zgubila; polna milosti — si si milost na milost pri-

dobivala: sprosi tudi nam pomoč,
da nas ne bode vodil svét in greh,
temuč da nas bo vodil vselej in v
vsem sv. Duh, kateri se izhaja od
Očeta in Sina. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

28.

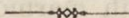
Čase vsake hvale take
Se raduj, Devica ti!
Ker iz ječe in nesreče
Pomagala sužnjim si.

29.

Vsêlej d'vica, porodnica
Si postala Jezusu,
Mati draga — v cvetu blaga
Kakor palma v Kadesu.

Cvetlica.

Zlatica, rumena cvetlica, naj
opominja vas, da dobro obračajate zlati
čas. — Naloga. Premišlujte do jutri,
kako bi vsak svoje posvetne opravila
opravljal, da bi mu tudi za večnost
kaj pomagale, zlasti kako naj bi jih z
obudovanjem dobrega namena po-
svečeval?

Petnajsti dan.

Marija na pristavi Caharijevi.

Nektere ure proti večeru od Jeruzalema je v dolini prijazna vas „sv. Janez v pušavi.“ Latinski klošter španjolskih oo. frančiškanov stoji neki na tistem mestu, kjer je imel nekdanj častitljivi judovski duhoven Caharija svojo hišo. Obdan je samostan z močnimi zidovi, kakor je sploh na Jutrovem potrebno, kjer si niso nikoli prav svesti, da ne pridejo kaki Beduini ali drugi tolovajski ljudje jih oropat, ali pa da se ne vname sama turška prenapetost na novo, ktera je že toliko keršanske kerví prelila. Imenitniši kakor samostan je njegova cerkev, od ktere se célo poslopje imenuje „samostan rojstva sv. Janeza Kerstnika.“ Ker smo pri zadnjih Šmarnicah prevdarjali njegov grob, se ozrímo pa danes malo na njegov rojstni kraj. Vštric velikega altarja se gre po širokih marmornih stopnicah

precej globoko v zemljo in se pride k prelepi in silo prijazni kapeli, ki zaznamuje rojstno mesto sv. Janeza Kerstnika. Na pét belih marmornatih plošah okrogle podobe so ob altarji pred očí postavljene naj imenitniši dogodbe iz njegovega življenja, rojstvo, obiskovanje Marije D. itd. Prav pod altarno mizo pa je vdelana v tléh bela marmorna ploša, na kateri so zapisane besede: Tukaj je bil predhajavec Gospodov rojen. Šest svetilk visí pod altarjem nad tistim mestom, ki blezo nektere neprenehoma goré. V vélikem altarji je Caharija, ko se mu je angel prikazal, tudi sicer je polno spominov na tega velikega svetnika. Vsa cerkev ima silo okinčane tlá iz marmorja, pa tudi sicer lepezaklade, ker patroni so bili španjski kralji, ki je niso zapustili. Stala je cerkev tukaj že davno, potem je bila od Turkov razdjana in hlev na njenem mestu. L. 1601 pa spet tako lepo pozidana, kakor je bilo ravno rečeno. Nekoliko proti večeru zunaj vasí je prelép studenec Ajn Kerím, ki ga kristjanje imenujejo

„studene c Marije Device.“ Malo naprej v hrib pa je posebno imeniten kraj za keršanski svet, to je, pristava Caharija in Elizabete, tete Marije Device. Tu sem je bila Marija prišla čez hribe z Nazareta jo pozdravit in ji svojo srečo in skrivnost naznanit. Pač res dolga in težavna je bila pot iz Nazareta do tod! Razvaline kažejo, da je bila tukaj kaj zala in velika cerkev, ki jo je bila keršanska gorečnost postavila na tako svetem mestu, sovražljivi nejeverniki pa jo razdjali. Pred malo leti še le so novo majhno kapelico ondi dozidali ter se Marijna slava na tem častitljivem mestu na novo glasiti začnja. Tukaj se je razlegal namreč tisti prečastitljivi „Magnifikat“ (Moja duša povelečuje Gospoda), ki ga sv. Cerkev moli ali pa poje pri vsakih večernicah, pesem Matere Božje, ki toliko lepše na uho doní, kolikor večkrat se sliši.

Mariji se še dozdevalo ni, da bi Elizabeta kaj od njene skrivnosti vedila in mislila je, da bo Elizabeti kaj čisto novega povedala, ko je prišla v „Ajn Kerím.“ Neprevidoma pa zasliši iz

njenih ust nepričakovane besede: „Od kod je meni taka čast, da je prišla mati mojega Gospoda k meni? O blagor tebi, ker si (angelu) verovala; dopolnilo se bo, kakor ti je povedano od Gospoda.“ Nad tem pozdravljenjem se Marija presilno začudi in vsa ostermi, duh hvaležnosti in veselja do Bogá jo tako napolni, da ga začne na glas v pesmi hvaliti, ki naj jo tukaj v pesniški podobi postavim. Tako-le se glasi:

Magnifikat.

Duša zdaj moja preslavlja Gospoda,
Čast naj doní mu od roda do roda!

Duh moj se v Bogu močno veseli,
Svoj'mu Zveličarju umerje, živí.

Ker se ozerl je na dekle nižavo,
Peli narodi mi vsi bodo slavo;

Storil velike rečí je za mé —

Močni, ki sveto je njega ime.

Vsmiljenje njega brez konca in kraja
Zmiraj od roda do roda prehaja

Njim, ki postavo njegovo vedó,

Njim, ki mu služijo v strahu, zvestó.

S svojo rokó on mogočnost skazuje,
Misli visókih ko dim razkropuje;

S sedeža pahne prevzetnost sercá,
Nanj pa povzdigne ponižnost duhá.

Lačnim dodelil gostí je prijazne,
Pustil bogate je lačne in prazne;
Smíljeno Izrael v délež sprejél,
Ki mu je služil, obljubam verjél.

Smíljenja spomnil se v prid je rojakom,
Kakor obetal je našim očakom:

Abrahamú, da usmilil se nas,
Njega zaroda, na večni bo čas.

Kako priserčno veselje v Bogu,
kolika hvaležnost, kako globoka vda-
nost sije iz teh besedí! — Izmed naj
boljših pomočkov, da v taci h čedno-
stih tudi mi Marijo posnemamo, je to,
da se čisto Bogú damo, kakor Marija.
Tudi mi tedaj se hočemo

Bogú dati.

To dolžnost nam naklada posve-
čevanje naših navadnih dél (kakor po-
jasnuje č. o. Grou). Sv. Pavel, po kte-

rem Jezus Kristus govori, vsem na vest naklada, da naj v vsem tako delajo, da bodo Bogá poveličevali ter tako tudi svoje naj navadniši djanja posvečevali, ktere so same na sebi zgolj živalske, postavam jesti in piti. To se pravi, on jim zapoveduje, da naj v vsih rečéh imajo čeznatorne ali višji naméne. Tako tedaj naj narbolj priproste in naj bolj posvetne opravila, kterim smo po svojem stanu in okolišinah podverženi, s svetimi nagibi povišujemo. Tako delati pa ni mogoče, ako Bog sam že navadno ni naš namen in konec, ako ni on neomejeni Gospod našega duha in našega serca. Zraven tega nas zemeljske reči nase vlečejo, imajo silno moč do naših počutkov in do naše domišljije, naše strasti silno živo budé, nas od našega cila odvrtačajo in nas naganjajo, da bi jih iskali zavoljo veselja, ki je z njimi sklenjeno. Ako te reči morebiti tudi niso take, da bi nas v velike pregrehe seboj potegnile, nas v vnder z neštevilnimi pogreški omadežajo, ... in storé, da se s tem pečamo, kar streže

počutljivosti, nečimernosti, radovidnosti.

Dokler človek ni čisto Bogú dan, tih neštevilnih nepopolnamost ne občuti, ki se mešajo v naše djanje in nehanje, ki se kakor prah na našo dušo vsedajo in njeno čistost in lepoto omažežujejo. Le kadar božja luč nanje posveti, se pokažejo, in takrat se spozná, kako silno nam škodvajo, in to spoznanje se delí v taki k temu potrebni meri le tistim dušam, ktere je Bog popolnoma v lást vzel“ (ker so se mu čisto izročile). Nikar se tedaj ne umikajmo, temuč čisto se Bogú dajmo in darujmo.

Molitev sv. Bernarda.

Spomni se, o predobrotljiva Devica! še nikdar ni bilo slišati, da bi kdo zapušen bil, kdor koli je pod tvojo brambo pribežal, v tvojo pomoč klical, se tvoji prošnji priporočal. S tem zaupanjem navdušen k tebi pritečem, o devic

Devica! o moja Mati! k tebi pridem, pred teboj stojím zdihajoč v svojih grehah. Ne zaverzi moje prošnje, o Mati večne Besede! temuč milostno me sliši in usliši. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

30.

Tvoja cvetka, čednost redka —
 Je hladilo vsaki čas;
 Tvoji sadi večno mladi
 Rešijo britkosti nas.

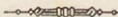
31.

Zmiraj tista, lepa, čista
 Vekomaj brez madeža!
 Nas nadložne stor' pobožne,
 Da ti vsaki hvalo dá.

Cvetlica.

Naj uči nas cvetlica šmarni križ:
 če tudi sicer ternjeva je steza v paradiz,
 vendar le samo na ti poti je sreče
 vir: veselje v Bogu, pravi mir. —

Premislite do jutri, kako nesrečen je grešnik, ker mirú nima; storite vsak svoj sklep, kako bi mirú iskali. In da bi sklepi prazni ne ostali, priporočite se Mariji za pomoč z eno češena-marijo.

Šestnajsti dan.

Kana galilejska.

Séverni del obljubljenе dežele se imenuje Galileja, od hebrejske besede „galil“, to je, okrajina. Galileja je med reko Jordanom, genezareškim jezerom, goro Libanom, slovečo deželo Fenicijo in velikansko dolino Ezdrelon-om ali Jezrahelom. Obnebje te okrajine se že bolj evropskemu bliža; zemlja ima lepe hribe, rodovitne doline in tiberijaško ribnato jezero, čisto, kakor ribje oko. Tiberija, Nazaret, Kaper-naum, Najm, Cesareja Filipova, Megido, Kana so sloveče mesta. Pa to je bilo vse nekđaj; zdaj je malo lepega več viditi, le toliko, kolikor mohamedanska

in drugotna divjačnost ni mogla razdreti, in kolikor se iz posipov nekdanjih znamenitosti in dragocenosti na dan opravlja.

Izmed imenitnih krajev je tedaj tudi Kana. Ste pa Kani v Galileji dve; ena je blizo Nazareta, ki se imenuje „Kefer Kana“ ali „vás Kana“, druga pa višej v Galileji na hribcu ob silno dolgi in rodovitni Sefurijski ali Patanski dolini, ki jo imenujejo „Kana Galil“ ali „Kana galilejska.“ Ker v sv. evangeliju ni na tanko razloženo, in ste obé Kani v deželi Galileji, torej se ne vé za gotovo, v kateri Kani je bil naš Zveličar storil tisti svoj prvi glasoviti čudež, ko je bil svate razveselil ter na opomin ljubezni polne matere Marije vodo v vino spremenil. Ni pa tudi nam na tem toliko ležeče, da bi mesto vedili, veliko imenitniši je djanje, ki ga nam sv. evangelij takó ljubeznjivo pripoveduje in ki tolike skrivnosti v sebi obsega.

Zakaj je Jezus djanje svojih očitnih čudežev pričel s prečudnim spreminjenjem vode v vino? Lahko si je

misliti, da je bil to pripraven pripomoček Zveličarjevo Božjo moč hitro soznaniti in razglasiti. Gosti in svatje so bili gotovo iz raznih krajev, in tudi ni dvomiti, da jih je bilo veliko število, — Katarina iz Emeriha v svojih razodenjih pravi, da gotovo čez 100 jih je bilo. Ima pa tudi to djanje še druge vzroke po nauku učenih. Ko je Gospod vodo v vino spremenil, je pričel čudeže pri neživem stvarjenji in je pokazal tisto višji vsemogočno čudodelnost, ki je zmožna: nižji stvari v višji in imenitniši spreminjati. Kar Bog dela v natori zlagoma, ko iz umazane zemlje obudí prelepo rumeno pšenico, iz slabe persteníne vinsko tertó in po nji grozdje in iz grozdja plemenito vino: to je v Kani storil nanagloma v trenutku, ter je pokazal, da natora je v njegovi oblasti in mu mora pokorna biti — ali počasi, ali pa nanagloma in v migljeju, kakor je ravno njegova volja, in njegovim naj modrejšim namenom primerno.

S čudežem v Kani je tedaj Zveličar razodel ljudém, da je neživa natora

s svojimi močmi v njegovi oblasti. In kako bi ne bila, ker je on njen začetnik? — Posebno imenitno je pa tudi to, da s to spreminjavo je Kristus ljudem zdajci očitno storil predpodobo, ktera mogočno poživlja vero v najprečudniši spreminjanje bistev kruha in vina v skrivnosti vsih skrivnost, ki se imenuje „Euharistija“, „sveta Večerja“, „sveto Rešnje telo.“ — Tudi je Gospod s tem čudežem zgodaj in jasno spričanje dal, kako velike in nepričakovane dobrote je on pripravljen ljudem skazovati na prošnjo Marije Device. — Ne manj tehtno je to, da je s svojo pričujočnostjo naznanil svetost zakona. (Prim. Ef. 5, 22—32. in Dr. Schuster Bibl. Gesch. II. 76.)

Zveličana Marija, imenovana „Jezusova“, o ti preslavni ženitnini v Kani pravi v svojem razodenji: „Čudež v Kani se je bil zgodil ravno tisti dan, ob katerem je bil leto poprej Kristus keršen, in ta dan je tudi obletnica, ko so ss. trije Kralji Zveličarja molili. Vse tri praznike torej cerkev praznuje ob enem dnevu (namreč 6. prosenca). Kri-

stus je bil ravno 13 dni čez 30 lét star. Ko je prišel v svátoviše, je rekel: „Gospodov mir in njegova luč bodi z vami!“ Potem je ženina opominjal in mu naznanil skrivnosti in lastnosti novega stanú, da naj bi v njem svetó in popolnoma živel. Ravno to je pa tudi Marija pri nevesti opravila.“ . . . Ali ni to očitno znamenje, kako je namen Božji, da morajo ženini in neveste skerbno podučeni biti, preden se v ta stan podajo. Za ves zarod je naj večí nevarnost, ako ženin in nevesta v zakon stopita brez poduka in brez zavednosti, kako tehten je ta stan. To naznanja tudi nadaljno razodenje imenovane služabnice Božje, ker pravi: „Kristus je hotel s svojo pričujočnostjo na svatovšini v Kani zakonski stan posvetiti in ga v zakrament povzdigniti.“

Obernimo se pa še na to, kako se je tudi pri ti slovesnosti, kakor vselej, razodela Marijna vdanost. „Ona je naj bolj pazna bila na besede svojega božjega Sina, da bi jih prav ohranila in v sercu !premišljevala“, — pravi ravno

omenjena „Marija Jezusova“ v svojem razodenji.

Tudi mi se hočemo Bogú dati.

Da se nameni, ktere Bog z nami ima, prav izveršijo in dopolnijo, je treba, da se poprej Bogú damo. Pobožni naš vodnik ta nauk pojasnuje blizo tako-le: Po naukih sv. vere je nedvomljivo, da je Bog vsacega izmed svojih izvoljenih k neki odmerjeni stopnji častitljivosti odločil; da ga torej kliče k neki določeni meri svetosti; da mu je pripravil nekako določeno množico milost, ki zmiraj merijo na milost dokončne stanovitnosti, ktera vse določi; poslednjič, da je Bog vse okolišine in vse dogodbe njegovega življenja naprej vidil in po tem namenu vravnal. Da pa to stopnjo častitljivosti, da to mero svetosti napolnimo, da te verige ali ketine milost ne raztergamo, ... je očitno, da moramo svoje serce čisto Bogu dati v razločivnem trenutku, ko nas rezno kliče, da naj ga mu damo; zakaj on ga od nas le samo zato tirja, da bi

mogel z nami svoje usmiljene namene doseči . . . Koliko kristjanov, tudi naj svetejših vsih stanov, je umerlo v nemilosti, ker so Bogu ta dar svojega serca odrekli! Koliko si jih je imelo obžalovanja vredne padce očitati, s kterih so se le težko spet vzdignili, pa pri tem vendar nikoli niso mogli imeti neomahljive zanesljivosti, da jim je Bog odpustil! Koliko jih je živelo v nepopolnamosti, v mlačnosti, v nepokoju in britkostih vestí, ker so se ogibali čisto k Bogu se spreoberniti in mu niso vsega dopustili, kar je hotel od njih. Kakošno peklenje je za kristjana taka negotovost zastran tega, kar je naj večí in naj dražji reč!

Molitev sv. Alfonza.

Zdaj sem prišel k tebi, o neprimérljivo častitljiva Mati mojega Bogá! Iz spoštovanja pred teboj pokleknem in te prosim, dosezi mi odpušenje grehov in dopolno očiščenje moje duše. Dodeli mojemu

sercu, da bo imelo novo gorečnost
za čast tvojega devištva; razjasni
mi moj um, da spozná visokost in
neprecenljivo dobroto tvojega Sina;
daj mi moč in vnémo resnico bra-
niti; dosezi mi milost, da se ne-
prenehljivo po Bogu in po tebi
ravnám, tvojemu Sinu in tebi zve-
sto služim. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

— 32.

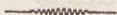
O sloveča! nova sreča
S tábo svétu je došla;
Zar'ja zlata! rajske vrata
Si odperla, usmiljena!

33.

Po ti zar'ji novi žari
Zemljo razsvetljujejo;
Vse starine — nočne tmine
Pred tebój zginjujejo.

Cvetlica.

P o m a r a n č a, jabelko zlato, bodi vam znamenje popolnoma zaročitve z Marijo in Jezusom, brez česar ni mirú in sreče — ne tu — ne tam. Opravite to zaročitev vsak po svoji pameti do jutri, in poterdite jo s kakim malim zatajevanjem ali pa dobrim delom.

Sedemnajsti dan.

Kana v Galileji.

(Dalje.)

Blažena Katarina iz Emeriha je imela o ženitnini v Kani dolge razodenja, ktere so prav lepe in podučljive. Zaupljivo ne bo brez koristi, ako premislimo nekoliko iz teh razodenj.

Svatovšina je bila v hiši neke tete ženinove, ktere stric je bil véliki duhoven Ana. Jezus sam je bil pripeljal kakih 25 učencev za goste ali svate,

in bil je en del te slovesnosti sam nase vzela; torej je bila Marija že zgodaj prišla in je pri vsih napravah pomagala. Zveličar, postavim, je bil nase sprejel, da bode za vse vino na ženitnini skerbni; zato je tudi Marija tako skerbno rekla, da vina nimajo. Kar je bil pa Jezus poskerbeti prevzel, je plačal Lazar, ki je bil tudi z Marto na ženitnini.

Ženinu je bil Jezus že v svojem dvanajstem letu pri neki otročji južini v Anovi hiši povedal, da bo prišel kdaj na njegovo ženitnino v Kano. Bilo je to takrat, ko je bil prišel iz jeruzalemskega tempeljna; govoril je poprej neke skrivnostne besede od kruha in vina, potem mu je to povedal. (To priprosto pripovedovanje Božje služabnice, se vé, da ni verski členek, pa ima kaj prijazno verjetnost. Kaj si je namreč ložej misliti, kakor to, da se je Jezus bil velikemu duhovnu s svojo modrostjo silo prikupil v tempeljnu in ga je torej k sebi v hišo povabil, kjer so se Anovi domačini z njim soznaniti zamogli.)

Na tej ženitnini, pravi Katarina dalje, se je Jezus hotel dati spoznati vsem svojim prijatlom in sorodovini, pa tudi, da naj se vsi, ki jih je bil do tistega časa izvolil, pri taki slovesnosti med seboj spoznajo in da bodo tistim znani, ki so bili njegovi.

Tretji večer po Jezusovem prihodu se je pričela svatovšina, poprej pa je bila obhajana obletnica tempeljnovega posvečevanja. Drugi dan Jezusove pričujočnosti v Kani je bilo že čez 100 gostov, več aposteljnov, njih staršev, Jezusovih tovaršev iz mladosti, — tudi Veronika iz Jeruzalema.

Ženitovanje je bilo v očitni praznični hiši blizu shodnice ali judovske molišnice; od te hiše do shodnice je bilo zelenje in razpeti so bili zeleni obloki z venci in sadjem obloženi. Jezus je bil kakor vodnik vse slovesnosti, je vodil tudi razveseljevanja in jih sklepal z nauki. Rekel je, naj se ta dan po navadi in šegi razveseljujejo, pa tudi v veselji iz vsega modrost zajémajo. „Vidila sem“, pravi Katarina, svate — može in žene ločene — na nekem ze-

lenem lepem kraju, pod milim nebom, pod drevesi, kjer je bila tudi voda blizo.“ Med nedolžnim vedrilom jim je Jezus velikrat rekel kako modro besedo, da so se vsi čudili, ali jo tiho ginjeni sprejeli, ali pa posamezni niso umeli in so druge bolj umne nagovarjali, naj jim razlagajo.

Zvečer je Jezus v shodnici, kjer so bili vsi zbrani, učil od veselja dopuštenih razvedril, od njih pomena, njih mére, resnobe, modrosti; potem tudi od zakona, . . . od zderžnosti in čistosti, in od zakona samo v duhu. Ob koncu učenja sta ženin in nevesta sama pred Jezusa stopila in učil ju je — vsacega posebej.

Od Marije, Matere Božje, pravi zveličana „Marija Jezusova“, da je bila tukaj in povsod zgled, kako naj bode človek zméren v svojem govorjenji, ter naj o pravem času molčí. — Marija tedaj je svojo prosto voljo tudi v veselji Bogu dala; ravno to je tudi za nas naj boljši raba prostosti ali svobode; človek naj jo položí v roke

Božje. Tudi zastran rabe svoje svobode tedaj

se hočemo Bogú dati.

Omenjeni učenik pravi: „Vemo, da naša popolnamost, naše zveličanje je na to zastavljeno, ako svojo prostost prav obračamo. Vemo dalje, da jo premoremo vsak trenutek napak obračati, da nas majhen pogrešek zamore k večemu peljati in tako vse po stopnjah naše pogubljenje dokončati. Slabí smo čez vso mero, tega ne moremo tajiti; obdajajo nas skušnjave, in po nagibu serca smo zmiraj k grehu nagnjeni. Res je milost (gnada) Božja zmiraj pri nas, da bi nas padca obvarovala, toda le prepogosto gnade ne poslušamo, in to nas kazni vredne dela. Svoboda nam je dana, da bi se oteli, pa večí del njih jo obrača le v svojo pogubo.“

„Od kod jim je ta nesreča, in kateri je njen prvi vzrok? Ta-le: nikoli niso svoje proste volje izročili v roke Njega, kateri s a m jo premore varno voditi in ubraniti, da ne omahuje ne na desno

ne na levo. Dokler smo sami gospodarji svoje volje, dokler hočemo sami z njo gospodovati, bomo zmiraj v bližnji nevarnosti, jo slabo obračati, in ako si s tem tudi ne nakopljemo vselej pogubljenja, vender nikoli k svetosti ne pridemo. Ako pa ponižno spoznamo svojo slepoto in slabost, ter Boga prosimo, da naj on nas vodi; — ako smo odmenjeni, da sami zase v nobeni tehtni reči nočemo nič storiti; ako njega vprašamo, da bi njegovo voljo spoznali, in ako čakamo, da se nam ta volja razodene ali po znotranjem naznanilu ali po zunanjih znamenjih: potem se nam ni bati napčne rabe naše svobode, — nismo več sami zase odgovorni, ampak Bog za nas; in gorečevanje, s katerim on skerbí za svoje poveljevanje, priserčna ljubezen, katero ima do nas, nas bo varovala vsacega robú (ob katerem bi zamogli konec vzeti) in pripeljala nas bo nezmotljivo v zavetnik večnega zveličanja. — Kako tedaj bi zamogli le trenutek pomišljevati, da bi Bogu ne zaupali vodbe svoje svobode, ko smo te resnice pre-

pričani, kakor nam je treba prepričan-
nim biti? Kako si prederznemo sami
od sebe le stopinjo storiti, kaj začeti,
zastran česar ne vemo, kak ošne na-
sledke za naše zveličanje bo imelo?“

Sklep tega tedaj je, da se z vsimi
močmi ponižno dajmo Bogú v službo,
in prosimo ga pri vsakem početji za
pomoč, da se bo prav izšlo ter naše
zveličanje pri tem škode ne terpi.

Molitev sv. Bernarda.

Castitljive reči so bile o tebi
rečene, o Marija, ti prebivališ Božje!
Toda še veliko več bi bilo reči,
kot so človeški jeziki dosihmal
jecljali, in na vsem svetu ni jezi-
ka, kateri bi tvojo častitljivost za-
mogel vredno naznanjati. O ve-
lika, o dobrotljiva, o ljubeznjiva
Devica Marija! ki te ne more člo-
vek imenovati, da bi ga ljubezen
ne vnela; ki še nate ne more mis-

liti, da bi sladkosti ne okusil v svojem sercu; pomagaj nam v naši slabosti, in odvzemi od nas grehe, kateri nas s sramoto pokrivajo. (Iz hvaležnosti darujemo tvojemu Božjemu Sinu in Tebi svojo prostost, za vselej hočemo do čistega Jezusovi in tvoji služabniki biti. Sprosi nam to milost, o Marija, Mati milosti!) Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

34.

Zdaj veljáki siromáki

So, ki v sé zaupajo;

Al ubožni pa premožni

Po besedi tvoji so.

35.

Kdor se zmotil je na potu,

Ti zavračaš ga nazaj;

Krive vere in prepire

V pravi vodiš ti tečaj.

Cvetlica.

Cvetlica rožmarin — čistosti v zakonskem in prostem stanu bodi vam spomin. Sprašajte se, kaj vam je v tem popraviti, in storite primerne sklepe se poboljšati.

Osemnajsti dan.

Cvetlice in sadje pri ženitnini v Kani.

Ženitovanje v Kani galilejski je bilo nekako posvečevanje sv. zakona in človeškega rodú z visokimi skrivnostmi in imenitnimi nauki za sveto življenje človeštva. Torej se ozrmo še nekoliko na lepe in podučne pripovedovanja o tej ženitnini iz razodenj blažene Katarine iz Emeriha. (Da to razodenje sicer ni kaki člen sv. vere, je očitno, če tudi je verjetno in častitljivo.)

Ko je bil Jezus z Marijo vred že veliko reči storil v poduk in spodbudo ljudstva, je bila tretji dan poroka, ka-

kor to razodenje pripoveduje. Iz shodnice sta bila ženin in nevesta spremljena v svatovsko hišo. Nevesto je spremljalo zraven mladih deklic, ki so vence nesle, še 12 družic, ženina pa zraven mladih dečkov z venci 12 drugih. Med njimi je bil Obed, Veronikin sin, tudi nekaj učencev sv. Janeza Kerstnika, vendar pa nobenega tistih ne, ki so bili pozneje aposteljni. Poročil ji je pred shodnico judovski duhoven. (Takrat namreč je veljala še stara zaveza.) Perstana sta bila prejela v dar od Marije, in Jezus ju je bil blagoslovil. Jezus ji je sprejel po poroki v svatovski hiši. Poprej o poroki so bile marsiktere reči od obleke razdeljene med uboge, kateri so bili pričujoči.

Pred svatovskim gostovanjem so imeli vedrila na vertu, žene in device posebej, in moški posebej. Posebno pomenljive so bile vedrila za moške. V sredi šotorja na vertu je bila velika okrogla miza in na mizi sadje med cveticami. V sredi mize je bil zvezčič pšeničnega klasja in izmed njega je

molela kviško vinska terta, polna groz-
 dja; miza se je vertila in delj ko se
 je sukala, višej je rastla vinska terta s
 pšeničnim snopom. (Kako prijazno za-
 more to opominjati na sv. Rešnje telo,
 na sv. Cerkev in njeno rast.) Naslednji
 aposteljni in kdor je imel že poklic za
 učenje, ali da je imel kaj več mem
 družih vediti, taki se niso igre vdele-
 ževali, temuč so jo le opazovali in s
 podučnimi pristavki in nauki tako re-
 koč solili in na tisto opominjali, kar je
 bilo premišljevanja vrednega med ve-
 selico. — V tem od Jezusa napravlje-
 nem vedrilu je bilo nekaj prečudno po-
 menljivega. Srečka, ki je kterega za-
 dela, je čisto merila na njegove last-
 nosti, pogreške in čednosti. Jezus je
 vsakemu razlagal srečko, ki je kterega
 zadela, in vsak zase je bil močno gi-
 njen in k dobremu spodbujen z Jezu-
 sovimi besedami in morebiti tudi z vži-
 vanjem sadja, ki ga je dobil, ker viditi
 je bilo, da so s tem sadjem tudi zno-
 traj nekaj dobili, ki je v njih tisto moč
 skazovalo, kar je dobljena srečka po-
 menila. Dasiravno je bilo pa razlaga-

nje za marsikterega očitanje in ga je pogrelo, vendar tega drugi niso nič čutili in spoznali, bile so jim le samo razvedrilne in imenitne besede. Vsak posamezni pa je čutil, da Jezus globoko v njegovo serce vidi; bilo je ravno tako, kakor ko je bil Jezus Natanaelu povedal, da ga je pod smokvinim drevesom vidil, kar je bilo njega tako globoko prešinilo, drugi pa nič niso vedili. — Prav prečudno moč je imela srečka, namreč sad, ki ga je bil dobil ženin Natanael.

Zveličar je govoril nato od zakona in od čistosti ter od stoterega sadú čistosti. Kam je vse merilo, se vé, da je le ženin razumel. Pričujoči so se tej srečki še bolj čudili, kakor drugim, in ko sta ženin in nevesta sad vžila, se je zdelo Katarini iz Emeriha, da ju je neka temna neprijazna podoba zlagoma zapušala in čisto zapustila, ter sta bila potem veliko svitlejša in čistejša. Tudi pri družih, ko so dobljeni sad vžili, so se njih strasti sicer vzdignile in ustavljale, vendar zginile, ali pa so veči moč dobili v vojski zoper take hude

nagnjenja. Sad, ki sta ga ženin in nevesta vžila, je kazal na lepo čistost; podoba, ki je od nju bežala, je bilo poželenje.

Pri teh ženitvanjskih gostijah je bilo tudi pečeno jagnje pred Jezusa prineseno, ki je imelo noge križem zvezane. Jezus se je razodeval med gostjami prav jasne volje in je veliko učil, vsako reč pri pojedini je po duhovno razlagal. Ko je jagnje delil, je pripovedoval posebno čudne reči: govoril je o ločenji Jagnjeta od čede, o izvoljenji pa kako se odpravi divjačnost po ognju očiševanja (kar je morebiti spoved pomenilo) . . . Ko jim je pa kose razdelil in so jagnje jedli, je rekel: Kadar bode Jagnje ravno tako od svojih ločeno, takrat bo ono v njih vsih živež, kateri jih bode vse skupaj med seboj zedinoval; ravno tako pa tudi, kdor hoče za Jagnjetom hoditi, da se mora svoji paši odreči, svojim strastim odmreti itd.

Kadar je pa rekel Mariji: „Žena, moja ura še ni prišla“, niso bile to nikakoršne terde besede do sv. Device;

rekel ji je „žena“ in ne „mati“, ker v tem trenutku je hotel opraviti skrivnostno djanje v svoji Mesijevi časti, kakor Sin Božji vpricho svojih učencev in vsih sorodovincev, in je bil pričujoč v božji moči. — To tedaj je iz razodenj blažene služabnice Katarine z Emeriha, in tudi iz tega se očitno razodeva, kako je bila Marija vselej vsa Bogu izročena in vdana. Pa tudi mi se hočemo

Bogú dati in zročiti.

Kako, bode kdo rekel, ali mi je Bog zato dal prostost, da bi je ne rabil in bi zmiraj navezan ostal? Ali tedaj skoz in skoz ne bom mogel prosto delati? . . . Bog ti je dal prostost, da jo prav dobro v Njegovo službo obračaj, da se mu z njo častno podveržeš in da jo zmiraj na njegovo voljo navezano ohraniš. On te ni zato oprostil, da bi se mu ti iz njegove podložnosti rešil, temuč da prostovoljno in iz svoje lastne volitve nanj navezan ali njemu podložen ostani. On ti dá spoznati pravice, ki jih ima čez

tebe, dá ti spoznati potrebo, da si na njega navezan; dá ti spoznati dobičke, ki ti iz tega izhajajo, pa nevarnost, v ktere se derviš, ako te zmiraj za roko ne pelje: potem pa ti da prosto izvoliti. Ali nisi primoran sam spoznati, da naj boljši raba, ki jo s svojo prostostjo zamoreš storiti, je ta, da jo po Božjih namenih obračaš, in da jo njemu posvetiš, da naj jo vodi s svojo previdnostjo in s svojo milostjo? To pa nikakor ni sužnost; v tem je veliko več polna prostost otrok Božjih. V vsem zamoreš sam svoj gospodar biti, pa ravno le samo tako kakor Bogu dopade, in berž ko se njemu daš, boš tudi le tisto hotel, kar on hoče. Služnost je to sicer res, toda služnost ljubezni, služnost angelov in svetnikov v nebesih, pa studenec njih zveličanja.

Molitev sv. Alfonsa.

O blažena in neomadežana Devica in Kraljica, naša Mati, pribežališe in tolažilo revnih! Lej, z

vsimi svojci se za vselej darujem tvoji službi in te prosim, o Mati mojega Bogá! sprejmi me med število svojih služabnikov, in postavi nas vse pod svojo močno brambo, ter pomagaj nam v življenji, še prav posebno pa ob smertni uri! O Mati usmiljenja! tebe postavim za Gospodinjo in vodnico vse svoje hiše, svojih rodovincev, opravíl in vsih zadév. Blagoslovi mene in vso mojo deržino, in ne dopusti, da bi kateri izmed nas kdaj razžalil tvojega Božjega Sina. Brani nas v naših skušnjavah! Rešuj nas iz vsih nevarnost! Skerbi za nas, kadar smo v sili! Svetvaj nam v naših dvomih! Tolaži nas, kadar smo užaljeni! Bodi s svojo pomočjo pri nas v naših boleznih, in prav posebno o naši smertni britkosti! Ne dopusti,

da bi se hudobni sovražnik hvalil,
 da je kterega izmed nas, ki se je
 tebi posvetil, s svojimi okovi okle-
 nil; temuč stori, da v nebesa pri-
 demo, ker te bomo zahvalili, in s
 teboj zedinjeni vse večne čase
 ljubili in hvalili Jezusa Kristusa,
 našega Gospoda in Zveličarja.
 Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

36.

Ti premila si učila
 Lišp prezirati svetá,
 Treti strasti in pošasti,
 Pa iskati le Bogá.

37.

Le v nebesa nam očesa
 Ti s pobožnostjo ravnaj;
 Grehu umreti, truplo tretí —
 Vselej ti pomoč nam daj!

Cvetlica.

Spomnite se na vinsko terto evangeljske prilike, ki pomeni Jezusa, in izprašajte vest, če ste zelene ali suhe mladike njegove? Da bi suhe mladike ne prišle v ogenj, temuč hitro ozelenele, k temu storite potrebne priprave nocoj in jutri, in da bi ne odlašali, se priporočite Jezusu in Mariji z enim z dihljejem, preden iz cerkve greste.

Devetnajsti dan.

Marija — mati in lepota karmelske gore.

Na vsem Jutrovem je malo tako lepih, davno in neprenehoma imenitnih krajev, kakor je gora Karmel na gornjem koncu obljubljene dežele, na homcu ob Srednjem morji. Znan je ta hrib iz zgodb sv. pisma, kakor tudi iz deleč razširjenega karmelitskega reda in karmelske bratovšine. 1200 čevljev se dviga Karmel nad Srednje morje,

ktero ga ob znožju spira. Karmel pomeni „vertni log“ ali „drevesnik“, in res je bil v starodavnih časih z oljkami, vinskimi tertami, gojzdi in lepodišečimi zeljši tako obrašen, da prerok Jezaija obeta celo Odrešenikovemu kraljestvu, da bo imelo „častitljivost Libanovo“, in „lepoto Karmelovo“. (Jez. 35, 2.) To je prava resnica; zakaj zemlja se nikjer tako lepo ne obdeluje, umetnosti nikjer tako ne cvetejo, kakor v Odrešenikovem kraljestvu, to je, po keršanskih deželah. Tudi Karmel več nekdanje lepote nima, odkar so nejeverniki une dežele gospodarji, ker oni le podirajo, kar prebivavci Kristusovega kraljestva lepšajo in napravljajo. Karmelski klošter sam so neverniki že trikrat bili razdjali; in pred ne dolgo časom so ga verniki s silnimi stroški zopet pozidali. Vender pa še zmiraj ima Karmel toliko lepote, da se iz tega lahko povzame, kaj je nek daj bil; oljke in lóvori rastejo ob njegovem znožji, hiacinte, narcisi in veliko družih dišečih cvetlic ga zaljša, mnogotere razdjanja in podertine kažejo, kaj je nek daj tukaj bilo.

Ozrímó se malo v Karmelovo zgodovino.

Na tem hribu je živel več kot devet sto lét pred Kristusom preslavni prerok Elija v toliki svetosti, da mu Bog ni dal navadne smerti umreti, temuč ga je Enohu enako v sv. raj prestavil, od koder ima ob koncu dni zopet na svet priti. Ob vsih časih pa je rastla ljulika med pšenico. Ob Elijevem času je bil Ahab kralj v Izraelu, hudobnež perve verste, sám v veri vnémarnik — si je še za ženo vzel hčer sidonskega kralja Etbaala, vso spačeno in razuzdano Jezabelo. Na njeno pregovarjanje je privolil v svoji zanikernosti v Samariji baalov tempelj zidati s 450 lažnjivimi preroki, in še 400 družih služabnikov za malikovavske hrame in loge po deželi je bil s tujstva poklical, ter so živež dobivali z Jezabeline mize. Duhovne Gospodove pa je dal moriti. Tudi Eliju samemu je po življenji streigel, ko mu je bil zavoljo tolike hudobije veliko sušo v deželi napovedal. Prerok je mogel bežati pred njim; pa stiska je prišla, ktero je bil kralj

pripravil nad deželo s svojimi pregrehami in pečanjem z nejeverstvom. Tri leta in 6 mescev ni bilo dežja na zemljo, in še le po končanji malikovavstva, ko se je bilo ljudstvo k Bogu obrnilo, je Bog zopet pomoč poslal.

Po nezmerni sili, stiski in lakoti gre Elija na verh Karmela, se ponižno k zemlji skloni in moli za dež, in sedemkrat pošlje hlapca proti Srednjemu morju pogledat, če se že k dežju napravlja? Sedmič še le ugleda meglico z morja vstajati, ktera je bila znamnje bližnjega dežja. Neutegoma se nebó zatemní, in privréšal je vêlik dež.

Imenitno je to, kar se je zgodilo, toda še vse kaj imenitniši je to, kar je ta dogodba pomenila. Kdo je ta meglica, ki je imela v sebi pohlevni dež, ter rešenje za poginjajoče človeštvo? Učeniki razlagajo, da ta blažena meglica je bila ljubeznjiva podoba preblage Marije Device, ki je bila že tisuče lét s tolikim hrepenenjem pričakovana od usušenega, to je, v dobrem nerodovitnega in vsega zagrešenega svetá. Prikazala pa se je skorej čisto skrivno in

neznatno na duhovnem obnebjji tega svetá ona, ki nam je v svojem najčistejšem naročji prinesla otenje za skorej obupani svet. Ta misel je poterjena tudi v sv. pismu; sej že v 71. psalmu v 6. versti se pričakovani Zveličar Božji primérja s poživljajočim dežjem, ker je imel toliki blagor prinešti na zemljo. Pri Izaiju (45, 8) pa se sveti kraj, od koder je imel k nam priti, primérja ravno z nebeško meglo. Elija, pravi sv. Avguštin, je bil podoba Božjega Odrešenika. Elija je dar daroval, Kristus je daroval sebe za svet kakor neomadežan dar; Elija je molil na Karmelu, Kristus na Oljski gori; Elija je molil za dež, Kristus za milost Božjo človeškim srcem. Da je Elija sedemkrat ukazal k morju iti, pomeni sedem darov sv. Duha, ki jih je prejela sv. Cerkev. —

Pa tudi neko prav prijazno izročilo Karmelsko goro imenitno dela in pojasnuje, zakaj se Marija tukaj že toliko časa in tako priserčno častí. Po ustnih izročilih sta namreč Joahim in Ana, ki sta stanovala navadno v Sefu-

riji, 6 ur od Karmela, imela na Karmelu hišo za svoje pastirje, in sta z Marijo Devico večkrat na Karmel prišla. — Tudi Marija, povernivši se z Jezusom iz Egipta, je bila po izročilu na Karmel prišla, ter je tudi pozneje imela pobožno navado, kakor drugi bližnji prebivavci, na Karmel o praznikih hoditi molit, kadar ni bilo mogoče v Jeruzalem iti (prim. 4. Kralj. 4, 23). Pot v Nazaret je namreč peljala ob morji pri Karmelu. Tudi Jezus sam, ko je hodil po vsih mestih in vaséh v Galileji, je neki na Karmelu prebivavcem Božjo besedo oznanoval, in tako se je po besedi dopolnilo prerokovanje: „Še tudi Karmel gleda častitljivost Gospodovo, lepotijo našega Bogá.“ (Iz. 35, 2, prim. Jan. 1, 14.) — Posebno imenitna na Karmelu je dandanašnji karmelitarska cerkev s samostanom, in v cerkvi véliki altar karmelitarske Matere Božje, kakoršna se na podobah vidi. Podoba je stara in posebno umetno iz lesa izdelana. Pod vélikim altarjem v zemlji pa je tista votlina, v kateri je prebival prerok Elija, in tam blizo je dežja z

nebés izprosil. Menihi so nekdej posebej prebivali po pušavah sem ter tje po hribu; čez 1000 tacih podzemeljskih stanic in duplin štejejo, koder so v veliki svetosti živeli. Ker so pa večkrat ktereга mertvega našli, so se začeli zedinjati skupaj v kloštru. Tamkaj niso namreč sovražniki le samo divjaški ljudje in drugi neverniki, ampak tudi divje zveri. Prerok Elija v svoji gorečnosti in njegovi nasledniki so svoje dni mlade ljudi zbirali, jih učili pre-mišljevat, moliti, potrebnih vednost, ter so jih tako k svetosti napeljevali, da so bili pozneje sami preroki. To se je godilo v nekem obširnem podzemeljskem prostoru ob hribu Karmelu, ki ima še zdaj imé „preroška šola“. Tako se je na tem hribu vedno Bog častil. V 12. stoletju se je na Karmelu pričel „karmeliški red“ v tem pomenu, kakor je še dandanašnji in ima več kloštrov tudi po našem cesarstvu. Zavaljo posebnega češenja, ki ga je red vselej skazoval Materi Božji, so dobili redovniki tudi ime: „Bratje Marije Device hriba Karmela.“

Tako je bila in je češena in slavljena Marija Devica, kakor povsod, tako še posebno na tem hribu, ker ni bila le samo Božja Mati, ne le samo vselej neomadežana Devica, ampak tudi vselej Bogú vdana. Zato pa, ker se je Marija, naša Mati, vsa Bogú darovala, se hočemo tudi mi

Bogú dati.

Kako pa se moramo Bogú dati? Dajmo se Bogú brez prideržka, brez preklica. — Dajmo se Bogú po izgledu, kakor se je Jezus Kristus dal nebeškemu Očetu. Zveličarjevo darovanje v oziru do nebeškega Očeta je seglo tako deleč, kakor deleč je seči premoglo; tako naj bo tudi naše darovanje samih sebe našim zmožnostim primerno. Jezus Kristus je imel v sebi vso polnost milosti, spolnil je tudi polnost tega darovanja. Tudi naše darovanje naj bo primérno milosti, katero prejemo.

Dajmo se Jezusu Kristusu po izgledu, kakor se je Jezus Kristus nam dal. On me je ljubil, zamoremo reči s sv. Pavlom, in se je zame v smert

dal! (Gal. 11, 2.) On se je v smert dal za vse, kar je pravica Božja od njega tirjala, da bi mene pogubljenja otél in mi nebeške vrata odperl. — S kakošno ljubeznijo se je v smert dal! Kdo bo to izrekel, ali pa le zapopadel? — Kaj zato od mene pričakuje? Da ga ljubim in se njemu dam. On se ni le samo enkrat na križu za nas daroval; daruje se še zmiraj, vsak dan na naših altarjih; on se nam dá, . . . kolikorkrat k Božji mizi pristopimo. Ali smém manj storiti, kakor da mu vse dam, kar sem, ker on meni vse dáje, kar je, svoje meso, svojo kri, svojo dušo, svoje božanstvo!“

Molitev sv. Ildefonsa.

O presveta Devica! Odpravi deleč od mene vsako potuhnjeno besedo, potuhnjene misli, brezbožno djanje. Tvoja milost naj ravná vse moje življenje, tvoja pričujočnost naj razsvitljuje mojega duha, tvoje usmiljenje naj me pelje v večno

življenje, zakaj ti si v resnici pravo življenje, o Mati! po kateri se pride do nebeških višav. O Gospodinja svetá! ti čast devištva na prestol povzdignjenega, ti Kraljica angelov, ti učenica vsih čednost, ti oblačilo čistosti, ti luč serc, ti Kraljica nebés, ti sedež Kristusov, pelji me seboj v čast svetnikov ob koncu mojega pregnanstva! Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

38.

Si nosila, Roža mila,
Čista vsa, nebeški Cvet;
Z njim rešila, pospešila
Blagor nam za drugi svet.

39.

Naj čistejši, naj zvestejši
Mati si Zveličarja;
Nam si dala kraljev Kralja,
Néba, zemlje Stvarnika.

Cvetlica.

Pšenični klas naj k spovedi in sv. Obhajilu za Šmarnice opominja vas, ako želite popolnoma odpustike za Šmarnice zadobiti, ker majnik se bo kmali začel h koncu nagibati.

Dvajseti dan.

Betanija. Sijon.

Iz Jeruzalema derži pot čez potok Cedron in dalje čez Oljsko goro v Betanijo. Betanija je kake tri četerti ure od Jeruzalema. Po tej poti se gre mem verta Getzimana, potlej mem tistega mesta, kjer se je Zveličar nad Jeruzalemom jokal, kjer so aposteljni zložili apostoljsko vero, kjer je Kristus Očenaš učil, pa mem kapele vnebohoda Zveličarjevega, ktera je na verhu Oljske gore. Betanija, unkraj Oljske gore v dolini, je slaba vas, ki ima zdaj kacih dvajset arabskih koč. Vse lepši pa je

bila nekdanj, kadar je ondi imel hišo znani Lazar s sestrama Marto in Marijo Magdaleno, je tam stanoval, ter ga je obiskal dostikrat tudi Jezus in njegova preljuba Mati Marija. Podertine nekdanjih stanovanj se vidijo še dandanašnji, posebno pa tistega Lazarjevega groba, kjer ga je bil Jezus k življenju obudil, potem ko je že štiri dni mertev v grobu ležal. Bila je tukaj pozneje kapela, turki pa so jo razdžali, in zdaj kristjan mora nekemu turku precejšno darilo dati, ako hoče iti v Lazarjev grob in ga ogledati. Kdor pride v Jeruzalem, je vredno, da tudi ta grob ogleda. Globoko je pod zemljo, kakor so grobi imenitniših nekdanj sploh bili, ter se mora po stopnicah v zemljo iti, da se k njemu pride. Če tudi je sama perst in kamnje, je vendar ta sveti kraj močno ginljiv za popotnika. Na mestu, kjer je Kristus stal, ko je zaklical: „Lazar pojdi ven!“ je altar iz neobdelanega kamna, na katerem se v god sv. Lazarja in sv. Magdalene sv. maša bere. Ta altar je že globoko pod zemljo, od tam se gre

vprék skoz tesno žepno ali vratica v kapelico, kjer je bil Lazarjev grob. Kako rad popotni kristjan poklekne in ginjen moli na tako svetem kraju!

Med oljkami, mandeljni in rožicami se gre doli čez hribec v Betanijo; toda v Betaniji sami najdemo ternje hudih britkosti in naj priserčniših bolečin, ako pogledamo v Lazarjevo in njegovih sester hišo, in kar se je tam godilo ravno pred Kristusovim terpljenjem. Tukaj namreč je bil Jezus od Marije, svoje preljube Matere, slovo vzel, preden je šel k zadnji večerji in potem v terpljenje. Od tod je Marija z drugimi znanci Jezusa spremila proti Oljski gori. Neki učenik pravi: „Uboga Mati je távala kakor bi v smert šla, in bila je tako polna britkosti, da zemlje ni čutila, po kateri je šla. Magdalena, Marta in drugi so bili čisto neutolaženi in so se tako jokali, da je bil njih jok deleč slišati. Peter, Janez in drugi aposteljni so šli za njimi, kakor da bi jim bilo serce v životu razneseno, in bili so tako užaljeni, da se je móгло človeku inako delati. Jezus je ostal sta-

noviten, in čeravno ga je (po človeški natori) znotraj britkost skorej do tal tlačila, je vender zunaj kazal miren obraz.“ (P. Mat. pl. Kochem.)

Ozrimo se pa v duhu na tisto, kar se je godilo na večer tega dneva.

Ob južni strani mesta Jeruzalema je gora Sijon, ki se je nekdam imenovala tudi Davidovo mesto. Na ti gori je turška molišnica ali mošeja, v nji je dvorana 23 stopinj dolga, 15 stopinj široka, podpirana z dvema stebroma, in tri okna jo ob južni strani razsvitlujejo. Dasiravno imajo ta kraj turki v oblasti, dasiravno je dvorana čisto prazna in brez kacega znamnja keršanstva, je vendar ta prostor eden naj imenitniših krajev na vsi zemlji, kakoršnega nima ne Dunaj, ne Pariz, ne London. Tukaj namreč je prav za prav prva katoliška cerkev na svetu, tukaj je bila prva sv. maša: zakaj tukaj je bil Jezus pred svojim terpljenjem presv. Rešnje Telo postavil in sam sebe svoji Cerkvi zapustil v podobah kruha in vina do konca sveta. Tukaj se je bil osem dni po vstajenji

prikazal aposteljnom, tukaj je bil nad nje sv. Duha poslal, tukaj je bil sv. Matija namesto Iškarjota za aposteljna izvoljen. Posebno pomenljivo pa je tudi, da že v stari zavezi je na Sijonu stal šotor s prečudno mano, ktera je bila podoba sv. Rešnjega Telesa. In David, ki je imel toliko veselje s skrinjo zaveze, ki je v psalmih prepeval in prerokoval Zveličarja, prihodnjo Cerkev in sv. Rešnje Telo, — ta véliki prerok ravno tukaj na Sijonu počiva, prav spodej pod obednico zadnje Večerje ima svoj grob, ktereга pa tudi turki tako spoštujejo, da nobenega nemahomedana k grobu ne pusté. — Ni čudo, da so si kristjanje vse prizadeli ta sveti kraj za-se ohraniti, dokler koli je bilo mogoče. Že v prvih časih so imeli katoličanje cerkev na tem mestu, ki je bila potlej večkrat razdjana, pa spet zidana; l. 1342 je bila sicilijanska kraljica Sancina oo. frančiškanom zidala samostan in cerkev; l. 1561 pa so se zopet bili turki polastili tega svetišča, — menda zato, ker jim je bil neki jud povedal, da je tukaj Davidov

grob, in od tistega časa je kraj zadnje Večerje zmiraj v turških rokah.

Kakó pa se je med tem Mariji Jezusovi Materi godilo, v kakošnih težavah je bilo njeno serce, ko je vedila, kaj Sina Božjega čaka, to si vsak lahko misli. Vender pa tudi v tem ni nezmerno delala, kakor marsiktera mati, ko ji otroka smert vzame, temuč v voljo Božjo se je tudi v ti naj britkejši okolišini vdala. Tudi mi hočemo tako storiti in se

Bogú popolnoma dati.

Da se bo to toliko gotovši zgodilo, bomo malo premislili dobičke in koristi takega darovanja.

Sploh se more reči, da ti dobički in koristi so nezmérni, in da vse presežejo, kar človeški duh zapopasti zamore.

Kar tedaj prihodnjost zadeva, kako lepa primera je med blaženostjo izvoljenih sploh in med blaženostjo duše, ktera se je na zemlji Bogu brez pogoja dala. Sej Bog v nebesih ne plačuje

toliko dél, kolikor dobrovoljnost serca in ljubezen, katero je imel kdo do njega. Ni vselej v naši moči, da bi velike reči za Boga delali, v naši zmožnosti pa je, ga veliko ljubiti. Kakošno bo tedaj plačilo za dušo, ktera je Boga, ker se mu je popolnoma dala, toliko močno ljubila, kolikoršne je milosti k temu dosegla, — tako močno, kolikor je bilo njeno serce k temu zmožno? Ako se je kristjan tako z vsimi potrebnimi pogoji Bogú daroval in je pri vsih neogibljivih človeških slabostih to darovanje stanovitno v djanju skazoval, ali se mu je bati, kakoršne koli smerti? Ne; sej je na potu v nebesa, ktere so čisti ljubezni odperte, in sej se s svojim darovanjem znajde na ti poti čiste ljubezni, na kateri zmiraj dalje gre, ako se (temu darovanju) čisto nič ne umika ali ne odteguje. Kolik zaklad zasluženj si zbira vsak trenutek in z vsakim naj manjšim svojih del zavoljo čistosti in ljubeznjivosti svojih misel in namenov! Če tudi nagiba za svoj lastni prid ne izloči, vendar navadno nanj ne misli in ga nima

pred očmi, tako močno ima opraviti z Bogom in z njegovo ljubeznijo. Toda kolikor bolj samega sebe pozabi, toliko bolj Bog nanj misli in odmenja, da bo bogato obdaroval, kar je edíno zańj delal. Bog, ki je sama ljubezen, se gotovo v ljubezni zavé, in on bo z neizrekljivim veseljem vse svoje bogastva podelil duši, ktera je bila vsa ljubezen za njega.

Molitev sv. Petra Damijana.

O prezveličana Mati božje Besede, Marija! Ti paradiške vrata, ki jih je Bog svetu dal in ljudém nebesa odpirajo! O blažena Mati, vsa prosta Evine postave! ... Ti se leskečeš kakor bliskeča jutranja zarija, ti siješ kakor sveteča luna, ti se žariš kakor prečastitljivo solnce! Ko Kraljica svetá imaš svoj sedež v nebesih, ti Mati tistega Sina, ki ga je Oče v sveti luči pred jutranjo zarijo rodíl. Ti sama

presegaš vse zasluženja svetnikov,
 ti premagaš angele in vikši angele,
 in gledaš Njega, ki sedí ob desnici
 Očeta in ki si ga nosila v svojem
 naročji in v jasli položila.

O devic Devica, prosi za nas
 svojega Sina, da naj se On nam
 dá, On, ki se je ponižal, to kar je
 naše, od tebe sprejeti. Njemu bodi
 z Očetom in enakovečnim Duhom
 vsa čast, hvala in božje češenje od
 vekomaj do vekomaj. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

40.

Stokrat blaga! slavna zmaga
 Nam po tebi je došla;
 Zapušeni — poživljêni
 Z odpušenjem smo dolgá.

41.

In pozdravljen Kralj preslavljen
 Bodi, ki si Mati mu!
 On nestvarjen nam podarjen
 Up je našega rodú.

Cvetlica.

Visoka cvetlica nébna iskrica ali narcisek vam bodi v svoji beli oblečici znamnje visokih, nebeških misel in čistega namena pri vsem djanji. Premišljajte do jutri, kako bode svoje namene očistili, povzdignili in jih na vsegavedočega Bogá obračali.

En in dvajseti dan.

Oljska gora, Getsemani, duplina kervavega potú, Anova in Kajfova hiša.

S Sijona, ki smo ga včeraj imeli v mislih, derží pot proti izhodu v dolino Josafat in od tam čez potok Cedron po dolini proti severu na Oljsko goro. Na Sijonu v dvorani zadnje večerje, pa tudi po poti proti Oljski gori je Zveličar aposteljnóm veliko veliko in prav priserčno govoril, kakor oče, ki se loči od otrók in se nikoli ne more dosti posloviti ter ima

še zmiraj kaj povedati. To so bile prerokovanja, so bili nauki, so bile priserčne tolažila, so bile v živo segajoče molitve k Bogu Očetu, so bile prilike, da naj se aposteljni Jezusa derže — enako mladikam pri vinski terti.

Kadar so prišli že blizo Oljske gore, jim je napovedal, da se bodo tisto noč nad njim pohujšali, namreč o mahovaje v stanovitnosti, po besedah: „Udaril bom pastirja, in razkropile se bodo ovce čede“ (Mark. 14, 27 id.), da bode pa od smerti vstal in šel pred njimi v Galilejo.

Oljska gora se stéza ob jutrovi strani mesta Jeruzalema od severa proti jugu in je 2556 čevljev visoka. Ime ima od óljek, ki so nekdej močno rastle po tem kraju; in tudi še zdaj ni brez njih; sicer pa je Oljska gora po nekoliko obrašena s travo in sadnimi drevesi, nekoliko za njive obdelovana, pa tudi brez pustega in praznega prostora ni.

Naj imenitniši kraja tukaj sta „vert Getsemani“ in „britkostna duplina“ ob znožji hriba, precej ob

potoku Cedronu. Vert Getsemani (arabsko Džesmanije) se pravi oljkina tiskarnica. Kolikor ga je zdaj obzidana z visokim zidom, meri 160 čevljev dolgoti in 150 čevljev širokosti. Ograjen je, da imajo v njem mir rastline in pa romarji, ki prihajajo moliti na ta tako sveti kraj, kjer se je Zveličarjevo terpljenje pred smertjo prav za prav začelo. Po vertu rastejo ciprese, limone in mnogotere prelepe cvetlice so nasajene, — naj imenitniši pa so osmere tako debele oljke, da bi morebiti štirje komaj eno obsegli, in ki se gotovo vé, da so stare okoli poldrugi tisuč lét, če niso morebiti celo iz Zveličarjevega časa ter ravno tiste, pod katerimi je Jezus molil, — in če tudi morebiti ne debla, so vendar korenine gotovo še od takrat, ker oljke imajo to lastnost, da novo dëblo iz korenine požêne, kadar staro odmerje ali je posekano. Bilo je teh oljk devet, pa ena je odmerla, in jela je zopet iz korenine zeleneti. Precej zunaj ozidja proti jutru kažejo živo pečino s tremi skalami, kjer so trije učenci spali med

Jezusovimi britkostmi, in precej zraven tisto mesto, kjer je bil Iškarjot Zveličarja izdal.

Samo za lučaj kamna proti severu je prav pod zemljo cerkvice nezmerne imenitnosti. V natorni skali je votlina, tako očitno ob vsih časih znana, da tudi krivoverci ne dvomijo, da ravno to je tisto mesto, kjer je Jezus kervavi pot potil. Trije altarji so v tem pečinskem prijaznem prostoru. Naj bolj ginljivo je pri velikem altarji z napisom: „Tukaj je bil njegov pot kakor kaplje kerví, tekoče na zemljo“ (Luk. 22, 44.), in angelj je pred oči postavljen, ki je poslan poterdit Zveličarja po njegovi človeški natori. Tudi na dveh drugih altarjih podobe kažejo dogodbe z Jezusom na Oljski gori. Krov te podzemeljske cerkvice podpirajo trije stebri; razsvitlovana je po nekoliko z dnevno svitlobo le samo od zgorej skoz omreženo okno; kar primanjkuje svitljave, jo nadomestujejo svetilke in sveče, kadar se mašuje na tako svetem in častitljivem kraju.

Kaj se je z Zveličarjem godilo tukaj ob Getsemanu, je znano. Po poti nazaj v mesto so ga peljali skoz dolino Josafat in čez spodnji most potoka Cedrona. Izročilo pravi, da s tega mostu so ga bili neusmiljeni rabeljni v potok vergli, kjer je znamenje kolén zapustil v kamnu. Res se vidijo v živi skali pod mostom nekoliko ob strani vtisi v kamen, ki sicer nihče ni siljen verovati, da so ravno od tega, vendar pa Armeni ta kraj in kamen tako v časti imajo, da so prostor zase prikupili. — Od tod so Jezusa peljali kviško na Sijon.

Skorej ob znožji Sijonovem, blizo Davidovih ali sijonskih vrat, je dandanašnji armenska cerkev in kloster, ki se imenuje „Oljski samostan.“ Tukaj je bila nekdanj Anatova hiša, in imenuje se „Oljski samostan“, ker izročilo pravi, da je bil Jezus tukaj pri Anatu k oljki privezan, dokler ni bil h Kajfu odpeljan. Zdaj so na tem mestu 4 mlade oljke, mogoče da iz stare korenine, in večna luč v neki izdolblini spominja na znamenitost tega

kraja. Kaže se v tem kraju tudi kapela, kjer je bil Kristus v obraz vdarjen.

Imenitna na Sijonu je še „Kajfova hiša“, pozneje spremenjena v cerkev najsvetejšega Zveličarja, od koder so bili pa čez dolgo časa razkolniški Armeni katoličane spodrinili in imajo še zdaj to lepo cerkvico v svoji posesti. Posebno imenitna v ti cerkvi je prav majhna kapelica v steni, da komaj dva ali trije ljudje v nji imajo prostor, ki je pa tako prijetno in raznobarvno ozališana, da bi človek zmiraj v nji bil, — pa vendar ne toliko zavoljo lepotije, ampak veliko več zato, ker ta kapelica je „ječa Kristusova“, kjer je bil tisti čas zapert, ko so judovski duhovni svèt imeli, kaj bi z Jezusom storili. Katoličani smejo o Binkoštih tukaj maševati, — to pa zato, ker ravno ondi zraven v dvorani zadnje Večerje ne smejo, v kateri je bil sv. Duh prišel nad aposteljne. Ondi namreč turki ne dopustijo. — Zunaj te cerkve je tisto dvoriše, kjer se je sv. Peter grel med deržino vélikega duhovna, in je bil Zveličarja zatajil.

Poglejmo pa, kako je bilo z Marijo tisti čas, ko se je Božjemu Sinu tako godilo? Evangelij nam tega ne razklada, nekatere dosti verjetne izročila pa marsikaj naznanujejo. Jezus je bil poslednjič šel iz Betanije, Marija pa je potlej ostala v Martini hiši in žalovala zavoľjo tega, kar je Sin Božji napovedoval, da ga čaka. Kadar je bil pa Jezus vjet, je Marija kmali zvedila, kakor je sv. Anzelm razodela, rekoč: „Učenci so prileteli in so z jokajočimi očmi vpili: O preljubeznjiva Gospa! tvoj ljubljeni Sin, naš Učenik, je vjet, in ne vemo, kam ga peljejo, ali kaj bodo z njim storili!“ Kmalu nato pride tudi sv. apostelj Janez. Ko je bil namreč Petra v Kajfovo hišo peljal in je vse zvedil, kar se je s Kristusom godilo, se je spomnil, kako priserčno ga je užaljena Mati prosila, da naj ji naznani, kaj se godi z Učenikom. Toraj je hitro iz mesta in čez Oljsko goro v Betanijo tekel in je tje prišel ob dveh po noči. S Sijona je namreč le slabo uro do Betanije. Povedal je Mariji, da so judje Jezusa kakor morivca vjeli,

ga k' Anu in Kajfu peljali, da tako neusmiljeno z njim ravnajo, ter ne more praviti, pa da ga je hudobnež Iškarjot izdal.

Marija zdaj nikakor ni mogla več sterpeti, temuč v britki žalosti je prosila sv. Janeza, da naj jo v mesto spremi. Marijo in druge žene, ki so z njo šle, pelje sv. Janez na mesto, kjer so bili Jezusa vjeli, in potem v Jeruzalem na Sijon po ravno tisti poti, koder so Jezusa peljali. Pred Kajfovo hišo je zaslišala divji sméh in krohotanje od znotraj in je hotla notri iti; Janez pa jo je priserčno prosil, da naj se tega zderží, ker kdo vé, kaj bi se ji bilo utegnilo zgoditi med tako strahovitimi ljudmi, in kdo vé, kako prehudo so z Jezusom samim delali, ker sv. Hieronim pravi, da pred sodnjim dnevom ne bo očitno, kaj je Kristus v Kajfovi hiši preterpel . . . Ker je terpel pa za greh po noči, si lahko misliš, kristjan, kako hude prehode so pregrehe, s kterimi morebiti v nočnem mraku Boga žališ! Marija tedaj je ves čas, kar je bilo še noči, s svojo užaljeno tovaršijo zunaj pri

vratih ostala. Še zdaj popotnikom kažejo ob levi pri vходу tisti kamen, na katerem je Marija stala, ko je vidila Petra po zatajenji iz stanovanja priti, — zjutraj pa Jezusa samega, ki so ga ven peljali.

Dasiravno se je pa Mariji tako nezmérno hudo godilo, je bila vendar Bogu zmiraj vdana, ker vedila je, da to bo minulo, in potem nasledva veselje zavoljo odrešenega sveta, potem pride tudi plačilo za prestane britkosti. Zato se hočemo tudi mi v vsih okolišinah

Bogú do čistega dati.

Včeraj smo premišljevali, kakošne koristi in dobičke nam obrodí za prihodnje življenje, ako se čisto Bogu damo. Pa tudi za pričujoče življenje, (kakor dokazuje naš vsakdanji vodnik) ni nobenega srečnišega stanú, kakor ga ima duša, ktera se je vsa Bogu dala.

Kdor nasproti misli, ta se silo moti, in ta zmotnjava je ravno tako žaljiva za Boga, kakor škodljiva

za pobožnost. To napačno misel ovrača skušnja in spričevanje vsih svetnikov brez izločka. Ne enega ni, kateri bi se bil tudi le en sam trenutek kesal, da se je Bogú daroval, in kateri bi si ne bil želel še priserčniši z njim sklenjen biti in še bolj ga ljubiti. In komu drugemu hočemo verjeti kakor svetnikom? In če je v nebesih to naše zveličanje, da bomo z Bogom zedinjeni, zakaj bi ne bilo pa na zemlji? Ali je Bog, naša naj vikši dobrota, v tem življenji manj, kakor bo v prihodnjem? Le samo hudobni duh, podpiran od naše lastne ljubezni, nam kaže neprijetnost znotranjega življenja tako veliko, da bi nas od tacega življenja odvernili. Pridno se varimo, da se na to ne oziramo, s čimur napada našo domišljijo, in nikar nikoli ne pozabimo, da on Boga in nas sovraži. On je nam sovražnik in nas hoče pogubiti; on je Bogu sovražnik in išče zaderževati, da bi mi Boga ne poveličevali s tem, da se mu popolnoma damo.

Molitev sv. Frančiška Salezija.

Pozdravljena mi bodi, presladka Devica, Božja Mati! Ti si moja Mati, moja Gospá; prosim te torej, sprejmi me za svojega sina in služabnika (za svojo hčí in služabnico). Prosim te, moja dobra, ljubeznjiva, presladka Mati! daj me milostno tolažiti v mojih težavah, telesnih in dušnih britkosti. Pomni in spominjaj se, o naj slajši Devica! da si moja Mati, in da sem jest tvoj sin (tvoja hčí); da si ti prav mogočna, jest pa reven, malovreden in slab človek. Kličem torej k tebi, moja presladka Mati! tudi me ti po vsih mojih potih in pri vsih mojih đjanjih vôdi in vari. Ker, oh! ubog revež in zapušenec sem, in silno potreben tvojega mogočnega varstva. Tako tedaj, o presveta Devica! moja blaga Mati!

obvari in reši moje telo in mojo dušo vsega hudega in vsih nevarnost, in stori me deležnega ti svojih dobrót in svojih čednost, posebno pa svoje svete ponižnosti, preimennitne čistosti in goreče ljubezni. O milostna, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

42.

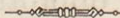
Tolažilo in rešilo
 Duši si v obupu ti;
 Večne kazni ti v prijazni
 Milosti tud' nas otmì!

43.

Oh pridôbi mi v milôbi,
 Da dosežem rajski mir;
 Naj nesrečne muke večne
 Reši Božji me Pastir!

Cvetlica.

Grenko zeliše, ki se imenuje mira, naj v terpljenju vas podpira, — pa tudi opomni na Jezusove in Marijne britkosti, ktere drevi nektere minute premišljajte.

Dva in dvajseti dan.

„Via dolorosa“ ali žalostna pot v Jeruzalemu.

Gora Sijon, kjer ste bile hiši Anova in Kajfova, je ob južni strani mesta Jeruzalema. Obegnimo se pa v mislih proti severu blizo do nasprotnega konca mesta, kjer pot priderži vprék z Oljske gore skoz vrata sv. Štefana v mesto. Že v mestu, prav ob poti, zraven prostora nekdanjega tempeljna, je turška vojašnica na tistem mestu, kjer je bil ob Jezusovem času rimski grad imenovani „Antonija“. V tem kraju je bil Pilatov dvor in njegovo sodniše, in tu sem skoz celo mesto so bili tri-

nogi Jezusa zjutraj od Kajfa pripeljali pred Pilatovo sodnijo. Tukaj je bil Zveličar k smerti obsojen in na tem kraju se tudi „križev pot začne.“ Pot od tam pa do verha Kalvarije se še zmiraj imenuje „Via dolorosa“, to je „žalostna pot“ ali „pot britkosti in bolečin.“

Kakošne pa so znamenja in kapelice, kakošne table in podobe križevega pota v Jeruzalemu? Do desete postaje ni skorej nobenega znamenja križevega pota; le iz besednega izročila se vé, kje se je kaj godilo. Deseta postaja in naslednje pa so že v cerkvi Božjega groba. Pot od Pilatove hiše do verha Kalvarije znese kacic 1,320 stopinj. Kakošne so tedaj te postaje ali štacijoni v deželi med neverniki?

Perva postaja je pred nekdanjim Pilatovim dvorom ali pri zidu sedanje turške vojašnice na potu ob levici, ko se gre od jutra skoz mesto. Nasproti so neke zazidane vrata, kjer so bile po izročilu stopnice v Pilatov dvor in na tléh pod njimi je polokrogelniku podoban tlak, kakor podnožje tistih stopnic.

Stopnice, njih 28 iz belega marmorja, so zdaj v Rimu v cerkvi sv. Križa blizo sv. Janeza Lateranskega in se imenujejo „Skala santa“, „svete stopnice“ ali štenge. Vdelane so pa v les tako, da se le nekoliko vidijo in verniki le na kolenih in moleči po njih gredó. *)

Le malo naprej, pa na drugo stran ceste, kjer so bili verjetno oddelki sodnijskih poslopij, je druga postaja (II. štacijon), namreč: „Jezus vzame težki križ na ramo.“ Na ti postaji je zdaj pač prelepa cerkvica, ki se pravi: „Pri kervavem bičanju.“ Nekdanje sve-

*) Ravno lansko leto v postu je bilo nas več Kranjcev na teh „svetih stopnicah.“ Ginljivo čutilo je za človeka, kateri je na teh stopnicah in je bil tudi na mestu, od koder so prenesene. Sv. Helena jih je dala l. 326 iz Jeruzalema v Rim prepeljati in jih postaviti blizo Laterana. Papež Sikst V. pa jih je l. 1589 dal častitljivo opraviti in jih postaviti tako, kakor so še zmiraj. Več papežev (Leon IV. l. 850, Paškal II. l. 1100, Pij VII. l. 1817) so odpustke določevali pobožnim obiskovalcem „svetih stopnic.“ Naj berže se ravno ti odpustki (za 9 let) dobivajo po Božjih potih, kjer so svetinje od teh stopnic. Pisavec.

tiše tukaj je bilo že razpadlo, vojvoda Maksimilijan Parski pa je bil l. 1838 v Jeruzalemu in je dal tukaj tako lepo cerkvico zidati, da je zdaj ena naj lepših v Jeruzalemu. Mesto, na katerem je stal steber bičanja, zdaj zaznamuje votlina ali jamica v tla; stebra kos pa je v cerkvi Božjega groba v stranskem altarju zapert in se odpre véliki petek vsako leto.

Posebno imeniten ob „žalostni poti“ je malo dalje „Ekce-Homo-oblok“, namreč kos tistega pomolja — ali balkona, s kterega je bil Pilat neusmiljeno bičanega Zveličarja ljudem pokazal, in jih je k usmiljenju nagibal. Judje pa so se derli: „Križaj ga, križaj ga!“ Kaj imenitno je, da ta prostor je kupil od dveh turkov za 60,000 frankov Alfons Ratisbon, poprej jud, ki se je bil pa na prečudno prikazen Materje Božje l. 1842 v Rimu spreobernal in je zdaj eden naj gorečniših katoliških duhovnov in misijonarjev v Jeruzalemu. Zidal je ravno te leta na tem kraju zalo cerkev, in obok, na kterem je Zveličar kakor „Ekce-Homo“

stal, je ravno v vélikem altarji. Zraven je klošter redovnic „Sijonskih hčer“, ktere je vstanovil Ratisbon, da žensko mladino podučujejo in molijo za spreobrnjenje judov. 20. prosenca 1862 je prvič tukaj zapel prijazen katoliški zvonček, in kjer so pred 1839 leti judje vpili: „križaj ga, križaj ga!“ zdaj „sijonske device“ vsak dan trikrat pojó milo prošnjo: „Oče, odpusti jim, ker ne vedó, kaj delajo!“

Nekoliko dalje, ravno pod avstrijsko romarsko hišo ob levi leží na tléh steber iz rudečega kamna jederčnika, tukaj je tretja postaja, kjer je bil Jezus v prvo pod križem padel, in ta kamen je ves spomin tega kraja.

Zdaj se cesta zavije proti jugu, in 40 stopinj dalje ob levi je stala nekdej cerkev „sedem žalost Marije Device“, imenovana tudi „cerkev omedlenja M. D.“ Tukaj namreč je bila Mati Božja Jezusu od sodniša po krajši poti naproti prišla.

Ozrímo se zdaj nekoliko nazaj na Marijo. Sv. Bonaventura pravi, da je

z Jezusom sem ter tje hodila, in je vse zasramovanje v Herodovem dvoru gledala (kamor ga je bil Pilat poslal, kakor je znano). Kje pač bi moglo ljubijoče Marijno serce biti, kakor tam, kjer je bila edina ljubezen njenega serca?

Kakor koli pa se je Mariji hudo godilo, kakoršne koli dušne stiske je terpela, je bila vendar zmiraj Bogu vdana in je vse terpljenje voljno prenašala. Ker pa dobro vemo, da je to prava pot k naši pravi sreči, torej se hočemo tudi mi popolnoma in do čistega

Bogú dati.

K temu priganja zlasti tudi to, ker v tem vdanji in čistem zročenji v Božje roke je duhovno zagotovljenje našega zveličanja, in sicer tako varno zagotovljenje, kolikor koli je to mogoče. Če tudi nam to darovanje ne dá čisto nedvomljive gotovosti, ker nikoli ne moremo sami zase porok biti, ohrani nas vendar zastran tega v zaupanji in v miru, kterega mirú nič ne more oma-

jati. Človek si misli: V Božjih rokah sem; se li morem pogubiti, ako se ne izmaknem iz njegovih rok? Ali me more sam pekel njegovi vsegamogočni roki iztergati? Da se zveličam, to je Božja in moja reč. Moja reč je njega ljubiti, le na to misliti, da njemu dopadem in se njemu pokornega skazujem. Bog mene ljubi, to me vera uči; jest upam, da ljubim njega, k temu mi Bog pomaga. Bog mi bo pomagal, da v njegovi sveti ljubezni stanoviten in zvest ostanem. Kar koli se mi tudi zgodi, dokler ljubezen Božjo ohranim, bom srečen in v tem imam svoj raj.

Molitev sv. Alfonsa.

Prosi zame, o Marija! in priporoči me svojemu Sinu. Bolj kot jest sam, poznaš ti mojo revšino in moje potrebe. Kaj ti hočem še reči? Usmili se me. Tako sem reven in nehvaležen, da milost, ki so mi naj bolj potrebne, ne poznam, in še zanje prositi ne znam. O moja

Kraljica, moja naj slajši Mati! iši ti zame, dosezi ti meni pri svojem Sinu tistih milost, ki véš, da so mi naj koristniši in moji duši naj potrebníši. Zročím se čisto in popolnoma v tvoje roke in prosim Boga, naj mi zavoljo zasluženja mojega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa tiste milosti dodelí, za ktere mi ti prosiš. Pridôbi mi, o preblazena Devica, kar se tebi naj bolje zdí. . . . Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

44.

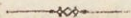
V sercu nosim, kar te prosim:
 Sceli dušne rane mi,
 Ino v suši sprôsi duši
 Z neba vire milosti:

45.

Da priljuden in spodbuden,
 Trezen, čist, pobožen bom,
 V dobrem priden in previden,
 Služim si nebeški dom.

Cvetlica.

Pasijonka, ali roža Kristusovega terpljenja, ima orožje Kristusovega terpljenja v svoji kroni; ta naj nas opominja, da naj ravno to terpljenje krona našemu umu in našemu sercu bode. Iz ljubezni do terpečega Zveličarja in žalostne Matere Božje posebno voljno tisto sprejmite, kar se vam do jutri neprijetnega primeri.

Tri in dvajseti dan.

„Via dolorosa“ ali žalostna pot v Jeruzalemu.

(Dalje.)

Včeraj smo šli v duhu za Jezusom iz Pilatove hiše po „žalostni poti“ in prišli smo do kraja, kjer je bila Marija s križem obloženemu Jezusu naproti prišla. To je namreč četrta postaja. Kmali potem se zavije pot s široke ceste, ki proti jugu derží, zo-

pet v stran proti severu po bolj ozkih ulicah, nad katerimi je po več krajih mostovž zgorej počéz ter so pokrite. Začne se namreč tukaj iti proti Kalvariji v klanec. Torej tudi ni čudo bilo, da je bilo omaganemu Zveličarju še težej na dalje križ nositi. Zato so rabeljni tukaj nekega Simona prijeli in ga primorali, da je pomagal dobrotljivemu Jezusu težo križa nositi. Ta postaja je 60 stopinj od poprejšnje, ob levi, precej ko se pot kviško zavije. Neki kamen v zidu poslopja zaznamuje to mesto, peto postajo. Dostikrat so neki sovražljivi mohamedani pljuvali v ta kamen, ko so vidili, da kristjanje ga imajo v časti. Tako nejeverniki Kristusa še zmiraj zasramujejo. — Pomenljivo je, da Kristus, ki ni križa zaslužil, ga je radovoljno nosil, — človek (Simon) pa, ki je križa vreden, ga je nosil prisiljen. Simon je bil jud, kar njegovo ime razodeva; Cirene v severni Afriki, njegova domačija, je bilo sicer neversko mesto, vendar pa so ondi tudi judje stanovali. Koliko pa je Simonu pomagalo, da je Kristusov križ nosil,

kažejo naslednje njegove in njegovih sinov dogodbe. Bere se namreč, da sv. Peter je bil tega Simona za škofa posvetil, ter je s svojima sinoma Aleksandrom in Rufom na Španjskem sv. evangelij oznanoval. — Bránimo se sicer le preradi križa, vender pa Jezusove besede vekomaj resnica ostanejo: „Kdor svojega križa ne zadene in ne hodi za menoj, ta mene ni vreden.“ Naj opomnim še, da med četrto in peto postajo nekoliko tje naprej je vojaška bolnišnica, poslopje iz rudečega, črnega in belega kamna, katero izročilo sploh zaznamuje za hišo znanega neusmiljenega bogatina, ki je bil serce zaterdil do ubozega Lazarja. Po tem takem bi Zveličarjeva povest od hudobnega bogatina in ubozega Lazarja ne bila le samo prilika, temuč na zgodovinski podlagi. Če pa je že takó ali takó, vrednost evangeljskega nauka je enaka.

Osemdeset stopinj dalje v klanec (med pervim in drugim počeznim nadpotnim ostrešjem pri majhnih vraticih ob levici) je šesta postaja. Tukaj

je bila nekđaj hiša znane Veronike, zdaj stanuje na tem mestu neka greška deržina. Tukaj je bila usmiljena Veronika strudenemu in ranjenemu Gospodu potni pert podala. Po izročilih je ta Veronika iz rodovine kralja Heroda, tista srečna žena, ktero je bil dobrotljivi Zveličar kervotočnosti ozdravil.

Nekoliko dalje v klanec so bile nekđaj sodnje vrata in konec mesta, kjer so hudodelnike vodili iz mesta na moriše, ki je bilo na Kalvariji. (Sedanje mesto pa seže še dosti višej in obsega tudi Kalvarijo, na kateri je cerkev Božjega groba). V tem kraju (ob koncu tretjega obloka, ob levici, preden se pot v stran zavije) je sedma postaja. Kos stebra, v neko hišo vzdanega, je znamnje te postaje in kaže, kje so bile sodnje vrata. Ob Kristusovem času so bili tukaj v tem kraju verti, in med njimi je deržala pot na Golgoto, zdaj so povsod hiše, vender pa se vé še za vse postaje ali štacijone, česiravno se prav do vsih ne more čisto blizo.

Dalje se gré (skoz pokrito tergo-

više ali bazar) vprék ob sodnjih vratih proti večeru in potem zopet nekoliko kviško na neki verhunec, in tukaj blizo v tem kraju je osma postaja ali kraj, kjer je Kristus tolažil jokajoče žene, rekoč: „Sijonske hčere, ne jokajte se čez mene, ampak jokajte se same čez sebe in čez svoje otroke.“ (Luk. 23, 28.)

Deveta postaja, kjer je Zveličar v tretje pod križem padel, je zdaj s hišami pokrita, in med hišami znotraj je debel steber znamenje te postaje. (Romarji opravijo svojo molitev pred dvojnatimi vrati ob koncu ravno tistih ulic že blizo cerkve Božjega groba. Ko bi tukaj ne bilo zazidano, bi se prišlo od tod po malo stopinjah k zadnjim postajam, ki so že v sami cerkvi Božjega groba.) Preden gremo v duhu v véliko svetišče, v samo cerkev Božjega groba, se ozrimo nekoliko nazaj na ravno popisano pot in na Marijo, žalostno Mater Božjo.

Ko je Marija stala pri tistem oglu, kjer je bilo že omenjeno, da je Sinu Božjega pričakovala, je móгла poslu-

šati zasramovanje in obrekovanje derhali, ki se je pred Zveličarjem naprej gnjetla. Še bolj jo je v serce pretreslo, kadar je trobentar memo prišel, ker je vedila, da trobentin glas pomeni smert njenega Božjega Sina. Kako pa še le jo je serce zbolelo, ko je vidila memo nesti orožje križanja!

Neki premišljevavec Gospodovega terpljenja še tole pristavlja: Tisti, ki je žeblje nesel, jih je Materi pod oči pomóčil in rekel: „Lej žena! s temi le žebli bo danes tvoj Sin na križ pribit.“ Kaj praviš k temu, grešni človek? Ali se ti ne zdí, da tudi tebi nekdo velike železne žeblje pred oči molí, rekoč: „Ali vidiš, grešnik? Tle žebli so tvoje pregrehe, s kterimi Kristusa na križ pribijaš!“ — Kolike britkosti so Marijno serce topile, kaže posebno tudi to, kar je sv. Brigiti razodela, namreč: „Ko me je moj Sin (kadar je mem prišel s križem) v toliki žalosti vidil, so bile od mojih bolečin njegove oči s toliko grenkostjo napolnjene, da je bila od bolečine, ki jo je imel zavoljo mene, bolečina njegovih

rán tako rekoč zadušena.“ — Da Marija v vsih silnih stiskah milostnega Gospoda ni zapustila, je razodela sv. Bernardu, kakor se bere: „Jest, njegova žalujoča Mati, sem šla za njim, kakor sem narbolj mogla, z ženami, ki so bile pri meni.“ Pravi, da so jo imele žene kakor mertvo in so jo le bolj nesle do mesta križanja.

Marija pa v taci težavah vender ni prenezmerno tožila, ker bila je Bogu vdana.

Tako se hočemo tudi mi:

Bogu dati in izročiti.

Ako se tako Bogu vdamo, nas ne bodo mogle premagati in ne v obupnost spraviti tudi naj hujši težave in britkosti ne. Dobiček tacega darovanja je duhovna zanesljivost zastran svojega zveličanja, kakor smo zadnjič premišljevali. Taka varnost je pa le navadni dušni stan človeka, kateri se je do čistega Bogú dal. Izločiti se morajo pa vender marsiktere poskušnje zastran te zanesljivosti zveličanja, ker

zgodí se, da tudi naj bolj pobožni so včasí v silnem strahu, kar tiče zveličanje. Pri tacih poskušnjah pa vernik ne sme omahovati in ne serčnosti zgubiti; velikoveč se mora s tem še le vterjevati. In to se tudi res godí tako posebno, da duše, ki si zavoljo črnega nadleževanja hudobnega skušnjavca domišljujejo, da so zaveržene, se zopet o svojih časih povračajo v hlad pokoja, ker take silovite skušnjave pojenjajo, in potlej so zastran svojega večnega zveličanja taki poskušeni bolj umirjeni kakor pa drugi; in kadar je poskušnja dostana, tudi naj manjšega nepokoja več v tej reči nimajo. Namen teh skušnjav in poskušenj po previdnosti Božji je ta, da se poskušeni očistijo in so spodbudovani k takemu darovanju samih sebe, ktero se bliža darovanju Jezusa Kristusa, ko je bil zapušen od svojega nebeškega Očeta na križu. Ko so pa to darovanje dopolnili, vstanejo k novemu življenju, kjer že naprej nekako uživajo sladkosti nebeške. V tem pomenu učé učeniki duhovnega življenja.

Molitev.

O Marija, žalostna Mati! napolni moje serce s tako gnjusobo do greha, kakoršno si ti v svojem sercu do njega čutila, kadar si užaljena v globočino duše vidila, kakošne tepeže, koliké rane, koliko zasramovanja in zapljuvanja je terpel tvoj božji Sin zavoljo mojih grehov in zavoljo pregreh vesoljnega sveta. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

46.

V Božji vedi in besedi
 Daj mi cvesti v Božjo čast,
 Da pobožen, oborožen,
 V zataj'vanju morem rast' ;

47.

Stanoviten, rodoviten
 V milosti do bližnjega,
 Vselej čeden, hvale vreden,
 Tih, sercá ponižnega.

Cvetlica.

Cvetlica veronika ali jeterčnik naj nas opominja k milovanju Jezusa terpečega — po zgledu une Veronike v sv. pismu, pa tudi sploh k usmiljenju do terpečih. Kdor more, naj v ta namen kaj za uboge dá, kdor pa ne, naj moli očenaš in češenamarijo za reveže.

Štiri in dvajseti dan.

Vsakdanja procesija in nadaljne postaje križevega pota v cerkvi Božjega groba.

Prišli smo s premišljevanjem svetih krajev in po „žalostni poti“ do cerkve Božjega groba, v kateri je pet poslednjih postaj ali štacijonov križevega pota. Ker pa te postaje skupaj zadevajo s častitljivo procesijo, ki jo imajo oo. frančiškani leto in dan vsak večer k naj večim svetišem v ti cerkvi, torej bomo zdaj začeli in nadaljevali s to

procesijo in z njo bomo prišli tudi k zadnjim peterim postajam križevega pota.

Ta vsakdanji obhod oo. frančiškano-
nov ali procesija ima teh-le 12 postaj
ali štacijonov: 1. je pri stebru bičanja,
2. pri ječi Kristusovi, 3. na mestu de-
litve oblačil, 4. v kapeli iznajdenja sv.
križa, 5. v kapeli sv. Helene, 6. pri
stebru kronanja in zasramovanja, 7. na
mestu križanja na gori Kalvariji, 8. na me-
stu, kjer je bil Kristus s križem vred
povzdignjen, 9. pri kamnu maziljenja,
10. pri častitem grobu Jezusa Kristusa,
11. na mestu, kjer se je Kristus Mariji
Magdaleni prikazal, 12. v kapeli Marije
Device, kjer se je bil Kristus v per vo
nji prikazal. Vse te svetiša so v ob-
širni cerkvi Božjega groba, pa tudi še
veliko družih znamenitost.

To procesijo opravijo čč. oo. vsak
dan po opravljenih zornicah za drugi
dan ter gredó med petjem in molitvami
od svetiša do svetiša. Oni in tudi ro-
marji, ki procesijo spremljajo, dobé v
roke goreče sveče. V kapeli Marije
Device, kjer je altar sv. Rešnjega Te-

lesa, se opravijo molitve k sv. Rešnjemu telesu, in prične se s prelepim predglasjem: „O sveta Večerja, v kateri se Kristus vživa, obhaja spomin njegovega terpljenja, se duh napolnuje z milostjo, in se daje nam zastava prihodnje časti.“ Nasledva navadna molitev k sv. Rešnjemu telesu, in potem se prestopi k stranskemu desnemu altarcu, kateri ima posebno imenitnost. V tem altarcu je namreč kos tistega kamnitega stebra, pri katerem je bil Zveličar tako neusmiljeno tepen, bičan ali gajžlan. Druga polovica tega stebra je v Rimu v cerkvi sv. Praksede, kamor jo je bil bil l. 1213 prepeljal kardinal Janez Kolonna. Ker je pa ta imenitni spominek v Jeruzalemu v altarcu zapert, torej je skoz vratica narejena predolbina in na altarcu zmiraj leži palica, da se z njo skoz luknico pobožni verniki stebra dotikujejo ter ga počesujejo. Navadno se vratica le samo veliki petek odprejo in pristavijo se k altarcu stopnice, da verniki zamorejo prav k stebcu priti in ga poljubovati.

Pred tem stebrom tedaj, kakor po-

vsod, ta procesija opravi presunljivo pobožnost; gredé k njemu in pred njim se poje ali pa na glas izreka ta-le pesem:

Skrivnostno zmago Križa poj
Na glas tu, duh in jezik moj;
Takó naj zjokano sercé
Po Kristusovih stopnjah gre.

Adamov greh on pokorí,
Ko sam preлива drago kri;
Zavoljo nas je razboljen,
Ko pri tem stebru je tepen.

Pod mahljeji je ranjeno
Teló vse, toliko svetó;
Ni dela z glave pa do nog
Brez prevelicih smertnih próg.

Se udov sklepi ločijo
Za bolečino toljkošno;
Se v persih znotraj vse topí,
Kot osek v solncu se cedí.

Tepežnikom se vdá voljnó,
 Da bijejo ga preojstró,
 Očetov serd s tem poravná,
 V življenje priti svojim dá.*)

Opravi se poslednjič še primerna molitev. Molivci zadobijo tukaj popolnoma odpustke.

Procesija gre nadalje k ječi Kristusovi. Ta ječa je na izhodnji strani k cerkvi pridelana kapela, ki jo imajo Greki v oblasti, in v to ječo je bil Kristus djan, dokler ni bilo vse za križanje pripravljeno, kakor izročila pravijo. Kaže se, da je bila to v začetku nekaka rupa ali vodnjak. Tukaj je sedem lét odpustkov. Gredé k ječi Kristusovi pojejo pesem:

Naš dolg je Kristus nase vzel
 In ves ponižen križ sprejel;
 On dá še svojo drago kri,
 Da nam zveličanje dobí.

*) Gl. „Popotvanje v sv. deželo, Mih. Verne, 1859, iz ktereга so te pesmi vzete in nekoliko sem ter tje opiljene.

On, zemlje in nebés Gospod,
 V duplíno je zapert ondod;
 In pa z verigami obdan
 Je v tisto temno ječo djan.

On „Modri“ zvitega speljá,
 Na lesu zmaga moč lesá;
 On tamkej s smertjo smert zatrè,
 Tu zvezan zvezane otmé.

Očake rešit spred pekla
 On gre, ter krí zavezno dá;
 Da njim svitlobo podelí,
 V tamnico černo sam hití.

On, zemlje luč, narodov svit,
 Za ljudstvo v dar je tu prikrit;
 Da vjete iz ječe spet otme,
 Poprej sam vanjo verže se.

On, kakor Samson preserčan,
 Je s hudo rôko v zveze djan;
 Pa se pri stebru v žertvo dá,
 In s smertjo slavno zmago imá.

Ko sam vezí tu posvetí,
 Mučencem sveta zgled delí;
 Tedaj jemljó veseli križ,
 Z njim služijo si paradiž.

Spomin presladki, Jezus ti,
Skoz svojih rók sveté vezí

Nas reši dolga našega.

Daj plačo raja večnega. Amen.

Kaj priserčno se podá k temu naslednje prerokovalno predglasje: „Jest sem te izpeljal iz egiptovske sužnosti, ter sem Faraona potopil v rudečem morji; in ti si me izdal v temno ječo!“ Po molitvi se gre dalje (kakor nasledva jutrišnji dan).

V ti ječi je ostal nebeški jetnik vsmiljeni Jezus tako dolgo, da je bilo vse za križanje pripravljeno. Kaj je med tem počél Božji Sin, prepustim tvojemu lastnemu premišljevanju. Pomisli, kako bi bilo tebi pri sercu, ako bi bil tukaj zapert in bi imel kmali križan biti. — Mariji je bilo med takimi britkostmi njenega Sina nezmerno hudo pri sercu. Pa tudi v tej poskušnji je bila popolnoma Bogu vdana. Tudi mi se po njenem zgledu hočemo čisto:

Bogu darovati.

Ne vé se prav, kje je bila Marija, ko je bil terpeči Zveličar v ječi zapert, — ali se je pred ječo jokala, ali zavoljo silnega utrudjenja in žalosti omagana še ni bila prišla na Kalvarijo. Neki pobožen pisavec tako-le piše: „Med vsem ljudstvom, ki je teklo na morišče, je bila uboga Mati naj zadnja, ker to pot je prehodila bolj mertva, kakor živa. Torej zavoljo gnječe ni mogla čisto na hrib priti, temuč mógl je na potu s svojo družino postati. Na tem kraju, kjer je postala, je zidana lepa kapela, na ktere altarji se vidi jokajoča Mati, ki si z ruto solze briše, kakor bi bila živa. Ta kapela je zunaj cerkve Božjega groba, pa vender tako, da se skoz okno vidi kraj križanja. Na tem kraju je bila Marija ostala s svojo tovaršijo, dokler ni bil njen Sin s križem vred povzdignjen; potem se je križu bolj približala.“

V tacih silnih britkosti zavoljo svojega Sina in zraven svojega Sina pa je Marija zaslužila, da nam kakor

naša prava Mati brezšteviline dobrote delí, kterih za nas pri svojem Sinu sprosi.

Posebno pa smemo upati, da nam Marija zavolj tolikih svojih britkost pomoči sprosi, kadar smo v prav hudih britkostih in si ne vemo skoraj več pomagati. Takrat nam britkostna Mati sprosi pomoči, da zamoremo tudi mi svoje britkosti premagati in se pri vsem tem Bogu dati in darovati. In — oh kolika sreča za nas, ako tudi take poskušnje premagamo!

V poslednjih časih Mati Božja posebno z imenom „Marija pomočnica“ ali „Marija pomagaj“ delí velike dobrote. Kolikrat je vernike obvarovala pred neusmiljenim Turkom, kolikokrat so papeži od hudobnih rogoviležev bili pregnani; ker so pa Bogu se zročili in nanj zaupali, so zopet na prošnjo „Marije Pomočnice“ na svoj sedež prišli. Toliko večí serčnost pa naj se danes v Marijo budí tudi pri nas, ker Šmarnice obhajamo in smemo upanje imeti, da usmiljena Mati naše dobre volje ne bo zaverгла.

Molitev sv. Metodija.

Tvoje ime, o Mati Božja! je polno milosti in božjega blagoslova; ti si Njega v serce sprejela, kateri je nezapopadljiv; ti si Njega redila, ki je živež vesoljnega sveta; On, ki napolnuje nebo in zemljo, ki je Gospod vsih reči, On se je ponižal, da je tebe potreboval... Veseli se, o Mati, o dekla svojega Boga! veseli se, veseli se, zakaj On, ki vsem stvarém bitje daje, je blagovolil tvoj dolžnik biti. Glej, mi vsi smo dolžniki; od tod izhaja, o preblažena Mati Božja! da si ti dobrotljivši in ljubeznjivši od vsih drugih svetnikov, in da si ložej pri Bogu uslišana, kakor vsi drugi, ker ti si Mati svojega Boga. (Ti si naše pribežališe, ti naša premogočna „Pomočnica“ v vsih naših potre-

bah, dušnih in telesnih; ti si nam pod Kalvarijo in na Kalvariji vse tolažilo zaslužila in pridobila.) Mi vsi, ki preslavljamo tvojo častitljivost in vemo, kolika je tvoja dobrota, te (priserčno) prosimo, spominjaj se na nas, usmili se nas v naših težavah. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

48.

Da resnice in pravice,
 Da Bogú je vsak ljubeč;
 Da se studi greh nam hudi,
 Daj, Marija, več in več!

49.

Besednica, „Pomočnica“
 Bodi, Mati, vernikom;
 Mir veséli nam dodeli,
 Hudih časov reši dom!

Cvetlica.

Cvetlica omej (zeléni klobuk) ali vranica, po zdravniško akonit, ki je skorej za vsako bolezen prvi pomoček, naj vas spominja na Marijo, ki je pomočnica zoper vsako nadlogo. Potožite ji nocoj vsak svoje težave, in priporočite se ji enkrat do jutri z molitvico „Pod tvojo pomoč.“

Pet in dvajseti dan.

Nadaljni kraji Jezusovega terpljenja na Kalvariji.

Tretji postanek vsakdanje jeruzalemske procesije je v kapelici na tistem mestu, kjer so vojaki Jezusovo oblačilo delili in za suktnjo vadjali. Pri navadnem križevem potu, kakor je znano, je to deseta postaja. Na tem mestu je 7 lét odpustkov. Gredé od Kristusove ječe proti temu kraju pojó to-le pesem:

Glej, kot nedolžni Jožef kdaj,
 Je 'z ječe zlečen Jezus zdaj;
 Derhal narodom ga prodá,
 Obleka se mu sname vsa.

Ves svét je reven bil na moč,
 Zveličar pride mu v pomoč;
 Opasan je z ljubeznijo,
 Da nas opaše z milostjo.

Kot Jakop je za brata bil
 S kosmato kožo se ovíl,
 Pokrije z dolgom se za čas,
 Da najde blagoslov za nas.

On Jagnje je čez vse svetó,
 Očakom préd obljudljeno;
 In je prišel kot dar za svet,
 Človeštvo golo obleče spet.

Znebí se svojih oblačíl,
 Da, kar Adam je bil grešil,
 Z nagoto svojo poravná,
 Zveličanje pa vernim dá.

Hudobni rod je kakor Kam,
 Očeta 'zgrinjat' ni ga sram; —
 Ti Kristusa presvetega
 Si slekel zdaj — Zveličarja.

O kak razloček je pri njem!
 Ko Kristus gre v Jeruzalem,
 Obleko mu pogrinjajo;
 Ko venkaj gre, jo tergajo!

Obleka bela, brez vseh pég,
 Na gori svetla kakor snég,
 S kervjó se tukaj poškropí,
 Na tej Kalvar'ji se delí.

Hudobni razkosali pa
 So plajš Gospoda revnega,
 In za presveto suk njico
 V razsodbo vadjlje vergli so.

Oblekel goli svet si kdaj,
 Ponižno prosimo te zdaj,
 Oblec' nas s čednostmi, Premil'!
 Ki bil si oropan oblačíl! Amen.

Zdaj nasledvata postanka iznajdenja sv. Križa (IV.), in kapela sv. Helene (V) postaja; ker se pa bolje prileže po vstajenju Kristusovem od tega govoriti, bomo zdaj precej prestopili k VI. postanku „pri steburu kronanja in zasramovanja.“ V ti kapeli, ki

jo imajo greki v posesti, je v altarji za mrežo kos stebra, na katerem je neki Zveličar takrat sedel na dvorišu Pilatovem, ko ga je divjaško vojaštvo zasramovalo, zapljuvalo, mu ternjevo krono na glavo pritisnilo, ga s škerlatastim plajšem zaničljivo ogernilo, mu terst v roko podalo ter ga psovalo, rekoč: „Zdrav bodi, judovski kralj!“ Na tem mestu je sedem lét odpustkov. Gredé k temu stebru procesija to-le pesem poje:

Poglej, pobožna množica!
 Sinú iz hiše Davida;
 Ni v blišu pri stebru le-tem;
 Oh, je le v zasram'vanje vsem!

Še toliko vreden ni spoznán,
 Kot il lončarjev zanič'van;
 Derhál nadlega ga močno,
 Ga v pričo žali prav hudo!

Ze Izaija to je djal,
 Da bo teló v tepenje dal,
 Presvete lica v terganje,
 Obraz da mu zapljuje se.

V obraz poglej Zveličarja,
 O grešni člov'k, trenutek tá:
 Život od glave pa do nóg,
 Napolnjen je kervavih próg. —

Je Mojzes vidil germ gorèč,
 Gospod se kazal mu blišèč;
 Mi vidimo pa revnega,
 Od pljunkov ognjušenega!

Kot Izak, predpodoba kdaj,
 Pripravljen je za klanje zdaj;
 Ko jagnje v glogu germovem,
 Je tukaj v vencu ternovem.

Prosímo v solzah Kristusa,
 Zavoljo plajša kervnega,
 Zavolja ternja, tersta, ran,
 Naj venec slave nam bo dan. Amen.

Zastran ternjevega kronanja je Marija, Kristusova Mati, v nekem razodenji sv. Brigiti z naslednjimi besedami tožila: „Potem (ko so ga bili namreč obleke oropali) so mu zopet ternjevo krono na glavo posadili, in so jo pritisnili tako globoko na njegovo častit-

ljivo glavo, da je do pol čela doli segla, in teklo je toliko kervavih potočkov od zabodenih ternov čez njegov sveti obraz, da so mu čisto napolnovali lasé, očí, ušesa in brado, in da je bilo vse njegovo obličje viditi kakor sama kri. Torej me ni mogel viditi pri križu stati, zunaj da je poprej trepavnice stisnil in kri izžel.“

Kdo bo popisal, ali kdo razumel, kako silne bolečine je Kristusu delalo to ternjevo kronanje! Kristusu namreč, kakor izročila pravijo, je bila krona z glave stergana in zopet na njo posajena, tako je bil prav za prav trikrat kronan. Skušnja pa učí, ako se v stareji rane zadeva in tolče, da naslednji udarec veliko huje boli, kakor prvi. O uboga tudi Mati, ki je bila priča tolikih bolečin tako prehudo terpečega Sina! Vender tudi tukaj ni jenjala Bogu vdana biti. Ker je taka vdanost v Božjo voljo v terpljenji in zapušenji naj boljši pomoč, se hočemo tudi mi čisto

Bogú dati.

Tako izročenje samega sebe v Božje roke ima tudi to korist, da človeka reši vestnih muk in peklenj, ali pa ga obvaruje, da ga take nepokojljive stiske celo ne zadenejo. Kar koli je že vir duhovne in vestne stiske, je vendar večidel poglavitniši ta, da duša, ktera jo terpi, ni popolnoma Bogú posvečena. Prosta, svobodna, jasna, vesela je vest duše, ki je čisto Božja lastina. Varno hodi po potih življenja, in ne gleda plašljivo krog sebe, ker ne hodi sama, temuč ker jo Bog tako rekoč za roko vodi. Ako je kaj malega zašla, jo zopet zaverne in ji poverne mir serca.

Duša stermí zavoljo čezmerne dobrote nebeškega Ženina in si ne more kaj, da velikrat kliče: „Kako dober je Bog Izraelov njim, ki so ravnega serca.“ (Ps. 72.)

Molitev.

O prežalostna Mati Marija ! kako je moglo tvoje materno serce prenesti, kadar si vidila na križu „pravega Salomona“, to je, mirnega Kralja nebés in zemlje, ki je ob enem tvoj preserčno ljubljeni Sin, vsega ranjenega in s ternjem kronanega ! Kronala ga je, kakor sv. Bernard pravi, mačeha judovska sinagoga s krono revšine, in njega čez vse častitljivega je postavila nevernikom v zaničevanje: o kolika britkost za tebe, o Marija ! Pri neskončni ljubezni Jezusovi, ki je za nas tako nezmérno terpél, in pri tvojih bolečinah in britkostih, ki si jih med terpljenjem tudi sama terpela, te naj priserčniše prosimo, o žalostna Mati, sprosi nam duha resničnega spreobrnjenja in enkrat délež med svetniki. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

50.

Ti naj gorja zvezda morja,
 Si naj višji hvale bliš;
 Na višavi zvezde v slavi
 Druge vse ti otemniš.

51.

Bodi z nami in s prošnjami
 Vsih molitev spremljaj glas;
 Kar pa mrači ali pači
 Naše serca, vzem' od nas!

Cvetlica.

Cvetlica imenovana „dobra misel“ naj samo dobre misli v glavi budí, hude pa naj odganja, zavoljo katerih Gospod ternjevo krono nosi, zasramovanje terpí. Premišljuje nekoliko do jutri, kako dobre misli serce lepšajo, in kako ga hude misli skrunijo.

Šest in dvajseti dan.

Golgota.

Danes bomo malo premislili na j imenitniši kraj v Jeruzalemu, kjer se je dopolnilo naše odrešenje, namreč Golgoto ali Kalvarijo, mesto mertvaških glav, ki je po navadnem križevem potu enajsta, pri vsakdanji jeruzalemski procesiji pa sedma in osma postaja. Poprej pa je dobro saj nekoliko malo vediti, kako je postavljena sploh cerkev Božjega groba. Gre se v to silno obširno svetišče skoz velike vrata od juga. Ko romar v cerkev stopi, ima kmali pred seboj kamen maziljenja, in ob desni petnajst čevljev višej od cerkvene planôte pa goro Kalvarijo, na katero se po stopnicah ali štengah gre. Nekoliko naprej od mazilnega kamna, pod veliko kupljo stoji kapelica preslavnega Božjega groba; vstrič Božjega groba proti vzhodu je velika cerkev, ki jo imajo greki v oblasti, in krog greške cerkve ob treh krajih so razne kapele; neko-

liko v stran od greške cerkve proti severu je latinska cerkev ali kapela sv. Rešnjega Telesa in zraven majhen klošter, v katerem so varhi Božjega groba, to je, nekteri očetje frančiškani; proti jugu dalje je kapela najdenja sv. Križa, pa globokeje pod zemljo.

Na Kalvarijo se gre po 18 stopnicah. Na verhu Kalvarije, tega preimenitnega homca, je raynica, ki je v cerkvico spremenjena. Štirideset čevljev dolgi in štirinajst čevljev široki prostor je razdeljen v dva prostora. Ob desni je oddelek, ki ga imajo katoličani v posesti, obsega prostor, kjer je bil Kristus na križ pribijan in kjer je Marija stala; dva altarja zaznamujeta ta dva imenitna prostora. Tlak spredej je iz raznih pisanih kamnov vložen, naj več pa je rudeče barve. V drugi kapeli ob levi, ki jo imajo greki v oblasti, je bil pa križ z Zveličarjem povzdignjen in v zemljo, ali prav za prav v skalo zasajen. Prelép svitel altar s častitljivim križem je na tem mestu s človeka veliko Kristusovo podobo. Pod altarjem, na katerem križ stoji, je

tista jamica, s srebrom obrobljena, v kateri je Jezusov križ stal, in pod altar se mora človek skloniti, da poljubi to sv. mesto. Ob krajéh Jezusovega križa dva černa, okrogla, v tlak vdelana kamna kažeta tisti mesti, kjer sta stala križa dveh razbojnikov. Zraven križa ste podobi Matere Božje in sv. Janeza evangelista. Veliko svetilk v polkrogu, katerim se z naj čistejšim olivnim oljem priliva, sveti tukaj noč in dan. Med križem Kristusovim in prostorom levega razbojnika je sreberna šina, ktera pokriva razpoklino, ki seže do znožja gore Kalvarije, to je, do spodnje kapele, ki je ravno pod Kalvarijo v skali in se imenuje Adamova k a p e l a. Vsak zamore šino prizdigniti in razpoklino viditi. Ta razpoklina v živo skalo je naj manj dvajset čevljev globoka, in izročilo terdi, da to je ena tistih skal, ki so ob smerti Kristusovi pokale. Sv. Ciril, jeruzalemski škof, je zaklical v oziru na to poklino: „Ta sveta Golgota, ki do danes očitno kviško kupí, do pričujočega dne spričevanje daje, da tisti trenutek (ko je nam-

reč Kristus umiral) so skale pokale.“ Pri ti poklini stermé tudi posvetni pisavci, ker so primorani spoznati, da tukaj ne le umetnost ni imela nič opraviti, temuč je še druga okolišina, ki tudi to priča umetnikom, da navadni ali vsakdanji potrès take razpokline ni mogel narediti, temuč da tukaj je razpoklina zoper navado in postavo, in da se je torej čudež godil. Abdison pripoveduje dogodek, ki je posebno znamenit. Neki anglešk plemenitnik, prav spoštovanja vreden mož, je imel popotnega tovarša, ki je bil posebno razumen „deist“, to je, taki ki je sicer v Boga veroval, ne pa v Kristusa. Ta mož je hotel pripovedovanja katoliških duhovnov zastran svetih krajev osramotiti. Iz tega namena je ogledal razpoklino v pečini na Kalvariji. Potem ko je vse natanko po natoroznansko preiskal, je rekel svojemu prijatlu: „Jest začenj am kristjan biti. Skerbno sem se učil fizike in matematike, in prepričan sem, da teh pečinskih razpoklin ni napravil nikakoršen navaden in natoren potrès. Taki pretrès, kakor sem že dru-

god vidil, bi bil res plasti ločil, iz katerih je snovina ali masa sestavljena; toda taka poklina bi bila šla za žilami, ktere jo mejijo med seboj, in bi bila razderla sklepe na naj bolj slabih krajih. Tukaj pa je skala počena poprék, in razpoklina križa žile na posebno nenavaden, nenatoren način. Vidim tedaj jasno in očitno, da to je delo čudeža, kar ni mogla storiti nenatora in ne umetnost. Torej Boga hvalim, da me je tu sem pripeljal, ter zamorem premišljevati ta spominek njegove prečudne moči, ki tako jasno priča, da je Jezus Kristus res Bog.“

Dobro bi bilo, naj bi šli tudi kateri dandanašnjih slabovernikov na Kalvarijo sv. vere se učit.

Ko gre pa vsakdanja procesija s prižganimi lučimi od stebra zasramovanja krog greške cerkve na goro Kalvarijo, gredé to-le pomenljivo pesem pojejo :

Kraljévo znamnje kviško gre,
 Skrivnosti križa se svitlé,
 Na njem je v mesu bil razpét
 On — vsega mésa stvarnik svét'.

Na njem je ranjen bil britkó
 Še tudi s sulico ojstró;
 Da nam izpral vse grehe bi,
 Je tekla s križa voda, kri.

Spolnilo tukaj se je vse,
 Kar David verno spéval je;
 Narodom je oznanoval,
 Da Bog bo z lésa kraljeval.

Ti zalo in svetló drevó,
 S kraljévim bagrom zlepšano;
 Ti si sprejelo tukaj-le
 Teló s kervjó oblito vse.

O blažen les! verh svojih rám
 Odkup svetá si nosil sam;
 Svetó teló na tehto vzél,
 In rop peklà si s tem otél.

O križ, češen si, up edín'!
 Tu bil razpét je Božji Sin;
 Pravičnim več pravičnosti,
 In grešnim dar daj milosti.

Bogá, v Trojici edinega,
 Naj hvali duhov množica;
 Ker si po Križu rešil nas,
 Kraljui nad nami večni čas!

Potem molijo primerno molitev na mestu, kjer je bil Zveličar na križ pribit. Na tem mestu so popolnoma odpustki. Dalje prestopa množica na mesto, kjer je bil križ postavljen z Zveličarjem, ter se poje ta-le pesem:

Šestkrat pet je lét minilo,
 Čas odmerjen se končá;
 V to je rojen, — čas je bilo,
 Da v terpljenje se podá;
 In na križ se Jagnje milo
 Dvigne v dar za greh svetá.

Kis in želec sta skup vzeta,
 Žebli s sulico ojstró;
 Se prebode stran presveta,
 Venkaj teče kri z vodó;
 Zemlja vsa bo zdaj oteta,
 Se opêre z reko tó.

Oh, Zveličar naš premili
 Tu na križ razpét visí;
 Udje ranjeni po sili
 Materi so pred očmí;
 Da bi srečno smert sprosilí,
 Daj nam, večni Oče ti! Amen.

Kako silno pa je tudi Marija z Jezusom terpela na Kalvariji, si je lahko misliti. Sv. Brigiti je to-le razodela: „Ko je bil moj Sin s pervim žebljem pribit, je smertna groza presunila mojo dušo, in kakor mervta sem se zgrudila s temnimi očmí, trepečimi rokami in šibečimi nogami. Tudi se od velike britkosti nisem več kviško ozerla, dokler ni bil čisto pribit.“ Tako je bila Marija v omedlevicah, dokler ni bil Kristus s križem povzdignjen; vendar pa ni bila brez zavednosti, temuč vse je čutila, kar se je godilo z njenim ljubim Sinom, méni neki učenik. Tako je Marija res z Jezusom tako rekoč umirala, pa toliko hujši je bila bolečina, ker umirati je mógla, pa umreti ni premogla s Sinom, kakor pravi neki učenik. Ali kakor vselej, tako je tudi

v tej poslednji, naj veči britkosti Marija Bogu vsa vdana, vsa izročena ostala. Ker je pa to naj boljši reč, se hočemo tudi mi popolnoma

Bogú dati.

Dobiček in sad take vdanosti je tudi ljubeznjiva zaupljivost z Bogom. Od tistega trenutka, ko se je duša Bogu dala, je viditi, da tiste Božje lastnosti, ktere strah budé, zgignjujejo v njenem spominu in da le tiste njegove lastnosti vidi, ktere jo vabijo, da naj ga ljubi in nanj stavi vse svoje zaupanje. Strašne verske resnice, ki so jo poprej tako živo presunjevale, in ki se je komaj prederznila jih premišljevati, je zdaj več ne pretresajo. Tolažilne resnice, ki ji dajejo serčnost in moč, postanejo njeno veselje, in premišluje jih z nezmérno sladkostjo. Taka Bogu čisto izročena duša se ne bojí več Boga kakor Gospodarja, kakor Sodnika, kakor maševavca, temuč gleda ga kakor naj boljšega Očeta, kakor naj ljubeznjivšega ženina, kakor naj pri-

serčnišega prijatla. Govorí z njim z nekako sveto zaupljivostjo in dopoveduje mu svoje terpljenje. Človek je mogel skusiti, da vé, kako lahek, kako prost, kako sladek je pogovor serca z Bogom. Sveti pisavec „nasledvanja Kristusovega“ ga imenuje pravstermenja vredno zaupljivost.

Molitev.

Ozrí se, prosimo Gospod! na to svojo deržino, za katero naš Gospod Jezus Kristus ni pomišljeval grešnikom v roke izdati se, in terpljenja križa na Kalvariji nase sprejeti.

O žalostna Mati Marija, ki je tvojo milostno dušo pod križem meč smertnih britkost presunil; sprosi nam, da bomo tvojega Sina in tvoje bolečine in stiske vredno premišljevali, spodobno častili, in večno veselje dosegli. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

52.

Bod' vesela, da otela
Si zvičaj nas satana,
Ko rodila bogomila
V človeštvu si Boga.

53.

Čista bila, pa nosila
Mati si nebeški Cvét,
Sad nebeški ni človeški
Cvetki cveta dal podret'.

Cvetlica.

V spomin smerti na Kalvariji bodi
vam cipresa, ki naj vas tolaži, pa
tudi pretresa. — Premislite saj neko-
liko malo do jutri vprašanje: „Kaj
škoduje smertni greh?“

Sedem in dvajseti dan.

Mazilni kamen.

Poglejmo v duhu še nekoliko na Kalvarijo pred enajsto postajo, in potem se preselimo k mazilnemu kamnu. S kolikimi bolečinami je Kristus umerl na križu, tega človek ni zmožen umeti; pa tudi tega ne, kako je Marija takrat ž njim terpela. „Kar sem takrat terpela“, je rekla sv. Brigiti, „tega nobeden ne more premeriti.“

V Jeruzalemu se smert Zveličarjeva véliki petek obhaja z mnogoterimi in veličastnimi cerkvenimi obredi. Med drugim so ta dan popoldne po naj imenitniših krajih v cerkvi Božjega groba pridige v razločnih — kacijh 6—7 — jezikih. Ko pa pridejo na goro Kalvarijo, ste naj poprej dve pridigi, na mestu križanja in na mestu povzdignjenja križa, potem pa obhajajo snemanje Zveličarja s križa. Pripravljen je namreč križ, na katerem je Zveličarjeva podoba. Z milo prisercnostjo ogernejo Jezusu pert okrog

života in rók; potem lahnó snemajo in snamejo krono z glave; rujejo žeblje iz rók, in roka se obési, kadar je rešena, — nagne se potem celi život z glavo naprej; vzamejo tudi žeblje iz nóg. Poslednjič ga prav spoštljivo ne-sejo s Kalvarije k kamnu maziljenja.

Pri mazilnem kamnu so poprej imenovano podobo Zveličarjevo mazilili iz posod, ki so jih seboj imeli ter jih že s Kalvarije tu sem v procesiji nesli. Ta mazilni kamen je ravno pod Kalvarijo in ondi se počesuje mesto, kjer sta Jožef Arimatejic in Nikodem z ženami vred Gospodovo telo za pokop pripravila. Pravi kamen, na katerem je telo Jezusovo počivalo, je zdaj pokrit z rumenkastim marmorjem, ki je preprežen z rudečimi žilicami, in je 8 čevljev dolg in čez 2 čevlja širok. Vsak pobožen romar, ko pride v cerkev Božjega groba, naj poprej ta kamen poljubi, ker je prav blizo vélikih vrat.

Kadar procesija s Kalvarije gre na ta kraj, poje to-le ginljivo pesem:

Spevaj jezik ceno drago
 Bôja prečastitega;
 Hvalnico razglašaj blago
 V slavo križa Božjega;
 Ker dobil je Kristus zmago,
 Davši v smert se samega.

Na britkost radóst nastane,
 Kristus k sebi vleče vse;
 Ko na križu smert prestane,
 Smert upičeno potre;
 Poglavar svetá se vgane,
 Ko ta Kralj mazili se.

Kje je, smert, zdaj tvoja zmaga,
 Kam je tvoje želo šlo?
 Smert poterta je neblaga:
 Satan, kaj divjáš tako?
 Že je blizo Kristus praga;
 Naj se vrata mu odpró!

Kadar t u k a j pomazili
 Jožef z Nikodemom ga,
 Doli gre, pekel presili,
 Rop otme do čistega,
 Vniči te, pekel nemili!
 Slavni premagavec ta.

Gred se Jakopu kazala,
 Ki sam Bog je bil nad njó,
 Sveti križ je znamenjevala
 S skalo pomaziljeno;
 Kristus pa je bil ta skala,
 Ki ga tu mazilijo.

Modri se na smert ozira,
 Že mazila mu ravná;
 Kralju zlat zaklad odpira,
 Mašniku kadila dá,
 Se daruje še mu mira,
 Groba to pomen ima.

Že beseda se spolnuje,
 Ktero Daniel je djál,
 Da krivico smert zbrisuje,
 Ki si jo je Kristus zbral;
 Da se On tu pomazuje,
 Ko je dušo 'z sebe dal.

Zdaj v maziljenje vzemimo
 Olja serčne žalosti;
 In s solzami pomažimo
 Kristusa v gorečnosti;
 Tak njegovo imé častimo,
 Olje vse prijetnosti.

Smo se v kerstu prerodili,
 Z milostjo obliil si nas;
 Prosimo, da bi dobili
 Tudi rajske slave kras,
 Da pri tebi veselili
 Bi se, Kristus, večni čas. Amen.

Tudi na tem mestu so popolnoma odpustki za tiste, ki so v milosti Božji in pobožno opravljajo procesijo. — Vzemimo si slednjič še to k sercu, kako silne britkosti je Marija terpela, ko je vzela v naročje svojega Božjega Sina, ne častitljivega in živega, kakor o rojstvu v Betlehemu, ampak mertvega in čez vse naše misli revnega. Ker se je pa Marija tudi v ti okolišini Bogu vdala, hočemo njen zgled posnemati:

Bogu se hočemo čisto in brez izločka dati.

Dobiček tacega darovanja bo znotranj mir, ne le v začetku, kjer Bog dušo navadno s sladkostmi napolnuje, ampak tudi pozneje, ko jo

s poskušnjami in križi obiskuje. Takrat je njen mir res manj občutljiv, vendar je pa zato le globokeji in stanovitnejši. Ako terpi, je njeno veselje terpeti iz ljubezni do Boga. Se vé, da navadni kristjan tega ne verjame, pa sej tudi nima zapopadka od tega, kakošno nepremagljivo moč ima ljubezen božja... In kaj bi taki duši nepokoj delalo? Ali morebiti človeške zgrade in nezgrade? Ona se je nad zemeljske reči povzdignila, ker ima serce na Boga obernjeno. Morebiti njeni poprejšnji grehi? Pervo, kar je Bog storil, ko se mu je darovala, je bilo to, da ji je grehe odpustil in nepokojivni dvomi zastran tega so nepotrebni. Ali ne mara njene vsakdanje slabosti? Zavoljo tih se ponižuje, vendar si pa zato ne dela nepokoja. Ali to, da v čednostih malo naprej pride? Sodbo zastran tega Bogu pustí, ona pa zmiraj mirno dalje gre, in ne preiskuje radovedno, ali kaj dalje pride. Ali navdajanja satanove? Te pač vmišljijo nadlegajo, ne dosežejo pa znotrajnjesa duše, kjer mir prebiva. Mar

strah, da bi jo utegnil Bog zapustiti? Ona vé, da Bog je nikoli pervi ne zapusti. Ali skerblijnost, da bi ne bila stanovitna? Ona vse upa od zvestosti Božje, nič pa ne pričakuje sama od sebe. To je stan svete varnosti, v kateri Bogu popolnoma vdana duša svoje dneve preživi; in ta varnost je zmiraj večji, kolikor bližej prihaja njena poslednja ura.

Molitev sv. Tomaža Akvinskega.

O preblážena in presladka Devica Marija, ki si polna usmiljenja, priporočim ti dušo, telo, misli, dela, svoje življenje in smert. O moja Gospa, pomagaj mi in poterdi me zoper napade mojega sovražnika; dosezi mi pravo in popolnoma ljubezen, da bom iz celega serca ljubil tvojega ljubega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa, in da

za njim tebe čez vse stvarí ljubim.
 O moja Kraljica in Mati! stori s
 svojim mogočnim posredvanjem,
 da to ljubezen ohranim do
 smerti, pokterime ti milostno
 pelji v domačijo izvoljenih. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

54.

Čista bila, ko rodila
 Si nebeško Detice ;
 Še milejši, še svetejši
 Dela Dete Božje te.

55.

Za-me mōli, blagovōli
 Me zročiti v Božjo moč,
 Da bučanje, svetno gnanje
 Me ne spravi v večno noč.

Cvetlica.

Rastlina balzam služi za znotranje in zunanje zdravilo; ta naj vas spominja na Kristusovo mazílo, ki bodi vam v dušnih in telesnih stiskah tolažilo. — Premislite do jutranjih šmarnic, kako je Jezus precej po prestanih smertnih težavah šel tolažit otóžne vernike pred pekel.

Osem in dvajseti dan.

Božji grob v Jeruzalemu.

Od mazilnega kamna gre procesija pred častitljivi grob Jezusa Kristusa, ki je malo stopinj naprej proti sredi prostora pod veliko kuplo, in poje to-le pesem:

Svetló se zarija žarí,
In hvale vse nebo doní;
Povzdiga svet veseli jék,
Pekèl pa žene britki vék.

Ker kraljev Kralj, nad vse mogoč,
 Razterl je smerti njeno moč;
 Steptal peklensko je pošast,
 Jetnikom prosto dal oblast.

Zapòr je k grobu — kamen dan,
 Vojak za varha tje poslan;
 Zmagávec pa častit, presvét
 V lepoti iz groba vstane spet.

Ker je Gospod razdjal vezi
 Peklenskih žalostnih močí,
 Od mertvih obujen živí,
 V svitlobi angel se glasí.

O Stvarnik, prosimo pred vsem
 Pri posvečenem grobu tem,
 Ker tvoji smo, obvari nas
 Pred smertno silo vsaki čas.

Gospod, naj tebi slava bo,
 Ki vstal od mertvih si s častjó,
 Z Očetom, sv. Duhom zdaj,
 In slednji čas, na vekomaj. Amen.

Pri tem tako svetem kraju dobijo
 verniki, ki gredó s procesijo, popol-
 noma odpustke. Ker se pa od Božjega

groba v Jeruzalemu tolikrat govori, je dobro, da se nekoliko popiše.

Božji grob je ob znožji Kalvarije, ravno 110 stopinj od tam, kjer je križ stal. Pod to veliko kupljo stoji v sredi kapelica Božjega groba (26 čevljev dolga in 18 čevljev široka, in z malo krono nad grobom Kristusovim 50 čevljev visoko). Vsa kapela je iz belkastega in rumenkastega marmorja, pa vsa preprežena z malimi in drobnimi olepšavami. Nad streho se razširjajo ob obéh stranéh veliki perti kakor zmagovite bandera s podobo Kristusa, ki je od smerti vstal. Ob vzhodnji strani se gre v Božji grob. Spredej ob licu je šest tako velikih svečnikov, da so s svečami vred kakor stebriči; pa tudi vse čelo je napolnjeno s svetilkami, podobami in raznimi lepotijami; ravno tako tudi na okrog. Kapela ima dva razdelka. Najpred se pride v angelško kapelo (17 čevljev dolgo in 20 čevljev široko.) V sredi te kapele stoji v marmor vdelan kamen, ki je neki kos od tistega kamna, ki je bil grob Kristusov z njim pokrit.

Na tem kamnu je sedel angel, ki se je bil prikazal ženam, ko so bile prišle Jezusovo telo mazilit, in jim rekel: „Ni ga tukaj, vstal je.“ Od tod se gre v drugi razdelik, v pravi grob Kristusov. Nizke in prav tesne vratica vanj derže, da se mora človek prav močno prikloniti, da vanj gre. Taki namreč so bili vsi grobi boljših in premožniših ljudi na Jutrovem. *)

Grob Kristusov je 7 čevljev dolg, 6 čevljev širok, skorej 8 čevljev visok in 50 svetilk ga razsvitljuje. Mesto

*) Še zdaj se vidijo, bi djal, cele podzemeljske pohoštva na Jutrovem, ki so vse v živo skalo in v en sam rob vsekane. Sem ter tje so celi hribci tako presekani in v mertvaške stanovanja spremenjeni od znotraj. Prav skoz tesne vratica se gre pri pokopališih v zemljo, veči del v skalo, pride se v precej veliko štirioglato stanovanje, in od tam so zopet vratica na vse strani naprej v skalo, pa tudi nakviško in navzdol, in narejene so sobice in v vsaki sobici je izsekan prostor za kake tri merliče. Tako pokopališe, pa manjši kakor so bile navadne deržinske, je bil tukaj Jožef Arimatejic napravil zase, ki ga je bil pa potlej za Jezusa izročil — iz spoštovanja, ker je bil skrivaj njegov učenec.

groba je ob desnici, ko se notri pride, pod kamnitno plošo, ki dolgost vsega prostora, pol pa njegove širokosti podse jemlje in je 2 čevlja debela ter služi za altar. Ta ploša je izsekana iz tiste nekdanje skale, na katero je bilo v grob položeno Jezusovo telo takó, da je bil obraz z nogami obrnjen proti večeru. Zdaj je ta ploša v marmor vdelana. Na robu nad plošo stojé zlati in sreberni svečniki, posode s cvetlicami, in nad njimi je ob steni ena, pa tudi po dvé podobi Kristusovega vstajenja (menda zato po dve, ker razni obredi vsak svojo imajo).

Maše na Božjem grobu se začné vsak dan o polnoči in sicer najpred pete, ki jih imajo zverstoma armeni, greki in katoličani, kateri poslednji pridejo na versto zjutraj ob štirih. *)

*) Nekoliko težko pride na versto duhoven, kateri želi maševati v Božjem grobu o veliki noči, ko je navadno tam veliko romarjev iz raznih delov sveta, in vsi, ki so mašniki, želé saj po enkrat ondi maševati. Prenočevati mora takrat v majhnem frančiškanskem kloštru, ki je s cerkvijo Božjega groba sklenjen in v katerem so pravi tako imenovani „varhi Božjega groba.“

Na tem mestu tedaj je počival naš Zveličar potem, ko je bil umerl na križu in dokler ni bil od smerti vstal. Sv. Brigiti je Marija razodela: „O kako rada bi bila takrat s svojim Sinom pokopana, ako bi bila njegova volja. V resnici morem reči, ko je bil moj Sin pokopan, da je bilo dvoje serce v en grob položeno.“ Zato pa Marijna vdanost do Boga ni bila nič manjši, in ravno to je razodevalo njeno popolnamost. Ker smo se pa že tolikrat prepričali, da vse drugo le tako pravo vrednost zadobi, ako se Bogu vdamo, torej se hočemo prav zares tudi mi

Bogu izročiti.

Med več dobički, ki smo jih že slišali, dosežemo s takim darovanjem tudi posebno varstvo Božje. Bog izvoljene gotovo prav posebno varuje, in Jezus Kristus nas zagotavlja, da nobeden izmed njih ne bo poginil. Še prav posebna pa je pot in način, kako Bog tiste duše varuje, ktere so se prav v pravem pomenu njemu darovale. In to var-

stvo ne ostane le pri tem, da je njih zveličanje v varnost djano, temuč seže na vse, kar zamore k njih posvečevanju pripomoči. Noben trenutek jih Jezus ne zapustí; zmiraj ima odperte oči nad njimi, ter budí nad vsimi njih stopinjami; ohrani jih po koncu v njih skušnjavah; odpravi od njih vse nevarnosti; gleda na nje kakor na zerkalo svojega očesa; to je beseda, ktere se je sam poslužil v sv. pismu; vse, kar se jim utegne zgoditi, obrača v njih duhovni dobiček. S svojo lastno roko jim pripelje vodnika, kateri naj bo glavno orodje za njih popolnamost, in temu vodniku on navdiha tisto skerblijivost, tisto nagnjenje, ktero On do njih ima. Ginjene s toliko zvestobo in dobroto Božjo govore s prerokom: „Gospod me vodi, in nič mi ne bo manjkalo; na dobro pašo me je postavil.“

Molitev.

O usmiljena Mati Marija! pomagaj nam, ne glej na obilnost naših grehov. Spomni se, da si zato Mati Božja postala, da nam iz naše revšine pomagaj. Pomagaj nam tedaj, o Marija! Ozri se na tiste, kateri so pokopani v grobove grehov! Preserčno milovala si svojega preljubega Sina v grobu: imej tudi usmiljenje s svojimi posinovljenimi otroci, kateri so pa nesrečno zapustili tvojega Sina in se v grobe grehov pogreznili. Razsvitluj dvomljive, podpiraj omahujoče, vodi spokornike, vari nedolžne, dodeli vsem, da bomo tvojega ljubega Sina Jezusa Kristusa ljubili, njemu prav zvesto služili, in zveličanje dosegli. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

56.

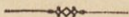
Ti v dobroti me ukroti,
 Vari me nečistosti;
 Zlega rani me ubrani,
 Daj duhá mi stalnosti.

57.

Naj ne zveže, ne zapreže
 Poželenje me svetá,
 Ki zaterdi in ogerdi
 Vse, kar kolj se njemu vdá.

Cvetlica.

Pelin, grenko zeliše, naj nas spominja na grenko smert in grob; grenko zeliše ima pa v sebi zdravilno moč, — tud' spomin na smert in grob človeku dušo ozdravi, jo od greha loč'. — Premislek do jutri: Kako šne smerti mi je pričakovati, ako se ozrem na svoje življenje? —

Devet in dvajseti dan.

Mesto, kjer se je bil Jezus sv. Magdaleni prikazal.

Kadar gre vsakdanja procesija v Jeruzalemu od Božjega groba naprej, takrat orglje na koru zabučé, poprej žalostno petje se spremeni v veselo in častitljivo, ker od tod dalje se že obhaja z obhodom Gospodovo vstajenje. Gre pa procesija le malo stopinj dalje od Božjega groba na tisto mesto, kjer se je bil Zveličar po svojem vstajenji Magdaleni prikazal v podobi vertnarja. Na tleh, kjer se je prikazen zgodila, je iz lepega marmorja okinčan krog, kakor okrogla miza, precej zraven pa je altar svete Magdalene. Z orgljami spremljana se tukaj poje ta-le pesem:

Častito zmago Kristus je
 Skazáti hotel zdaj za vse;
 Veselje pred pa vživajo,
 Ki bolj goreči bili so!

In Magdalena vé le-to,
 Ki v zoru sem ter tje skerbnó
 Ze teka v serce ranjena,
 In vsa medlí za Jezusa.

Ob križu stat' se ne bojí,
 Skerbljivo groba se derží;
 Nje duh ni pred stražarji plah,
 Ljubezen nič ne vé za strah.

Gospoda ljubi živega,
 In zopet iše mertvega,
 Z mazilom dragim njega je
 Mazilila v življenju še.

Je vredna Kristusovega
 Presladkega pogovora,
 Ker rekel ji je ko vertnar:
 „Ne dotakni se me nikar!“

O Jezus, upanje drago,
 In pribežališe sladko,
 Po prošnji Magdalenini
 Ti dolga grehov nas otmi. Amen.

Na tem mestu je odpustkov sedem
 lét. — Precej nato gre obhod naprej
 zopet v cerkvico Marije Device, kjer
 se je bil Kristus po izročilu najpred

prikazal svoji Materi. V sredi kapelice se kaže tisto mesto. S posebno slovesnostjo se tukaj poje ta-le pesem:

Sin edini v bolečini

Je tebi umerl za greh svetá;
Tam si stala in jokala,
O prečastitljiva Gospá!

Smert podere, pekel stere

On, svit Očetove častí;
Solnce izide, živ on pride,
Vesêli se, Marija ti.

V smert zročeni, obujeni

Se kaže ti, britkost je preč;
Svet široki, raj visoki
Boga naj hvali več in več.

Vsak naj poje pesmi svoje

Trojici božji slednji čas;
Ona pelji in pripelji
K večerji Jagnjetovi nas. Amen.

Neki učenik tako-le piše: Akoravno ss. evangelisti nič ne naznanujejo, da se je Kristus svoji Materi prikazal, vendar to že pamet navdaja, in tudi sveti učeniki spričujejo, da se je bil

pred vsimi drugimi nji prikazal. To je tudi Mati Božja sv. Brigiti s temi-le besedami razodela: „Neko nedeljo je moj Sin od smerti vstal močen kakor lev, ker je bil sterl oblast hudobnega duha. Meni pa, ki sem Mati Božja, in ker sem po njegovi smerti silovito žalovala, se je poprej prikazal kakor vsim drugim, . . . in tolažil me je neizrečeno prijetno . . .“ Koliko veselje je Marija pač občutila pri ti prikazni!

Kakor pa je bila Marija v največi žalosti Bogu vdana, tako tudi v naj večem veselji. In ker nam Marija tako častitljiv zgled daje, se hočemo tudi mi

Bogu dati v žalosti in veselji.

Sad takega darovanja je med drugim tudi dar molitve. Dar molitve je prihranjen dušam, ktere so čisto Božja lastina in ta dar je eden naj lepših in nar drajših darov. Marsiktere sicer Bog s tem darom tako rekoč prehití; to storí pa zato, da

jih opominja, naj se njemu darujejo. Ako tega ne storé, jim dar zopet odtegne. Smé se za pravilo postaviti, da vsaka duša, ktera je čisto Božja lastina, bo obdarovana z darom molitve, če že to vé, ali v njen blagor Bog dopusti, da ne vé. Temu nasproti pa smé ravno tako za pravilo veljati, da duša, ki ni čisto Božja last, darú molitve nima, ali ga pa ne bo dolgo imela, ali pa tudi da je njena predtvezana molitev le zmotnjava, ako, postavim, kdo v pregrehah živí in misli, dosti je, sej molim, pregreh pa ne zapustí.

Molitev častitljivega Blozija.

Cešena bodi ti, upanje obupljivih, pomoč zapušenih! O Marija, zato da tebe častí, ti tvoj Sin daje milost, da zdajci prejmeš, kar prosiš, da se precej zgodí, kar koli hočeš. Tebi so izročeni zakladi nebeški. Dosezi mi, o moja Gospá! da se v vsakem viharji tega živ-

ljenja vselej nate ozrem. Tvojemu usmiljenju priporočim telo in dušo, vodi in vari me vsako uro, vsaki trenutek. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

58.

Nikdar jeza ne nateza,
 Naj napuh me ne morí,
 Ki začetek in posnetek
 Je vsih zlegov za ljudi.

Cvetlica.

Anastatika, to je, vstajnica (od smerti), ali jerihunska roža ima lastnost, ko je že vsa suha, da se nekako k življenju obudi in perje razširja, ko v vodo pride. Ta anastatika naj vas spominja na Zveličarja, ki je od smerti vstal, da tudi vsaki izmed zagrešenih hitro vstane. K temu je danes in jutri prav pripraven čas, potlej je konec šmarničnih odpustkov. Priporočite se „Materi Božji dobrega sveta“ v namen dobre spovedi.

Trideseti dan.

Oljska gora in kapela vnebovzetja.

Danes se nekoliko ozrmo na Oljsko goro in zlasti na njen verh, od koder je Sin Božji po odrešenju sveta v nebesa šel.

Štirideseti dan po vstajenji namreč se je bil Kristus poslednjič prikazal vsim zbranim aposteljnem, jih je še posvaril zavoljo omahovanja v veri, ker tistim niso precej in dosti terdno verjeli, ki so jim naznаноvali, da je od smerti vstal. To svarjenje njih terdobe je bilo toliko bolj opravičeno, ker jim je poprej prav razločno in jasno napovedoval, da bo od smerti vstal, in sicer poslednjič ravno prejden je šel v terpljenje. Odperl jim je še poprej njih um, da so pisma umeli, napovedal jim je prihod sv. Duha, kateri jih je imel tako vterditi, da so mogli svojemu nebeškemu Učeniku spričevanje dajati v Jeruzalemu, po vsi Samariji in do kraja zemlje. Potem jih je peljal v Betanijo,

in od tam na verh Oljske gore. Dal jim je povelje in oblast iti po vsem svetu učiti in kerševati, jim obljubil, da ostane pri njih do konca sveta; priterdil je: „Kdor veruje in bo keršen, bo zveličan; kdor ne, bo pogubljen; zagotovil jim je moč čudežev pri oznanovanji evangelija, in potem je v njih pričujočnosti šel v nebesa, kakor je v evangeliju popisano.

Kaj primérna je bila ravno na tem kraju napoved Zveličarjeva po angelih, da bo zopet prišel na svet in sicer kakor sodnik; od tam gori z verha Oljske gore se namreč lepo vidi po vsi dolini Josafat, kjer ima po splošnji misli biti vesoljna sodba.

Že s prvih časov so verniki radi romali na ta kraj, kjer je Gospod po izročilu svoje stopinje zapustil ravno na tistem mestu, kjer je poslednjič stal vidno na tem svetu. Sv. Helena že je bila tukaj postavila cerkev ter so se tako rekoč po besedi spolnovale psalmovcove besede, ki pravi: „Molimo na mestu, kjer njegove noge stojé“. (Ps. 13, 7.) Stopinje od Kristusovih nóg

so bile ravno v sredi okrogle cerkve; okrog njih v prvi cerkvi niso pustili nič tlaka narediti, temuč ostala je zelena trata. Tudi tukaj v višavi cerkev ni imela strehe ali krova, temveč bila je odperta ter se je iz cerkve vidilo pod mili nebez v spomin Gospodovega vnebohoda. Kakor se je pa drugim svetišem godilo, tako tudi vnebohodni cerkvi; bila je od nejevernikov razdjana; pa spet od vernikov na novo zidana. V sedmem stoletji, piše Arkulf, je imela ta cerkev tri krogline eno v drugi, s stebri ločene, v sredi pa je bil odpert prostor s stopinjama Gospodovima. Ob večeru, to je, ob strani proti Jeruzalemu, pa je bilo osem oken in za vsakim zadej je bila goreča svetilnica, in ravno nad stopinjama v sredi je bila pa tudi velikanska svetilnica. Te luči na gôri so razširjale toliko svitlobo, da ne le večerni ali zahodnji del Oljske gore, ampak tudi bližnji oddelik mesta je bil po noči ves razsiján. V noč vnebohodnjega praznika je bilo prižganih toliko število svetilk, da se je vidilo kakor bi bila gora v ognju. Tako

so posvečevali god Kristusovega vnebohoda že pred dvanajst sto leti, tako so se ga veselili. Ko je bila kapela razdjana, so jo križarji v podobo velikega osmrovogelnika spet zidali. Toda kmali pridere Saladin in jo v novo razruši l. 1187 ter jo spremeni v mohamedansko molišnico ali mošejo. Od tistega časa je ta kristjanom tako sveti kraj v muslimanskih rokah in v njih moliše spremenjen; samo da o vnebohodu Kristusovem in še sem ter tje kterikrat kristjanje na ta čisto prazni kraj altar postavijo in tam mašujejo.

○ ○ Kakošna pa je zdaj nekdanja vnebohodnja cerkev? . . Med drugim poslopjem je majhna osmrovoglata molišnica, v sredi nje je z belim marmorjem obklenjen prostorček in v tem prostorčku tista černikasta skala, na kateri je Zveličar stal, ko je zadnjikrat aposteljne blagoslavljal vzdigovaje se v nebesa. Na ti skali se še vidi vtisnjena stopinja Kristusove leve noge, ki je pa že nekoliko zlizana z neštevilnimi poljubljeji popotnikov, z dergnjenjem molkov, perstanov in svetinj ob njo. Pêta

je proti solnčnemu vzhodu, persti pa proti severozahodu, tedaj nekako proti Jeruzalemu in proti Evropi. Kos skale s sledjo desne noge so bili pa turki v sredi 17. stoletja izsekali in jo s posebnim češenjem hranijo v vélikem Omarjevem molišu (Omarjevi mošeji), to je, na tistem mestu, kjer je stal nekdanji slavni jeruzalemski tempelj. Tudi mahometani namreč Zveličarja časté, kakor enega svojih prerokov in duhá Božjega; imenujejo ga „Sidi Ajisa“, to je, „Gospod Jezus.“*) Sej znano je, da Mohamet, ko je koval in izmišljeval nekako vero za turke, je povsod kaj pobral, kar se mu je prileglo, nekaj iz judovstva, nekaj iz keršanstva, nekaj je sam pridjal in po svojem vravnal.

Ako se ozremo pa še na Mater Božjo ob njenega Sina vnebohodu, si je lahko misliti, da jo je obhajala ob enem žalost in častitljivo veselje; žalost, ker se je mogla zopet od njega ločiti, veselje pa, ker je po dopol-

*) Itineraire de l' Orient Isambert in Dr. Schuster Bibl. Gesch.

njenem odrešnji se povernil v večno čast. Da je bila pri njegovem vnebohodu pričujoča, nad tem ni dvomiti, če tudi evangelisti niso zaznamnjali. Ostati je bilo treba Mariji še na zemlji po Božjem sklepu, vernikom v zgled, nauk in tolažilo, pa tudi v pomnoženje in imenitno zvišanje njenega lastnega zasluženja. Ali tudi pri teh raznih občutkih je Marija ostala popolnoma Bogu vdana in njemu izročena. Tako hočemo tudi mi storiti in se vselej ponižno

Bogu dati in darovati.

Eden darov in sadov za tako darovanje je dar molitve, kakor smo včerajšni dan začeli premišljevat. Ta molitev, ki izvira iz tega, da se čisto Bogu izročiš, je čista ljubezen v oziru na Boga in v oziru na dušo. Ta molitev je tako lahka, tako sladka, tako tečna za serce, da bi človek zmiraj molil, da molitev le s težkim srcem preterga, kakor se vidi pri svetnikih. Koliko priserčnost, kolike milosti Bog skazuje taki duši! Ne vé, kaj bi počela, kaj bi rekla, da

bi naj priserčniši hvaležnost na znanje dajala. Kdor nad tem dvomi, naj bere, kar je sv. Avguštin precej po svojem spreobrnjenji skušal; naj bere, kar se od mnogih družih svetnikov pripoveduje, ali kar so sami pravili.

Ta molitev je v začetku podobna pohlevni in mečivni rosi, prihaja rada nadalje suha in samôtna zavolj poskušnje; je pa zato le mirniši in bolj znotranja ter dušo bolj naravnost z Bogom zedinja. Ni več toliko molitev jezika, kolikor molitev naj bolj znotranjega serca, ki se godí čisto tiho in je podoba mirne in neizrekljive blaženosti, kakoršno ima Bog sam od sebe in od ktere Bog daruje duši, ki se z molitvijo vsak dan bolj z njim zedinva.

Molitev.

Spomni se, o Marija! na vso žalost in veselje, kar si vživala na zemlji s svojim Sinom ali pa brez njega, in pridobi mi tisto posebno moč, da se v žalosti in veselji, v

sreči in nesreči, v zdravji in bolezni obračam k Jezusu, tvojemu Sinu, in k tebi, njegovi preserčni Materi. Pristopi k njemu s svojo materno veljavo in sprosi za me, da me reši moje stiske, in če to ni njegova sv. volja, naj mi dodeli vendar moč v Božjem strahu živeti in umreti. Po tvojih rokah se v novo darujem trojno-edinemu Bogu, Očetu, Sinu in sv. Duhu. Amen.

Iz pesmi sv. Kazimira.

59.

S prošnjo tvojo dušo mojo
 Bog naj milo varuje,
 Da v mé zloba in hudoba
 Ne natrosi ljulike.

Cvetlica.

Jagnjed visoko dviga se v nebesa; od tega učimo se drevesa: k nebeškim dobrotam svoje misli ravnáti, k Bogu roké in serca povzdigovati. — Premislite do jutri dva- ali trikrat te-le besede: „Nič nečistega ne pojde v Božje kraljestvo.“

En in trideseti dan.

Najdenje sv. Križa. Grob Marije Device.

V zvezi s tem, kar smo v cerkvi Božjega groba premišljevali, je tudi preimenitna kapela najdenja sv. križa, to je, četerta in peta postaja pri vsakdanji jeruzalemski procesiji. Dogodba najdenja sv. križa je močno znana.

L. 313 je cesar Konstantin, ko se je bil resnice keršanstva popolnoma prepričal, sam sprejel keršansko vero.

Na njegovo povelje je l. 326 njegova mati sv. Helena sprejela od Sina kaj prijazno nalogo, da naj Golgoto in Božji grob očisti silnega oskrunjenja in gnjusobe. S pomočjo sv. Makarija, ki je bil takrat škof v Jeruzalemu, je dala odpraviti posipe ter je spravila na dan podsuti Kristusov grob. Kako silno vesela je bila tega najdenja, kdo bo to popisal? Želela je pa tudi najti Kristusov križ, in upanja k temu je bilo toliko več, ker je bila navada pri judih, da vse, kar je h križanju služilo, so na mestu križanja zakopovali. Po daljšem iskanji in kopanji v ondotni rupi najdejo tri križe, žebelje, in tisti napis na deski, ki je bil nekdej na križu Kristusovem. Znati je bilo sicer, da se deska k enemu treh križev bolj podá, kakor k drugima, vender gotovo nišo vedili, kateri križ je bil Gospodov. Še le poskušnja, k kateri je bil Makarij gotovo po Božjem navdajanji naklonjen, je to razločila; za smert bolna gospa namreč je tisti trenutek zdrava vstala, ko so se je s tretjim križem dotaknili,

ko pa pri dotikljeji s pervima dvema zboljšanja ni čutila.

Mesto najdenja sv. križa je precej pod Kalvarijo. Globoko v zemlji ste namreč dve kapeli; prva je sv. Helene, druga še globokeje pa najdenja sv. križa, in tukaj ob desnici v marmorni ploši lepo vdelan križ kaže mesto, kjer je bilo najdeno znamenje zveličanja. V tej kapeli stoji tudi lep nov altar s podobo sv. Helene, ki ga je v svoji dobroserčnosti nadvojvoda avstrijski Maksimilijan I. 1857 daroval za to svetišče. Ob tistem času namreč je bil obiskal svete kraje v Palestini. Je pa ta cesarski sin naslednji čas tudi kaj britko dobil križ okušati, ko je bil postal cesar v Meksiki na južnem Amerikanskem; bil je pa od nasprotnikov v Kvetari obseden, izdan, vjet, in 19. rožn. 1867 vstreljen. — Berž tedaj ko je bil Konstantin zvedil one najdbe in slišal čudež s križem, je bil silno razveseljen in dal je zidati prelepo cerkev nad Božjim grobom in drugo nad mestom najdenja sv. Križa. To tedaj je cerkev

Božjega groba, pa cerkev sv. Helene, obe pod eno streho na Kalvariji.

Kako razveseljena je sv. Cerkev zavoljo tega, ker je znamenje zmage najdeno, razodeva tudi s prelepimi pesmami, ki jih pri vsakdanji procesiji v teh kapelah poje. Naj tukaj postavim nekatere odstavke. Na mesto najdenja sv. križa gredé pojejo oo. frančiškani:

Križ presveti, ki naj blažji

Sam zmed vsih drevés si ti;

List, cvet, sad je tu naj dražji,

V gojzdu tac'ga nikdar ni,

Žebelj, lés dolgé tolaži,

Ko Gospod na njem visí.

Križ edín up, hvaljen bodi!

Tukaj najden bil si ti;

Naj po tebi reši, vódi

Bog nas v svoji milosti;

Grešne usmiljeno naj sodi,

Dobrim vero, up množí.

Gredé iz globočine v kapelo sv. Helene:

Hvalímo serčno to ženó,
 Heléno, blago vso gospó;
 V svetosti polna je častí,
 Povsod se njeno imé glasí.

V ljubezni čisti ranjena,
 In vneta vsa za Kristusa,
 Iskala je Gospodov križ,
 S tem pot končala v paradiž.

Krotila s postom je mesó,
 Z jedjó molitve presladkó
 Redila v čednosti duha,
 V veselje rajsko je prišla itd.

Toliko bodi rečeno v dopolnjenje častitljivih svetiš v cerkvi Božjega groba v Jeruzalemu. Ker so se pa Šmarnice približale h koncu, je dolžnost omeniti še drugi grob, namreč grob Marije Device. Slišali ste skoz 30 dni vsak dan kolikor si bodi od njenega življenja; torej se spodobi kaj reči o doveršnji njenega zémeljskega bivanja.

Doklej je Marija še živela na zemlji po Jezusovem vnebohodu, tega sv. pismo ne pripoveduje, v nekem ra-

zodenji do sv. Brigite pa se to-le bere: „Potem ko je bil moj Sin v nebesa šel, sem še petnajst lét živela na svetu in še toliko dni čez, kolikor jih je med mojim in njegovim vnebohodom. To je hotla nekaj natorna lastnost mojega života, nekaj volja Božja, da se je po moji poterpežljivosti in čednosti veliko duš k Bogu spreobrnilo.“ Živela je pa nekaj v Jeruzalemu na Sijonu, nekaj pa v mali Aziji pri sv. Janezu evangelistu. „Terpela sem velike britkosti zavoljo aposteljnov in prijatlov Božjih, katerih terpljenje je bilo tudi moje terpljenje“, pravi nadalje v omenjenem razodenji. Učeniki pravijo, da njeno dušo je poslednjič pregoreča ljubezen ločila od telesa; tako se je ločila naj čistejši duša od preblaženega telesa, ki so jo spremili Jezus in sveti angeli pred Božji prestol, telo pa je bilo v grob djano, dokler ni bilo tudi v nebesa vzeto. „Potem“, pravi v razodenji, „so prijatli mojega Sina pokopali moje telo v dolino Josafat, in z njimi so bile neštevilne množice angelov.“ Cerkveni učeniki in očetje

z Jutra in Večera pa pripovedujejo Marijno vnebovzetje kakor starodavno ustno izročilo, in to Cerkev poterjuje s pr slavnim praznikom Marijnega vnebovzetja ali velicega Šmarna.

Aposteljni, stermeči nad tem velikim čudežem, so zapečatili grob, iz kterega je bilo telo v nebesa vzeto, in imeli so ga v veliki časti, kakor ga ima še zmiraj vse keršanstvo. Sv. Hieronim v svojih spisih je omenil ta grob v dolini Josafat, in Teodozij Véliki je bil dal nad njim cerkev zidati. — Kakošen pa je zdaj ta grob?

Kakor na Jutrovem grobi sploh, tako je tudi Marijin grob globoko pod zemljo, kamor se gre po 48 marmornih štaplah. Prostor na dnu kraja v zemlji je 95 čevljev dolg in 20 čevljev širok. Tudi v sredi ob stopnicah so altarji sv. Joahima, sv. Ane, in sv. Jožefa. Nekteri so menili, da so le-ti tudi tukaj pokopani; vender se ne vé za gotovo. Na dnu v podzemeljski kapeli je precej visoka Marijna rakev ali truga, pokrita s pokrovom černosivkastega marmorja, ki je ob enem altarni

k a m e n , in kjer brez prenehanja luči goré. — Pa tudi to svetišče so pred nekaj časom razkolniki abisinci, greki in armeni katoličanom tako čisto vzeli, da zdaj nobenega altarja katoličani tam več nimajo v oblasti. Dobro je torej moliti za spreobrnjenje krivovercev in razkolnikov, ločencev, da bi že kmali prišel čas, ko si bodo vsi nad Kristusovim častitljivim grobom roke podali.

Marija je tedaj v nebesih z dušo in s telesom, in tam gori je le ena sama volja. Dajmo se tudi mi že na zemlji do čistega Bogu, kakor se je Marija vsak čas, in šli bomo gotovo tudi mi za njó. To tedaj bodi nocoj naš en in trideseti sklep v tem mescu zmiraj zopet ponavljan:

Mi se hočemo do čistega Bogu dati.

Kdor to daritev opravi, on stopi na pot prave svetosti . . . Kaj premoremo z vsim svojim znanjem in natezanjem storiti za svoje posvečevanje, ako ni milost (gnada) nagib našega

djanja? Nič ne. Ako Gospod hiše ne zida, zidavci zastonj zidajo. (Ps. 36.) — Ako Gospod mesta ne varuje, je trud varhov prazen. Vse, kar z milostjo premoremo, naj boljše, kar nam je storiti, in kar Bog od nas pričakuje, je to, da z zanesljivostjo k njemu govorimo: Lej Gospod! tukaj sem; nimam luči; nimam moči; vse moje obetanja in sklepi so nič; brez Tebe jih ne morem ne delati, ne spolnovati. Prevzemi ti sam mojo dušo, tebi jo prepustim; posvečuj jo po taki poti, kakor je tebi všeč. Pri tem delu hočem le po tvojih zapovedih in pod tvojo vodbo delati.

Tako so delali svetniki, ko so se odmenili posvetiti se. Nad seboj, da tako rečem, so obupali in so se samo in edino na Boga opirali. Spoznali so iz znotranje luči in iz skušnje, da njih posvečevanje je veliko več delo Božje kakor pa njih lastno delo, in da toliko dalje (v dobrem) pridejo, kolikor bolj pri tem ostanejo, da Božjo delavnost v sebi podpirajo.

Molitev.

O deviška, brezmadežna Mati našega Boga! Celi mesec — vsak dan smo te kake pomoči prosili; dopusti nam, da še danes k tebi pribežimo. Spominjaj se nas, o naša Mati! v svoji častitljivosti, kamor si z zemlje vzeta. Prosi v nebesih za hudo stiskano Cerkev, ki je lastina in nevesta tvojega Sina; — prosi za našega papeža Pija IX. in nikakor ga ne pusti v rokah njegovih sovražnikov; prosi za duhovske in dežel-ske vikši, prosi za vse vernike katoliške Cerkve, da bodo stanovitni v vojski, da ne bodo nič iskali kakor le časti tvojega božjega Sina in duš zveličanja. Prosi za čedico naše duhovnije, posebno pa za tiste, ki so na krivi poti, da se spreobernejo in zveličajo. Marija,

prosi za starše in gospodarje, da bodo bogaboječe in trezno živeli, praznike in poste posvečevali in sebi izročene otroke in deržino z besedo in zgledom k keršanski čednosti budili. Prosi, Marija, za mladino, da bi ne bila terda in svojeglavna, ne razuzdana in nepokorna, temuč da v Božjem strahu, v nedolžnosti in pokoršini odraša staršem in celi občini v čast in poštenje, sebi pa v časno in večno srečo. Sprosi, Božja Mati, vsim, da bi nikoli nobeden božje milostí (gnade) s smertnim grehom ne zapravil, da bi vsi v čednosti napredvali, zlasti s tem, da se popolnoma Bogu damo, izročimo in darujemo. Tudi to ti bodi priporočeno, o preusmiljena mati, da bi nobeden izmed nas nagle in neprevidene smerti ne umerl. Spomni se pa posled-

njič naših od sv. Cerkve ločenih bratov in zavračaj jih k luči resnice, pravice in zveličanja. Oziraj se na bolnike, revne, žalostne in obupane, podpiraj umirajoče. Sveta Marija, Mati Božja, prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smertni uri. Amen.

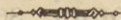
Iz pesmi sv. Kazimira.

60.

Vselej milo tolažilo,
 O Marija! njem u daj,
 Ki rad poje dela tvoje, —
 Sprosi njemu sveti raj!

Cvetlica.

Kukovica se imenuje tica, pa tudi neka cvetlica. Ta naj vas skozi celo leto spominja na zadnjo uro, da ne bote grešili, po besedah: „Pomni, človek, poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil!“

Sveta maša. *)

Molitev pred sv. mašo k Materi Božji.

O dobrotljiva in usmiljena Mati, preblažena Devica Marija! Jest revni in nevredni grešnik z vso priserčnostjo in ljubeznijo k tebi pribežim, in prosim te pri tvoji dobroti: kakor si pri svojem preljubeznjivem Sinu visečem na križu stala, tako stoj tudi pri mašniku in pri nas ubogih grešnikih, ki bomo ravno tega tvojega Sina darovali nebe-

*) Ta maša je sestavljena po maši „od sv. Križa“ v mašnih bukvah s pridjanimi molitvami k Materi Božji in svetnikom. Želeti je namreč, da bi verniki zlasti o Šmarnicah molili za terpečo sv. Cerkev in za jetnika papeža, ki je „Križ od križa“, da bi na prošnje Marije Device po sv. Križu otenje svojega križa dosegel.

škemu Očetu. Sprosi nam moč in milost, da bomo v Božjo naj viši čast in v svoje zveličanje to sv. mašo za žive in mertve vredno opraviti zamogli. Amen.

Oče naš. Češena si Marija.
Čast bodi.

Pristop.

V Križu našega Gospoda Jezusa Kristusa se hočemo hvaliti, ker v njem je naše zveličanje, življenje in vstajenje, po katerem smo oteti in rešeni. *)

Gospod, naš Bog, usmili se nas; blagoslovi nas k vsemu dobremu; pokaži nam svojo dobrotno prijaznost, in bodi nam vselej milostljiv. **)

Čast bodi Očetu, Sinu in sv. Duhu.

Kakor je bilo v začetku, zdaj in na vse večne čase. Amen.

Slava.

Čast bodi Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, pre-slavljamo te, zahvalujemo te zavoljo tvoje

*) Gal. 6.

**) Ps. 66.

velike časti, Gospod Bog, Kralj nebeški, Bog vsegamogočni Oče! Gospod, edिनorojeni Sin, Jezus Kristus! Gospod Bog, Jagnje Božje, Sin Očetov, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas! Ki odjemlješ grehe sveta, sprejmi našo ponižno molitev. Ki sediš ob desnici Očetovi, usmili se nas! Ker ti sam si svet. Ti sam si Gospod. Ti sam si najviši, Jezus Kristus, s sv. Duhom, v časti Boga Očeta. Amen.

Molitve.

O Bog, ti si s predrago kervjó svojega edिनorojenega Sina posvetil zastavo Križa, s kterega nam novo življenje teče; dodeli nam, prosimo, da tisti, kateri se veselijo nad častjó tega svetega Križa, se povsod tudi tvoje brambe vdeležijo. Po ravno tem Jezusu Kristusu, Gospodu našem.

Prosimo te, o Bog! brani nas zoper vse dušne in telesne nevarnosti, in na prošnjo blažene in častitljive vselej Device Marije, varha sv. Jožefa, svetih aposteljnov Petra in Pavla, našega pomočnika (pomočnice) L., in vsih Svétih

nam dobrotno dodeli mir in varnost na duši in na telesu, da po zatertih nasprotjih in vsih zmotah tebi tvoja Cerkev v pokoju in prostosti služi. Po ravno tem Gospodu našem Jezusu Kristusu. Amen.

L i s t.

(Fil. 2.)

Bratje! Kristus se je za nas pokornega storil do smerti, smerti pa na križu. Zato ga je tudi Bog ponižal, in mu je dal imé, katero je čez vse imena (se prikloni): da naj se v imenu Jezusovem vsako koleno pripogne teh, ki so v nebesih, na zemlji, in pod zemljo, in da naj vsak jezik spričuje, da je Jezus Kristus v časti Boga Očeta.

Očisti mi, o sveti Duh, serce in ustnice, da bom zmožen tvoje svete nauke premišljevati, spolnovati in jih tudi pred bližnjim pričati. Amen.

Evangelij.

(Mat. 20.)

Tisti čas je vzel Jezus dvanajstere učence posebej k sebi, in jim je rekel:

Glejte, gremo gori v Jeruzalem, in Sin človekov bo izdan vélikim duhovnom in pismarjem, in ga bodo obsodili k smerti, in ga bodo izdali nevernikom zaničevat, bičat in križat, in tretji dan bo od smerti vstal.

Po znamnji sv. Križa in na prošnje naše milostne Matere Marije brani, o Gospod, svoje ljudstvo vsakterega zalezovanja vsih sovražnikov: da ti bomo prijetno službo opravljali, in ti bode vseč naša daritev.

Darovanje.

Sprejmi, sv. Oče, vsegamogočni večni Bog! to neomadežano daritev, ktero jest nevredni tvoj služabnik darujem tebi, svojemu živemu in pravemu Bogu, za svoje neštevilne grehe, zamere in zanikernosti, in za vse pričujoče, pa tudi za vse verne kristjane, žive in mertve; naj meni in njim tekne v blagor in večno življenje. Amen.

Darujemo ti tudi, o Gospod! kelih zveličanja, in prosimo tvojo dobroto: naj se kakor prijetno dišilo vzdiguje pred obličje tvojega božjega Veličastva

za naše in za vesoljnega sveta zveličanje.

Sprejmi, o sveta Trojica! ta dar, ki ti ga darujemo v spomin terpljenja, vstajenja in vnebohoda Gospoda našega Jezusa Kristusa, in na čast blažene vselej Device Marije, sv. Janeza Kerstnika, in svetih aposteljnov Petra in Pavla, teh in vseh Svetih: naj njim tékne v čast, nam pa v zveličanje, in naj oni za nas milostno prosijo v nebesih, ki njih spomin obhajamo na zemlji. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našem.

Tihe molitve.

Ponižno te prosimo, o Gospod, naj nas ta daritev na altari očisti vsih naših razžaljenj in grehov, ker je tudi na križnem altari odvzela greh in razžaljenje vesoljnega sveta. Po ravno tem Jezusu Kristusu, Gospodu našem.

Usliši nas, o Bog, naš Rešenik, v moči tega zakramenta in na prošnjo presvete Marije Device nas vari vsih dušnih in telesnih sovražnikov; dodeli nam milost v pričujočem in zveličanje

v prihodnjem življenji, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Predglasje.

Z mašnikom povzdignem serce k tebi, o Gospod in Bog; ker zarés, vredno in pravično, spodobno in zveličavno je, da tebi vedno in povsod zahvalo kličemo, o sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! Ti si zveličanje človeškega rodú na lesu Križa vstanovil, da od koder je izviral smert, od tam na novo življenje vstane, in kateri je na lesu premagal, naj se tudi on na lesu premaga po Kristusu, Gospodu našem, po katerem tvoje Veličastvo hvalijo angeli, molijo gospostva, se močí tresejo. Nebesa in nebeške kreposti ter blaženi serafi te v združenem razveseljevanji preslavljajo. Prosimo, zapovej, da tudi naši glasi naj se k njim pridružijo, ki te preponižno poveličujemo, rekoč: Svét, Svét, Svét, Gospod, Bog vojenstev! Polno je nebo in zemlja tvoje slave. Čast na višavah! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem!

Pred povzdigovanjem.

Ponižno te prosimo, o predobrotljivi nebeški Oče, po Jezusu Kristusu tvojem edinorojenem Sinu, sprejmi in posveti to našo daritev, ki ti jo darujemo za tvojo sveto katoliško Cerkev. Vmiri, vari, zedini in vladaj jo po vesoljnem svetu, ponižaj in spreoberni milostno njene sovražnike, da tvojemu kraljestvu več ne škodujejo in ne pogubé svojih neumerljivih duš. Ozri se milostno na našega papeža Pija in reši jih na prošnjo Marije Device iz rók njih sovražnikov, daj jim častitljivo zmago doživeti v tvojo naj viši slavo in v veselje svete matere katoliške Cerkve. Vodi vse naše duhovske in dežel-ske oblastnike po poti vere, čednosti in zveličanja. Spomni in usmili se tudi vsih tistih, za ktere sem posebno dolžan moliti. (Imenuj jih z besedo ali v mislih.) Oberni svoje milostne oči pa tudi na vse pričujoče, na njih potrebe in na vse tiste, za ktere prosijo. Po Jezusu Kristusu, na prošnje Marije Device, svetih aposteljnov, mučencev in vsih svetni-

kov in svetnic Božjih dobrotno usliši vsih molitve in prošnje in stori, da tekne ta daritev vsim v odpušenje grehov, serčno tolažilo in v večno zveličanje.

K povzdigovanju sv. Reš-njega Telesa.

Bodi češen in hvaljen pravi, živi Bog, Jezus Kristus pod podobo kruha! O Jezus, tebi živim; o Jezus, tebi umerjem; o predobrotljivi Jezus, tvoj sem živ in mertev!

K povzdigovanju sv. Rešnje Kervi.

Cešen in hvaljen bodi, o pravi, živi Bog, Jezus Kristus pod podobo vina. O Jezus, bodi mi milostljiv; o Jezus, bodi mi usmiljen; o predobrotljivi Jezus, daj, da tvoja draga kri nad menoj ne bo zgubljena!

Po povzdigovanji.

O dobrotljivi nebeški Oče! v živem spominu na zveličavno terpljenje, od smerti vstajenje in častitljivi vnebohod našega Zveličarja Jezusa Kristusa — Tebi z mašnikom vred ponižno darujemo prečisti dar, sveti dar, neomadežani dar na altarji, sveti Kruh večnega življenja, in Kelih neprenehljivega zveličanja. Glej potolažen na ta naš Dar, kakor si se ozerl na dar pravičnega Abeljna, na dar očaka Abrahama, in na dar, ktereга ti je daroval duhoven Melkisedek.

Preponižno prosimo, naj tvoj sveti angel, o vsegamogočni Bog! to pre-sveto daritev z našimi prošnjami vred daruje na visokem altarji pred tvojim božjim Veličastvom. Vsi, kateri se tega darovanja vdeležujemo, naj bodemo napolnovani z vsim nebeškim blagoslovom in Božjo milostjo, po ravno tem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Spomni se tudi, o Gospod, svojih služabnikov in služabnic, ki so se iz sveta ločili in so pred nami šli v več-

nost z znamnjem sv. vere. (Imenuj jih z besedo ali v mislih, za ktere si posebno namenjen moliti.

Usmili se pa tudi nas grešnikov, svojih služabnikov, ki v tvoje nezmerno usmiljenje zaupamo, da nam bodeš delež podelil s preblaženo Devico Marijo, s ss. aposteljni in z vsimi svojimi svetimi. Ne glej na naše zasluženje, ampak na svojo prizanašljivost, in dodeli nam priti v njih blaženo družbo, po Kristusu, Gospodu našem.

Oče naš.

(Moli z mašnikom, potem se na persi terkaj in reci z njim:)

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemplješ, usmili se nas!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemplješ, usmili se nas!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemplješ, dodeli nam mir!

Pred mašnikovim obhajilom.

Usmiljeni Gospod Jezus Kristus, ki si po volji nebeškega Očeta in s

sodjanjem sv. Duha za nas na križu umerl, svet odrešil in poživil; tudi zdaj me zavoljo svojega tukaj pričujočega presv. telesa in svoje predrage kervi dobrotno reši vsih mojih grehov in slehernega zlega; stori, da se vselej zvesto tvojih zapoved držim ter se nikoli po grehu od tebe ne ločim. Dodeli mojemu sercu z vero, upanjem in ljubeznijo vred pravi mir; vmiri pa tudi vesoljno svojo sveto katoliško Cerkev; spreoberni terdovratne, poterdi omahujoče in ohrani nedolžne; dodeli, da vživanje presvetega tvojega Telesa in tvoje Kervi ne bo nikomur v pogubljenje, temuč da tekne vsim v telesni in dušni blagor in v večno življenje. Amen.

K zavživanju.

O Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo, in ozdravljena bo moja duša. (Trikrat.)

Odpusti mi, o neskončno usmiljeni Zveličar! vse moje grehe, ktere iz zgolj čiste ljubezni do tebe preserčno obža-

lujem, in stori tudi mene deležnega presvetega Telesa in Kervi, ktero mašnik zdaj vživa. Te nezmérne skrivnosti naj napolnijo tudi moje serce z nebeškim tolažilom, naj naklonijo meni in mojim vsaktero dušno in telesno pomoč. Telo in Kri našega Gospoda Jezusa Kristusa naj ohrani in poživlja naše duše v večno življenje. Amen.

Poslednje molitve.

Po znamenji sv. Križa reši nas naših sovražnikov, o Gospod, naš dobrotljivi Bog! Ostani vselej pri nas, in ki nas s častitljivostjo sv. Križa razveseljuješ, daj, da v tem sv. znamenji tudi vselej pomoč najdemo in se vsih dušnih in telesnih sovražnikov obvarujemo.

Prosimo, o Gospod Bog! naj nas očisti in poterjuje ta dar svete maše, ki smo ga ravno obhajali. Na prošnjo blažene Device in Božje porodnice Marije, našega varha sv. Jožefa, ss. aposteljnov Petra in Pavla, in pa varha pričujoče cerkve I. naj nam doseže

spravo za vse naše napake, in rešenje iz vsakterih težáv.

Dodeli, o neskončno dobrotljivi Bog, zlasti sveti materi katoliški Cerkvi z njenim terpečim poglavarjem častitljivo zmago nad vsimi sovražniki in zmotami, njenim nasprotnikom pa spoznanje, skesanje in resnično spreobrnjenje, da vsi zedinjeno hvalijo tebe, pravega Boga. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha, Bog vekomaj. Amen.

Lavretanske litanije.

Gospod, usmili se nas!
 Kriste, usmili se nas!
 Gospod, usmili se nas!
 Kriste, sliši nas!
 Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški,
 Bog Sin, Odrešenik svetá,
 Bog sveti Duh,
 Sveta Trojica, en sam Bog,
 S. Marija,
 S. Mati Božja,
 S. devic Devica,
 Mati Kristusova,
 Mati milosti Božje,
 Mati prečista,
 Mati brez madeža,
 Mati nedolžna,
 Mati presveta,
 Mati ljubeznjiva,
 Mati prečudna,

usmili se
 nas!

za nas Boga
 prosi!

Mati našega Stvarnika,
 Mati našega Odrešenika,
 Devica modra,
 Devica častitljiva,
 Devica hvale vredna,
 Devica mogočna,
 Devica usmiljena,
 Devica verna,
 Podoba pravice,
 Sedež modrosti Božje,
 Začetek našega veselja,
 Posoda duhovna,
 Posoda časti vredna,
 Posoda vse svetosti,
 Skrivnostna roža,
 Turn kralja Davida,
 Turn slonokosteni,
 Hiša zlata,
 Skrinja mirú in sprave,
 Vrata nebeške,
 Zgodnja danica,
 Zdravje bolnikov,
 Pribežališe grešnikov,
 Tolažnica žalostnih,
 Pomoč kristjanov,
 Kraljica angelov,
 Kraljica očakov,

za nas Boga prosil!

Kraljica prerokov,
 Kraljica apostelnov,
 Kraljica marternikov,
 Kraljica spoznovavcev,
 Kraljica devic,
 Kraljica vsih svetnikov,
 Kraljica brez madeža izvirnega greha
 spočeta.

za nas Boga prosil!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemplješ;
 zanesi nam, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemplješ;
 usliši nas, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemplješ;
 usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče naš. Češena si Marija itd.

Molitve.

1. K presvetemu Rešnjemu Telesu.

(Kadar je izpostavljeno.)

V. Kruh z nebes si jim dodelil.

O. Kteri ima vso sladkost v sebi.

M o l i m o.

O Bog! kteri si nam v prečudnem
 zakramentu spomin svojega terpljenja

zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega Telesa in tvoje Kervi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. (Kteri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha Bog vekomaj. Amen.)

2. K sveti Devici, Materi Mariji.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica! ne zaverzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vsih nevarnost. O častitljiva in blažena Devica; naša gospa; naša srednica; naša besednica; naša pomočnica. S svojim Sinom nas spravi; svojemu Sinu nas priporoči; svojemu Sinu nas izroči.

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!
O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Dodeli nam, svojim služabnikom, prosimo, Gospod Bog! da vedno zdravje na duši in na telesu uživamo, in da bomo po častitih prošnjah presvete Ma-

rije vselej Device sedanje žalosti rešeni
in večnega veselja deležni.

(Od velike sabote do 1. nedelje po binkoštih.)

Veseli se, Kraljica nebeška, aleluja!
Kterega si zaslužila nositi, aleluja! je
vstal od smerti, kakor je rekel, aleluja!
Prosi za nas Boga, aleluja!

V. Veseli in raduj se, Devica Marija,
aleluja!

O. Ker je Gospod res vstal, aleluja!

M o l i m o.

O Bog, ki si po vstajenji svojega
Sina Gospoda našega Jezusa Kristusa
svet razveselil; dodeli, prosimo, da po
njegovi Materi Devici Mariji veselje več-
nega življenja dosežemo.

Od 1. nedelje po binkoštih do 1. adventne nedelje.

Češena bodi, Kraljica!

Češena bodi, Kraljica, Mati milosti,
življenje, sladkost in upanje naše, bodi
češena! K tebi vpijemo zapušeni Evini
otroci; k tebi zdihujemo žalostni in ob-

jokani v tej solzni dolini. Oh oberni tedaj, naša pomočnica! svoje milostljive oči v nas: in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad tvojega telesa; o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!
O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Vsegamogočni, večni Bog! ki si dušo in telo častite Device Matere Marije, da bi vredno prebivališče tvojega Sina biti zaslužila, s pripomočjo svetega Duha pripravil, daj, da bomo, ki se njenega spomina veselimo, po njenih milostljivih prošnjah prihodnjega zlega in večne smerti rešeni.

3. K svetemu Jožefu.

Glejte, zvesti in modri hlapec, ktere ga je postavil Gospod čez svojo družino.

V. Prosi za nas, sveti Jožef!
O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o .

Naj nam, prosimo, Gospod! zasluženje ženina tvoje presvete Matere Marije pomaga, da, kar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih prošnjah dodeljeno.

4. Za vse potrebe.

Ponižno, Gospod! te prosimo, razveži po svoji milosti naših grehov vezi, in ohrani po prošnjah svoje izvoljene Matere ljube Device Marije in vsih svojih svetnikov nas svoje služabnike, naše dobrotnike in naše pohištvo v vsi svetosti; očisti tudi vso našo rodovino in naše prijatle od hudobe in grehov, in napolni jih z lepimi čednostmi; dodeli nam mir in zdravje, odverni od nas vidne in nevidne sovražnike, in odženi vse hude želje; daj nam zdravo vreme in dobro letino, skaži milost našim prijatlom in neprijatlom in obvari to duhovnijo z vsimi, kateri v njej prebivajo, kuge, lakote, vojske, ognja, potresa, povodnji, in dodeli milostljivo vsim vernim

kristjanom, živim in mertvim, v nebeškem kraljestvu večno življenje, mir in pokoj. Obvari našega papeža I., našega škofa I., našega cesarja I., in vso duhovsko in deželsko gosposko, in vse keršansko ljudstvo vseh nadlog in vsega zlega. In tvoj blagoslov pridi z nebes na nas, in bodi vselej nad nami. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha Bog vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.

O. Amen.

Oče naš. Češena si Marija itd.
(petkrat.)

Sveti križev pot.

Priprava.

S teboj se v duhu sklenem, o preusmiljeni Jezus! in želim s tisto gorečnostjo tvoje britko terpljenje preiščevati, s katero je tvoje presveto Serce bilo napolnjeno, kadar si s težkim križem obložen po kervavi poti šel proti gori mertvaških glav. Daj mi milost zavolj tega križevega pota, da svoje grehe spoznam, obžalujem in se za vselej in resnično poboljšam, da mi tvoje britko terpljenje ne bo v pogubljenje, ampak v večno življenje.

I. Postanek.

Jezus v smert obsojen.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;
Ker si s svojim križem svet odrešil.

Zahvalim se ti, o predobrotljivi Jezus, da si se za mene v smertno sodbo vdal, in prosim te, dodeli mi, da iz ljubezni do tebe vse krive sodbe čez me mirno terpim, da nikogar ne sodim, da vse pregrehe svojega jezika ob-

žalujem in da bom enkrat milostljivo sojen.
Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

II. Postanek.

Jezus vzame križ na ramo.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;
Ker si s svojim križem svet odrešil.

O predobrotljivi Jezus, ki si z veseljem za me križ objél in voljno nesel; dodeli mi, da iz ljubezni do tebe vse zopernosti in nadloge voljno prenašam, da zoper bližnjega ne godernjam, za teboj serčno hodim po poti križev ter zaslužim tvojo ljubezen. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

III. Postanek.

Jezus pade prvič pod križem.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;
Ker si s svojim križem svet odrešil.

O usmiljeni Jezus, ki oslavljen pod težkim križem padeš, pa neizmerna ljubezen te spet vzdigne; daj mi moč, da iz dušne dremote vstanem, tebe iz celega serca ljubim, vse sovražne zapeljivce srečno premagam, in nikdar

več ne padem v pregreho; daj mi tudi veliko milost, da večkrat kterega svojih tovaršev iz greha vzdignem. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

IV. Postanek.

Jezus sreča svojo žalostno Mater.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;
Ker si s svojim križem svet odrešil.

O moj usmiljeni Jezus! zavoljo žalosti, ktera je presunila tvoje Serce in Serce tvoje Matere Marije, ko sta se na poti srečala, te prosim, odpusti mi vso žalost, katero sem kdaj tvojemu in Marijnemu Sercu storil, ko sem posvetnemu veselju svoje serce odperl. In dodeli mi to posebno milost, da se slabe družine vselej varujem in le pri tebi veselja išem. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

V. Postanek.

Simon Cirenejec pomaga Jezusu križ nesti.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;
Ker si s svojim križem svet odrešil.

O milostljivi Jezus! ki ti nobeden noče v pomoč priti, in ptujec je primoran za teboj

križ nesti; daj, da vsako nehvaležnost od svetá voljno in v duhu pokore prenašam, podpiraj mojo slabost, ker na potu proti nebesom pešam, in dodeli mi, svoj križ objeti in poterpežljivo za teboj nositi. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

VI. Postanek.

Veronika podá Jezusu potni pert.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;

Ker si s svojim križem svet odrešil.

O ljubeznjivi Jezus, ki si podobo svojega presvetega obličja Veroniki v pertu zapustil; prosim te, vtisni tudi v moje serce in v moj spomin podobo svojega kervavega obličja, da vedno tvoje bitko terpljenje preišlujem in zmiraj svoje grehe objokujem. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

VII. Postanek.

Jezus pade drugič pod križem.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;

Ker si s svojim križem svet odrešil.

O terpeči Jezus! ki ves oslavljen in razboljen že v drugič pod križem padeš; usmili

se, usmili se moje grešne duše, ki je že tolikrat v greh zabredla; o daj mi spet vstati in zares ne več grešiti. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

VIII. Postanek.

Jezus tolaži Jeruzalemske žene.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;

Ker si s svojim križem svet odrešil.

O usmiljeni Jezus! ki si Jeruzalemskim ženam rekel: Nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci; daj mojim očem grenke solze, da ne objokujem samo tvojega, britkega terpljenja, ampak veliko bolj svoje grehe, da pri tebi odpušanje in pokoj vestí zadobím. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

IX. Postanek.

Jezus pade tretjič pod križem.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;

Ker si s svojim križem svet odrešil.

O Jezus, ki v silnih težavah in bolečinah v tretjič na zemljo padeš; ponižno te prosim, odpusti mi, ker tolikrat spet v grehe padem, vari me strašne dušne slepote, dodeli mi se

resnično spreobrniti in ponižno do konca v tvoji milosti živeti. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

X. Postanek.

Jezusa slečejo in mu žolca dajo piti.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;

Ker si s svojim križem svet odrešil.

O predobrotljivi Jezus, kolike bolečine si terpel, ko so ti oblačilo z raztepenega in vsega ranjenega života potegnili in te hotli z žolcem napojiti! O Zveličar! ki si mogel tolikanj terpeti za ošabnost v obleki, za nesramnost in nezmernost v jedi in pijači; dodeli mi, da ljubim sramožljivost, se varujem radovidnih pogledov in se ogibljem zapeljive družine, da zatajam in pokorim svoje truplo in s tistimi, ki so čistega serca v nebeško veselje pridem. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

XI. Postanek.

Jezusa na križ pribijejo.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;

Ker si s svojim križem svet odrešil.

O preljubeznjivi Jezus, ki so te v nezmernih bolečinah za roke in noge z ojstrimi žebli na križ pribili; odpusti mi moje nagjusne grehe, zavolj katerih si to terpel, pribij

me seboj na križ in napolni me s takim studom do greha, da te nikdar več ne razžalim. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

XII. Postanek.

Jezus na križu umerje.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;

Ker si s svojim križem svet odrešil.

O brez vse mere usmiljeni Jezus! ki si s ternjevo krono na glavi na križ pribit v neznanih bolečinah svojo nedolžno kri preлил, svojo Mater svetemu Janezu, svojo dušo nebeškemu Očetu zročil, glavo nagnil in umerl; kaj češ, da naj ti jest za toliko ljubezen povrnem? Odmreti čem vsakemu grehu in le tebi živeti; pomagaj mi, o Jezus! Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

XIII. Postanek.

Jezusa s križa snamejo in njegovi prežalostni Materi v naročje polože.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;

Ker si s svojim križem svet odrešil.

O Marija, prežalostna Mati! kako je bilo prebodeno tvoje serce z mečem neizrečene žalosti, ko si imela svojega preljubega Sina vsega ranjenega, mertvega v naročju. Oh sprosi mi milost, da z nobenim smertnim grehom več

Jezusovega terpljenja in tvoje žalosti ne ponovim, ter spokorno in mirno umerjem. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

XIV. Postanek.

Jezusa v grob polože.

Molimo te, o Kriste, in te hvalimo;

Ker si s svojim križem svet odrešil.

O križani Jezus, ki z dišavami pomaziljen, v tančice povit v grobu počivaš; dodeli mi milost, da zamorem s čistim, treznim in poterpežljivim življenjem v tebi počivati, po tebi hrepeneti, presveto Rešnje Telo pogosto in vredno vživati, tvoje britko terpljenje s pridom premišljevat in se po mirni in zveličavni smerti s teboj na vekomaj opočiti. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Sklep.

Ponižno te prosim, o usmiljeni Jezus! sprejmi dobrotljivo to moje premišljevanje tvojega britkega terpljenja, in stóri, da bo tebi v čast in zahvalo, meni pa v resnično poboljšanje in v večno življenje. To mi dodeli na prošnjo svoje ljube Matere Marije. Amen.

Vernih duše naj po milosti Božji v miru počivajo. Amen.

Očenaš. Češenamarija. Čast bodi. Šestkrat; zadnjikrat v namen svetega Očeta papeža.

Kazalo.

	Stran
Vvod	3—4
Pervi dan. Cerkev Marijnega spočetja v Jeruzalemu	5
Drugi dan. Jeruzalemski tempelj	12
Tretji dan. Hiša Marije Device v Nazaretu	18
Četerti dan. Marijna cerkev in štalica Jezusovega rojstva v Betlehemu	25
Peti dan. Sveta Deržina na begu	32
Šesti dan. Altar ss. treh Kraljev v Betlehemu	44
Sedmi dan. Marijin studenec pri Jeruzalemu	52
Osmi dan. Tesarnica sv. Jožefa v Nazaretu	59
Deveti dan. Domačija Marije Device	68
Deseti dan. Studenec Marije Device v Nazaretu	76
Enajsti dan. Miza Kristusova v Nazaretu. (Mensa Christi)	83
Dvanajsti dan. Marija v tempeljnu	91
Trinajsti dan. Šmarnice na Jutrovem	101
Štirinajsti dan. Popotvanje iz Nazareta v Jeruzalem	108
Petnajsti dan. Marija na pristavi Caharijevi	118
Šestnajsti dan. Kana galilejska	126
Sedemnajsti dan. Kana v Galileji (dalje)	134
Osemnajsti dan. Cvetlice in sadje pri ženitoini v Kani	142
Devetnajsti dan. Marija, mati in lepota karmelske gore	151
Dvajseti dan. Betanija. Sijon	161
En in dvajseti dan. Oljska gora, Getsemani, duplina kervavega potú, Anova in Kajfova hiša	170
Dva in dvajseti dan. „Via dolorosa“ ali žalostna pot v Jeruzalemu	182
Tri in dvajseti dan. „Via dolorosa“ ali žalostna pot v Jeruzalemu (dalje)	190
Štiri in dvajseti dan. Vsakdanja procesija in nadaljne postaje križevega pota v cerkvi Božjega groba	199

Pet in dvajseti dan. Nadaljni kraji Jezusovega terpljenja na Kalvariji	210
Šest in dvajseti dan. Golgota	219
Sedem in dvajseti dan. Mazilni kamen	230
Osem in dvajseti dan. Božji grob v Jeruzalemu .	238
Devet in dvajseti dan. Mesto, kjer se je bil Jezus sv. Magdaleni prikazal	247
Trideseti dan. Oljska gora in kapela vnebovzjetja	253
En in trideseti dan. Najdenje sv. Križa. Grob Marije Device	261
—————	
Sveta maša	273
Lavretanske litanije	287
Sveti križev pot	295

Amelia

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS #

00000320687

